

**T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI**

**ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

**TÜRKÇE DERSİ
ÖĞRETİM PROGRAMI
(I, II VE III. KADEMELER)**

**TÜRKİYE YÜZYILI
MAARİF MODELİ**

2025

İÇİNDEKİLER

1. ÖZEL EĞİTİM UYGULAMA OKULLARI TÜRKÇE ÖĞRETİM PROGRAMI	6
1.1. Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın Temel Yaklaşımı ve Özel Amaçları	6
1.2. Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın Uygulanmasına İlişkin Esaslar	8
1.2.1. Alan Becerileri, Kavramsal Beceriler ve Eğilimler	9
1.2.2. Programlar Arası Bileşenler	9
1.2.3. Disiplinler Arası ve Beceriler Arası İlişkiler	10
1.2.4. Öğrenme Çıktıları	10
1.2.5. İçerik Çerçevesi	10
1.2.6. Öğrenme Kanıtları (Ölçme ve Değerlendirme)	10
1.2.7. Öğrenme-Öğretme Yaşantıları	11
1.2.8. Farklılaştırma	11
1.3. Okumaya Hazırlık Becerilerinin Öğretim Sürecinin Uygulanmasına İlişkin Esaslar	12
1.3.1. Görsel Algı Çalışmaları	12
1.3.2. İşitsel Algı Çalışmaları	13
1.3.3. El-Göz Koordinasyonu Çalışmaları	13
1.4. Ses Esaslı İlk Okuma Yazma Öğretim Sürecinin Uygulanmasına İlişkin Esaslar	15
1.4.1. Ses Esaslı Okuma Yazmada Fiziksel Durum	16
1.4.2. Okuma Ve Yazma Öğretim Yöntemi	17
1.5. İşlevsel Okuma Öğretim Sürecinin Uygulanmasına İlişkin Esaslar	24
1.5.1. İşlevsel Okuma Sürecine İlişkin Temel İlke ve Kavramlar	25
1.5.2. İşlevsel Okuma Öğretim Süreci ve Basamakları	26
1.5.3. İşlevsel Okuma Sürecinde Fiziksel Ortam ve Materyal Düzenlemeleri	27
1.5.4. İşlevsel Okuma Sürecinde Değerlendirme ve İzleme Süreci	27
1.6. Türkçe Öğretim Sürecinin Uygulanmasına İlişkin Esaslar	27
1.7. Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın Temaları, Öğrenme Çıktıları Sayısı ve Süreleri	30
1.8. Türkçe Dersi Kitap Forma Sayıları ve Kitap Ebatları	31
1.9. Türkçe Dersi Öğretim Programı Yapısı	32

2. TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NDA YER ALAN TEMALAR	34
İlk Okuma Yazmaya Hazırlık	34
1. Tema: Merak Ediyorum	34
2. Tema: Keşfediyorum	38
3. Tema: Öğrenmeye Hazırım	42
Ses Esaslı Okuma Yazma	46
1. Tema: Okul Yaşamım	46
2. Tema: Öğrenme Yolculuğum	51
3. Tema: Atatürk'üm ve Türkiyem	56
4. Tema: Benim Güzel Ailem	61
5. Tema: Sosyal Çevrem	66
6. Tema: Artık Okuyorum	71
İşlevsel Okuma	77
1. Tema: İşlevsel Okuma	77
EK 1: ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ	81
Okumaya Hazırlık	81
1. Tema: Merak Ediyorum	81
2. Tema: Keşfediyorum	81
3. Tema: Öğrenmeye Hazırım	81
Ses Esaslı Okuma Yazma	82
1. Tema: Okul Yaşamım	82
2. Tema: Öğrenme Yolculuğum	83
3. Tema: Atatürk'üm ve Türkiyem	84
4. Tema: Benim Güzel Ailem	85
5. Tema: Sosyal Çevrem	86
6. Tema: Artık Okuyorum	87
İşlevsel Okuma	88
1. Tema	88

EK 2: ÖRNEK ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME ARAÇLARI	89
Etkinlik: Sesi Hissedelim (Kontrol Listesi)	89
Etkinlik: Harfi Yazalım (Gözlem Formu)	90
Etkinlik: İşaretleyelim Çizelim (Öz Değerlendirme)	91
Etkinlik: Dinleme/İzleme Etkinliği (Rubrik)	92
Etkinlik: Okuyalım, Yazalım	93
Etkinlik: Konuşalım	94
Etkinlik: İşlevsel Okuma	95
Etkinlik: Nesne Ayırt Etme	96
Okumaya Hazırlık Performans	97
Okuma Yazma Performans	98
İşlevsel Okuma Performans	99

1. TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

1.1. TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMEL YAKLAŞIMI VE ÖZEL AMAÇLARI

Türk eğitim sistemi, bireylerin tüm yönleriyle gelişimini amaçlar ve bütüncül bir eğitim yaklaşımını temel alır. Bu hedef ve yaklaşımla geliştirilen Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde (TYMM) alan becerileri, kavramsal beceriler, eğilimler, sosyal duygusal öğrenme becerileri, Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi ve sistem düşüncesi bağlamında okuryazarlık becerileri bir bütün olarak ele alınmış ve öğrencilerin çok yönlü gelişimini etkili bir şekilde desteklemek amaçlanmıştır.

I. II. ve III. kademelerdeki orta-ağır düzeyde zihinsel yetersizliği/otizm spektrum bozukluğu olan öğrencilerin eğitim aldıkları özel eğitim sınıfları ve özel eğitim uygulama okullarında uygulanan Türkçe Dersi Öğretim Programı ile öğrencilere yalnızca bilgi aktarımı yapılması değil; onların düşünme, sorgulama, ilişki kurma ve öğrendiklerini uygulama süreçlerine yönlendirilmesi amaçlanmaktadır. TYMM Öğretim Programları Ortak Metni'nde vurgulandığı üzere beceri odaklı ve disiplinler arası yaklaşım, öğrencilerin öğrenme deneyimlerinin anlamlı bütünler oluşturmasını sağlamaktadır. Bu bağlamda Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda öğrencilerin okumaya hazırlık becerilerini, okuma ve yazmayı öğrenmelerini, yazım kurallarını ve okuduğunu anlama becerisini bir bütün hâlinde kavrayabilmeleri için disiplinler arası bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu yaklaşımla programın içeriği, hayat bilgisi ve günlük yaşam becerileri; sosyal beceriler; matematik; bağımsız yaşam becerileri; beslenme, sağlık ve güvenlik; din kültürü ve ahlak bilgisi; iletişim becerileri; müzik ve oyun; görsel sanatlar; oyun, spor ve fiziksel etkinlikler gibi disiplinlerden yararlanılarak oluşturulmuştur. Bu program; kavramsal becerilerden, eğilimlerden, sosyal-duygusal öğrenme becerilerinden, değerlerden, sistem düşüncesi ve okuryazarlık becerilerinden etkin şekilde yararlanılarak bütüncül bir yaklaşımla tasarlanmıştır. Öğrenme süreci; bireysel farklılıklara duyarlı, katılımı teşvik eden, eğlenceli ve anlamlı yaşantılarla bütüncül şekilde kurgulanmıştır.

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde belirtilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri esas alınarak hazırlanan bu program ile öğrencilerin

- İlk okuma yazmaya hazırlık becerileri kazanmaları,
- Okuma yazma becerileri kazanmaları,
- Okuma yazmaya karşı olumlu tutum geliştirmeleri,
- Akademik ve sosyal yaşamlarını kolaylaştıracak temel dil becerilerini edinmeleri,
- Dört temel dil becerisini (dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma) geliştirmeleri,
- Türkçeyi bilinçli, doğru, etkili ve üretken şekilde kullanmaları,
- Söz varlıklarını zenginleştirmeleri,
- Dil becerilerini değer, eğilim ve diğer beceriler bağlamında bütüncül olarak geliştirmeleri,
- Bilgi ve deneyimlerini kullanarak dört temel dil becerisini geliştirmeleri,
- Millî, manevî, ahlaki, tarihî, kültürel ve sosyal değerleri içselleştirmeleri,
- Millî duygu ve düşüncelerini güçlendirmeleri amaçlanmaktadır.

Burada ifade edilen özel amaçların her biri, öğrenme çıktılarında karşılık bulmaktadır. Öğrenme etkinliklerinin planlanmasında ve öğretim materyallerinin hazırlanmasında özel amaçlar ile öğrenme çıktıları bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirilmelidir.

Bu özel amaçları gerçekleştirmek için kullanılan temel beceriler, bütünlük beceriler ve alan becerilerinin sayıları aşağıda tablo şeklinde gösterilmiştir.

Temalar	Temel Beceri	Bütünlük Beceri	Alan Becerisi
İlk Okuma Yazmaya Hazırlık 1. Tema: Merak Ediyorum	6	-	-
İlk Okuma Yazmaya Hazırlık 2. Tema: Keşfediyorum	5	-	-
İlk Okuma Yazmaya Hazırlık 3. Tema: Öğrenmeye Hazırım	4	-	-
Ses Esaslı Okuma Yazma 1. Tema: Okul Yaşamım	-	-	4
Ses Esaslı Okuma Yazma 2. Tema: Öğrenme Yolculuğum	-	-	4
Ses Esaslı Okuma Yazma 3. Tema: Atatürk'üm ve Türkiye'm	-	-	4
Ses Esaslı Okuma Yazma 4. Tema: Benim Güzel Ailem	-	-	4
Ses Esaslı Okuma Yazma 5. Tema: Sosyal Çevrem	-	-	4
Ses Esaslı Okuma Yazma 6. Tema: Artık Okuyorum	-	-	4
İşlevsel Okuma 1. Tema	-	-	4

1.2. TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR

Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın uygulanmasında dikkat edilecek hususlar aşağıda sıralanmıştır:

- Türkçe Dersi Öğretim Programı, orta-ağır düzeyde zihinsel yetersizliği veya otizm spektrum bozukluğu olan öğrencilerin eğitim aldıkları özel eğitim sınıfları ile özel eğitim uygulama okullarında I, II ve III. kademeleri kapsayacak şekilde hazırlanmış olup bu kademelerde ortak olarak uygulanmalıdır.
- Programda yer alan öğrenme-öğretme yaşantıları; öğrencilere bütüncül bir bakış açısı kazandıran, kalıcı öğrenmeyi destekleyen, çeşitli öğretim yöntem ve tekniklerine yer veren, disiplinler arası ilişkileri görünür kılan bir çerçevede sunulmalıdır. Öğrenme çıktıları ve süreç bileşenlerine yönelik tüm uygulamaların yürütülmesi esastır. Ancak öneri niteliğindeki uygulamalarda, ilgili temanın öğrenme çıktıları ve süreç bileşenleri başta olmak üzere ilişkilendirilen tüm eğilimler ve programlar arası bileşenler, öğrenmenin anlamlı bir parçası hâline getirilmelidir. Bu doğrultuda uygulamaların farklılaştırılması yoluna gidilmelidir.
- Her bir öğretim yılının başlangıcında öğrencilerin bireysel olarak mevcut performansları tespit edilmeli ve BEP toplantısında alınacak kararlar doğrultusunda eğitim öğretim süreci yapılandırılmalıdır.
- Programda temel kabuller, kesinlik ifade eden bir yapıda olup öğretim uygulamalarında dikkate alınması gerekmektedir. Programda ön değerlendirme ve köprü kurma süreçleri, TYMM'nin yapısı gereği esnek ifadelerle öneri niteliğinde verilmiştir. Ancak hazırlanacak tüm ders araçlarında ve öğretim materyallerinde bu süreçlerin mutlaka gerçekleştirilmesi, uygulanması ve yapılandırılması esastır.
- Eğitim ve öğretim süreçlerinde Türkçenin doğru ve etkili kullanımına, öğrencilerin söz varlığının ve dil becerilerinin geliştirilmesine özen gösterilmelidir.
- Öğrencilerin bireysel farklılıklarına uygun olarak aktif katılımının sağlandığı, düşüncelerin özgürce paylaşılabilirdiği, sosyal ve duygusal becerilerin gelişimini destekleyen bir sınıf iklimi oluşturulmalıdır.
- Bilgi ve beceriler içerik çerçevesiyle yeni, anlamlı ve bütünler oluştururken programlar arası bileşenler (sosyal-duygusal öğrenme becerileri, değerler, sistem düşüncesi ve okuryazarlık becerileri) öğrenmenin anlamlı bir parçası hâline getirilmelidir.
- Araştırma, sorgulama ve gözlem gibi bilimsel faaliyetlerle sosyal etkileşimi destekleyen uygulamalar; disiplinler arası ve bağlam temelli bir yaklaşımla zümre öğretmenler kurulu tarafından planlanmalı ve uygulanmalıdır.
- Öğrenme-öğretme uygulamaları sürecinde bilgi ve beceriler içerik çerçevesinde yeni, anlamlı bütünler oluştururken sosyal-duygusal öğrenme becerileri, değerler ve okuryazarlık becerileri gibi programlar arası bileşenler öğrenmenin ayrılmaz bir parçası hâline getirilmelidir.
- Öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri ve öğrenme profilleri dikkate alınarak öğrenme çıktılarıyla tutarlı farklı öğretim materyalleri (görsel hatırlatıcılar, etkinlik çizelgeleri, bilgi notları, sunumlar, etkinlikler, çalışma kâğıtları, okuma parçaları vb.) yapılandırılmalı ve kullanılmalıdır. Materyal kullanımında zümre öğretmenleriyle iş birliği yapılmalıdır.
- Ölçme ve değerlendirme yöntemleri öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri, bireysel özellikleri, performansları ve ihtiyaçlarına göre çeşitlendirilmelidir. Bu süreç, öğrencilerin Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları göz önünde bulundurularak planlanmalıdır. Bilgi ve becerilerin ölçülmesi ve değerlendirilmesinde günlük yaşamla doğrudan ilişkili görevler verilmeli ve motive edici geri bildirimler sağlanmalıdır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları, öğrenme-öğretme süreciyle eş zamanlı ve tutarlı bir şekilde yürütülmelidir. Öğrenme çıktıları ve edinilen beceriler, belirli bir sistematik yapı içinde ve düzenli aralıklarla ölçülmelidir. Ayrıca her temanın öğrenme-öğretme

uygulamaları bölümünde en az bir performans görevi öğrenme kanıtı olarak belirtilmiştir. Gözlem formları, kontrol listeleri, performans görevleri, etkinlik çizelgeleri gibi araçlardan uygun olanları; öğrenci performansını ölçmek ve geliştirmek amacıyla kullanılmalıdır. Ayrıca dijital araçlardan da faydalanılmalıdır.

- Öğrencilerin teknolojiyi doğru, güvenli ve verimli biçimde kullanmaları desteklenmelidir.
- Farklılaştırma bölümünde yer verilen uygulamalara ders kitaplarında yer verilmez. Bu uygulamalar, öğrencilerin bireysel ilgi, ihtiyaç ve istekleri göz önünde bulundurularak öğretmenler tarafından planlanmalı ve yürütülmelidir.
- İstiklal Marşı'nı okuma ve yazma çalışmaları, öğrencinin bireysel performansına göre öğretmen tarafından planlanmalıdır.
- Sınıflarda iki öğretmen birlikte yer alacağından dolayı öğretmenler tüm öğrencilerin ihtiyaçlarını bütüncül olarak karşılayacak şekilde iş birliği ile öğretim yapmaya özen göstermelidir.

1.2.1. ALAN BECERİLERİ, KAVRAMSAL BECERİLER VE EĞİLİMLER

Türkçe Dersi Öğretim Programı, Türkçe alan becerileri, kavramsal beceriler ve eğilimler esas alınarak hazırlanmıştır. TYMM'de öğrenme çıktıları Türkçe alan becerileri; dinleme, izleme, okuma, yazma ve konuşma becerileri ve kavramsal beceriler üzerine inşa edilmiştir. Kavramsal becerilerden sadece temel beceriler kullanılmıştır. Kavramsal beceri ve eğilimler öğrenme yaşantıları bölümünde ele alınmıştır. Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın temel unsurları olan öğrenme-öğretme süreçleri ile ölçme ve değerlendirme faaliyetleri başta olmak üzere her türlü öğrenme çıktısı ve süreç; kavramsal beceriler, alan becerileri ve eğilimlerin bir bütün olarak değerlendirildiği bir anlayışla gerçekleştirilmelidir.

1.2.2. PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan programlar arası bileşenler; sosyal-duygusal öğrenme becerileri, sistem düşüncesi ve okuryazarlık becerileri ile Erdem-Değer-Eylem (EDE) Çerçevesi'nden oluşmaktadır. Sosyal-duygusal öğrenme becerileri; bireyin kendisi ve çevresiyle olumlu ilişkiler kurabilmesi, duygularını yönetebilmesi, empati kurabilmesi ve sağlıklı bir benlik geliştirebilmesi için gerekli olan becerileri ifade eder. Sosyal-duygusal öğrenme becerileri; kavramsal beceriler, eğilimler, alan becerileri ve okuryazarlık becerileri ile ilişkilendirilmiştir. Sosyal-duygusal öğrenme becerilerinin bu yaklaşımdaki rolü en genel ifade ile hem başlı başına bir bileşeni oluşturan beceri seti hem de diğer becerilerin kullanılmasına aracılık eden veya bu becerilerin ortaya konulmasını kolaylaştıran bir destekleyici olarak tanımlanabilir. Benimsenen bütüncül eğitim yaklaşımı çerçevesinde, Türkçe öğrenme-öğretme sürecinin sosyal-duygusal öğrenme becerileri dikkate alınarak öğrenme yaşantıları süreç bileşenlerinin içinde tasarlanmıştır. Bu sürecin sosyal-duygusal öğrenme becerilerini desteklediği ve bu öğrenme becerileri olmadan gerçekleşmesinin mümkün olmadığı da dikkate alınmıştır. Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi, etkileşimde olduğu insanları, yaşadığı toplumun dinamiklerini, çevresindeki doğal güzelliklerin değerini anlayan, doğal ve beşerî çevresiyle dengeli ve düzeyli ilişkiler kuran, tarihî ve kültürel mirası koruyan, doğal ve beşerî çevreye saygılı bireyler yetiştirmeyi amaç edinmektedir. TYMM'nin bir bileşeni olarak değerler; bireyin dengeli, ölçülü, tutarlı; kendisine, ailesine, milletine ve dünyaya faydalı, üretken, ahlaklı ve çalışkan bir şekilde yetişmesi için yürütülen çabaların öğretim programlarına yansımaları olarak değerlendirilmelidir. Değerlerin bilgi, tutum ve davranış boyutlarında oluşturulması ve geliştirilmesi hedeflenmektedir. Türkçe dersi, bireye sağlamış olduğu düşünsel araçlarla değer edinimini sağlayan disiplinlerin başında gelmektedir. Kendisini ve çevresini kuşatan nesneleri, olay ve olguları anlamlandırmakta Türkçeden etkin şekilde yararlanabilen bireylerin söz konusu değerleri daha kolay benimseyeceği, koruyacağı ve geliştireceği göz önünde bulundurulmuştur. Bu bağlamda değerler, Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın hedeflediği beceriler ve içerik çerçevesi ile uyumlu bir biçimde Türkçe öğrenme-öğretme sürecinin doğal bir bileşeni olarak değerlendirilmiştir.

Okuryazarlık becerileri, eğitim sisteminin hedeflediği yeterliklerin kazandırılmasında aracılık eden önemli değişkenlerdendir. Türkçe öğrenme-öğretme süreci ve öğrencilere sunulan Türkçe öğrenme ortam ve olanakları, okuryazarlık becerilerini destekleyecek bir yapıda planlanmıştır.

1.2.3. DİSİPLİNLER ARASI VE BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

Programda disiplinler arası ilişkiler kurularak öğrencilerin farklı disiplinlerde edindikleri bilgi ve becerileri Türkçe öğrenme-öğretme uygulamaları sürecinde nasıl kullanabilecekleri belirtilmiştir. Bu bağlamda hem “disiplinler arası” hem de “beceriler arası” ilişki kurulması önemsenmektedir. Disiplinler arası ilişkilerde öğrencilerin günlük hayatını kolaylaştıracak beceriler, başta hayat bilgisi olmak üzere farklı disiplin ve alanlar ile ilişkilendirilmiştir. Böylelikle Türkçe dersi öğrenme-öğretme sürecinin disiplinler arası bağlam, problem ve etkileşimle daha nitelikli, faydalı ve ilgi çekici hâle getirilmesi amaçlanmıştır.

Beceriler arası ilişkiler ise öğrenme çıktılarının odağında olmadığı hâlde, temanın öğrenme çıktılarına ulaşılması için gerekli olan ve aynı zamanda temanın desteklediği alan becerilerini ve kavramsal becerileri ifade etmektedir. Öğrenme-öğretme süreçleri, disiplinler arası ve beceriler arası ilişkilerin işe koşulmasını sağlayacak şekilde planlanmalıdır.

1.2.4. ÖĞRENME ÇIKTILARI

Türkçe Dersi Öğretim Programı’nın temaları belli bir bilgi ve beceri bütünlüğünü yansıtan “öğrenme çıktıları” etrafında organize edilmiştir. Öğrenme çıktıları, Türkçe alan becerilerinin ortaya koyduğu eylemlerin yanı sıra bu becerileri oluşturan süreç bileşenlerinin ve kavramsal becerilerin rehberliğinde hazırlanmıştır. Beceri edinimi süreci; bazı eylemlerin sistematik, bilinçli ve istekli bir şekilde işe koşulmasını gerektirmektedir. Bu bağlamda öğrenme çıktılarına ulaşmak için becerilerin süreç bileşenlerinin titizlikle gerçekleştirilmesi ve Türkçe öğrenme-öğretme ortamlarının her bir öğrencinin ilgili süreç bileşenlerini deneyimlemesini sağlayacak şekilde tasarlanması beklenmektedir.

1.2.5. İÇERİK ÇERÇEVESİ

TYMM’nin bütüncül gelişim anlayışının bir yansıması olarak Türkçe Dersi Öğretim Programı, bilgi ve beceriler bağlamında bütüncül ve tutarlı bir yaklaşımla oluşturulmuştur.

Türkçe dersinde içerik çerçevesi kapsamında temadaki etkinlikler ve metinler aracılığı ile dinleme/izleme, konuşma, okuma, yazma becerilerine ait öğrenme çıktıları kazandırılacaktır. Temaların içerik çerçevesindeki bir diğer bileşeni “anahtar kavramlar”dır. Her bir temada ayrı ayrı listelenen anahtar kavramlar, temanın kapsamı hakkında bilgi vermektedir. Temaların ilişkisel yapısına bağlı olarak bazı anahtar kavramlar birden çok temada yer alabilmektedir.

1.2.6. ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda öğrencilerin öğrenmelerini destekleyecek, sistematik olarak öğrencilere geri bildirim verilebilecek beceri temelli ölçme ve değerlendirme süreçleri esas alınmıştır. Öğretim aşamasında öğrenme-öğretme uygulamaları ile öğrencilere sunulan yaşantılar, öğrenci başarı ve yeterlikleri dikkate alınarak hazırlanmıştır. Bu yeterlikler, alana özgü becerilerin yanında sosyal-duygusal öğrenme ve okuryazarlık becerilerinin, değerlerin, eğilimlerin desteklenmesine yönelik olup bireysel farklılıklara uygun olarak tasarlanmıştır. Öğrenme çıktılarının gerçekleştirilme süreçleri öğrenme kanıtları ile sunulmuştur. Öğrenme kanıtlarında öğrenme-öğretme süreçlerinin ölçülmesi ve değerlendirilmesinde kullanılan ölçme araçları yer almıştır.

Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda farklı ölçme araçları kullanılarak öğrencilere öğrenme düzeyleri, eksiklikleri veya kavram yanılgıları hakkında dönütler sağlanmaktadır. Bu süreçte kullanılan ölçme araçları, geri bildirim esasına dayalı olarak öğretim sürecine katkıda bulunacak şekilde oluşturulmuştur. Programda yer alan ölçme ve değerlendirme faaliyetleri aracılığıyla öğrencilerin yeterlikleri ve becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır.

Programda farklı öğrenme biçimlerine hitap edecek şekilde hem geleneksel hem de alternatif ölçme ve değerlendirme yaklaşımları temel alınmış ve bu yaklaşımlara göre çeşitli ölçme ve değerlendirme araçları uygulamalara yansıtılmıştır. Öğrenme-öğretme süreci boyunca uygulanan farklı ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarına her bir öğrencinin gelişim düzeyi dikkate alınacak şekilde yer verilmiştir. Programda yer alan alternatif ölçme araçları, öğrencilerin sınıf içinde öğrendikleri bilgileri günlük yaşama aktararak bir beceri hâline dönüştürebilmesine yardımcı olacak nitelikte oluşturulmuştur. Programda yer verilen ölçme ve değerlendirme yöntem ve teknikleri örnek teşkil etmekte olup öğretmenler, ölçme ve değerlendirme sürecinde öğrenme çıktıları ile öğrencilerin gelişim düzeylerini dikkate almak koşuluyla farklı yöntem ve tekniklerden de yararlanabilir.

1.2.7. ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Türkçe dersinde dinleme/izleme, okuma, yazma ve konuşma becerileri birbirinin ayrılmaz birer parçasıdır. “İlk Okuma Yazmaya Hazırlık” bölümünde yer alan çalışmalar Türkçe alan becerilerinin öncülüdür. Bu noktada “temel kabuller” bağlamında her bir tema ile ilgili öğrenme-öğretme faaliyetleri planlanırken öğrencilerin sahip olması gereken ön bilgilerin ve becerilerin neler olduğu belirlenmeli, öğrencilerin bu bilgi ve beceriler bağlamındaki hazırbulunuşlukları değerlendirilmeli, varsa eksik veya hatalı öğrenmelerinin giderilmesi için uygun çalışmalar planlanmalıdır. Bu süreç aynı zamanda öğrencilerin temaya sosyal ve duygusal açıdan da hazır olmalarını sağlamak için bir gereklilik olarak görülmelidir.

Programda öğrencilerin hazırbulunuşluklarının dikkate alınarak hareket edilmesi ve öğrenme-öğretme sürecinin başında “ön değerlendirme” yapılması önemsenmektedir. Ayrıca hem öğrencilerin ön bilgileriyle yeni öğrenmeleri arasında bağlantı kurulması hem de öğrenilenlerin günlük yaşamla ilişkilendirilmesi amacıyla öğrenmeler arasında “köprü kurulması” beklenmektedir.

Programda disiplinler arası ilişkiler kurularak öğrencilerin farklı disiplinlerde sahip oldukları bilgi ve becerileri kullanmaları sağlanmakla birlikte hangi beceriler arasında ilişki kurulabileceği vurgulanmıştır. Bu bağlamda hem “disiplinler arası” hem de “beceriler arası” ilişki kurulması önemsenmektedir. Alana özgü beceriler, kavramsal beceriler, eğilimlerin yanı sıra sosyal-duygusal öğrenme becerileri, değerler ve okuryazarlık becerileri gibi programın tüm bileşenlerinin öğrenme-öğretme yaşantılarında ilgili bağlam içerisinde bütünleştirilerek verilmesi beklenmektedir. Bu anlamda, öğretim programlarının önemli bileşenlerinden birisi “öğrenme-öğretme uygulamaları”dır. Öğrenme çıktılarının ilgili becerinin süreç bileşenlerine dayalı olarak nasıl kullanılacağını açıklayan öğrenme-öğretme uygulamaları bilgi, beceri, eğilim ve değerler bütünlüğü içinde düşünülmelidir. Öğrenme-öğretme yaşantılarında ilgili bağlam temelinde alan becerilerinin ve kavramsal becerilerin tüm bileşenlerinin ardışık bir şekilde uygulanmasına dikkat edilmelidir. Becerilerin süreç bileşenleri aynı zamanda bir veya birden fazla beceriyi, eğilim veya değerleri destekler niteliktedir. Temaların öğrenme-öğretme uygulamaları planlanırken becerilerin süreç bileşenlerini zenginleştiren, öğrenme-öğretme faaliyetlerinin anlam ve kalıcılığını destekleyen, konuya özgü beceriler, eğilimler ve değerler belirlenerek öğretime bunların uygun şekilde kullanılması ile ilgili göstergeler sunulmuştur.

1.2.8. FARKLILAŞTIRMA

Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda öğrencilerin öğrenmesi beklenen bilgi ve beceriler aynı olsa da her öğrencinin ilerleme hızı ve süreçte ihtiyaç duyduğu bilgi ve beceriler bir diğer öğrenciye göre farklı olabilmektedir. Türkçe Dersi Öğretim Programı’nın farklılaştırma bölümünde; orta ağır düzeyde zihinsel yetersizliği/otizm spektrum bozukluğu olan öğrencilerin bireysel özellikleri, performansları ve ihtiyaçları göz önüne alınarak TYMM’de yer alan “Zenginleştirme” ve “Destekleme” stratejilerinden sadece “Destekleme” stratejisine yer verilmiştir.

Farklılaştırmanın bir boyutu olan destekleme, programın hedeflediği bilgi ve becerilere ulaşmada daha fazla somut örnek, günlük yaşam bağlamı, araç gereç desteği ve görselleştirmeye ihtiyaç duyan öğrencilere yönelik olarak

tasarlanmıştır. Destekleme faaliyetleri ile programın hedeflediği bilgi ve becerilerden ödün vermeden söz konusu öğrencilerin ihtiyaç duydukları uygulamalara, kullanılabilecek araç gereç ve teknolojiye, sınıf içinde yürütülecek grup çalışmaları ile sağlanacak akran öğrenmelerine ve öğretmenin süreçteki rolüne vurgu yapılmaktadır. Ayrıca destekleme başlığında öğrencilerin dijital platformlardan da etkin bir şekilde yararlanmalarını sağlayacak öneriler sunulmaktadır. Öğretmenlerden destekleme faaliyetlerini bireysel farklılıklara duyarlı bir biçimde, kapsayıcı bir anlayışla gerçekleştirmesi beklenmektedir. Uygun şartlar sağlandığında her öğrencinin Türkçe dersinde ele alınan becerileri öğrenebileceği prensibi açık ve kararlı bir şekilde ortaya konularak bu faaliyetlerin programın hedeflerine ulaşmasındaki rolü göz önünde bulundurulmalıdır.

1.3. OKUMAYA HAZIRLIK BECERİLERİNİN ÖĞRETİM SÜRECİNİN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR

Okuma yazma becerisi, öğrencilerin yaşamları boyunca ihtiyaç duyacakları temel akademik ve sosyal yetkinliklerin başında gelir. Bu süreçte etkili bir başlangıç yapabilmeleri için öncesinde temel motor ve algısal becerilerin kazandırılması büyük önem taşır.

Okumaya hazırlık aşaması; öğrencilere okuma yazma öğretimi öncesinde temel görsel, işitsel ve motor becerileri kazandırmayı hedefleyen, sistematik ve aşamalı bir öğrenme sürecidir. Bu süreçteki çıktı ve bileşenler bir bütün olarak ele alınmıştır. Görsel, işitsel ve el-göz koordinasyonuna yönelik çalışmalar; öğrencinin öğrenme hızı, ihtiyaçları ve yetersizlikleri dikkate alınarak eş zamanlı biçimde yürütülmelidir. Süreçte öğrencilerin görsel ve işitsel uyarıları; doğru şekilde algılamaları, anlamlandırmaları, sınıflamaları ve ayırt etmeleri hedeflenmiştir. Ayrıca yazı araçlarını etkili biçimde kullanabilmeleri için el-göz koordinasyonunu geliştiren etkinliklere yer verilmiştir. Bu becerilerin kazandırılmasıyla birlikte öğrencilerin ilerleyen aşamalarda karşılaşacakları daha karmaşık etkinliklerde başarılı olmaları desteklenmiş olacaktır. Bu nedenle okumaya hazırlık etkinlikleri; görsel algı, işitsel algı ve el-göz koordinasyonu olmak üzere üç temel başlık altında yapılandırılmıştır.

1.3.1. GÖRSEL ALGI ÇALIŞMALARI

Bu çalışmalar; öğrencilerin nesne, şekil ve sembollerini doğru şekilde algılamalarını, benzerlik ve farklılıkları ayırt etmelerini, sınıflandırmalarını ve anlamlandırmalarını sağlayan temel becerileri kapsar. Okuma sürecinde öğrencilerin harf ve kelimeleri tanıyabilmeleri, sembollerin dizilimini anlayabilmeleri ve yazılı materyalleri doğru yorumlayabilmeleri için güçlü bir görsel algıya sahip olmaları gerekir. Bu becerilerin geliştirilmesine yönelik etkinlikler, basitten karmaşığa doğru aşamalı biçimde yapılandırılmalı ve öğrencilere sunulmalıdır.

Aynı-Farklı Kavramını Öğrenme Çalışmaları

Bu aşamada, öğrencilere nesneleri ve görselleri ayırt edebilme becerisi kazandırılır. Öğrencilerden renk, şekil, boyut ve tür gibi özellikleri dikkate alarak aynı olan nesneleri bulmaları ve eşlemeleri beklenir. Etkinlikler, başlangıçta belirgin farklara sahip materyallerle başlatılır. Örneğin biri kırmızı diğeri mavi olan görsellerle çalışılır. Zamanla bu farklar azaltılarak kolaydan zora bir ilerleyiş izlenir. Öğrencilerin küçük farklılıkları fark etmeleri, bu farklılıkları ifade etmeleri ve gerekçelendirmeleri istenir. Bu süreç; görsel dikkat, görsel analiz ve eleştirel düşünme becerilerini destekler.

Nesne ve Görselleri Gruplama Çalışmaları

Bu aşamada öğrencilere sınıflandırma ve gruplama becerileri kazandırılır. Farklı özelliklere sahip çok sayıda nesne veya görsel sunulur. Öğrencilerden bunları belirli kriterlere göre gruplamaları istenir. Örneğin aynı renk, şekil veya işlevdeki nesneleri gruplamaları beklenir. Etkinlik sırasında öğrencilerin hangi özelliklere göre gruplama yaptıklarını açıklamaları teşvik edilir. Bu uygulamalar; kavramsal düşünme, mantıksal akıl yürütme ve sözel ifade becerilerini geliştirir. Etkinlikler somut materyallerin yanı sıra dijital ortamda da uygulanabilir. Böylece öğrencilerin esnek düşünme becerileri desteklenmiş olur.

Örüntü Tamamlama ve Parça-Bütün Çalışmaları

Bu aşamada öğrencilerin daha gelişmiş görsel algı becerilerini kullanmaları beklenir. Karmaşıklık düzeyi artan örüntüler sunularak öğrencilerden eksik bölümleri tamamlamaları istenir. Örneğin şekil ve renk dizilimleri verilerek uygun parçayı seçmeleri beklenir. Ayrıca yapbozlar ve parça-bütün ilişkisi kurmaya yönelik etkinlikler uygulanır. Öğrenciler, bir nesne ya da şeklin parçalarını birleştirerek bütünü oluşturmaya çalışır. Bu süreçte dikkat, sabır ve problem çözme becerileri desteklenir. Öğrenciler, yaşadıkları zorlukları ifade etmeye teşvik edilir ve çözüm yolları üretmeleri desteklenir. Böylece analitik ve eleştirel düşünme becerileri gelişir.

1.3.2. İŞİTSEL ALGI ÇALIŞMALARI

İşitsel algı çalışmaları, öğrencilerin çevreden gelen sesleri ayırt etmelerini, anlamlandırmalarını, takip etmelerini ve uygun tepkiler verebilmelerini hedefler. İşitsel algının sağlıklı gelişimi; harf-ses ilişkisinin kurulması, ses ve kelime farkındalığının artması ve okuma sürecinde seslerin doğru eşleştirilmesi açısından büyük önem taşır. Bu nedenle işitsel algı etkinlikleri de aşamalı ve sistemli bir yapı içinde gerçekleştirilmelidir.

Sesleri Tanıma ve Ayırt Etme Çalışmaları

Bu aşamada öğrencilere önce çevrelerinde sıklıkla duydukları doğal ve yapay sesler tanıtılır. Öğrenciler, doğadan veya günlük yaşamdan gelen sesleri dinleyerek sesin kaynağını belirlemeye çalışırlar. Daha sonra birbirine benzer ses çiftleri dinletilir. Öğrencilerden bu sesleri dikkatlice dinlemeleri ve aralarındaki farkları ayırt etmeleri beklenir. Örneğin çeşitli hayvan sesleri ya da müzik aletlerinden çıkan sesler kullanılarak tahmin yapmaları sağlanır. Bu süreçte öğrencilerin işitsel dikkat ve analiz becerileri geliştirilmiş olur.

Sesleri Taklit Etme ve Sözcükleri Sıralama Çalışmaları

Bu aşamada öğrencilerden duydukları ses ve kelimeleri taklit etmeleri istenir. Böylece öğrencilerin fonolojik farkındalıkları gelişir ve dil gelişimleri desteklenir. Ayrıca öğrencilere sözcük dizileri dinletilir ve aynı sırayla tekrar etmeleri beklenir. Bu etkinlikler, işitsel hafızayı güçlendirir ve sıralama becerilerini pekiştirir. Sözcükleri kategorilere ayırma çalışmalarıyla ise öğrencilerin kavramsal düşünme ve dil becerileri birlikte desteklenmiş olur.

1.3.3. EL-GÖZ KOORDİNASYONU ÇALIŞMALARI

El-göz koordinasyonu, ellerin ve gözlerin eş zamanlı kullanımıyla nesneleri ve yazı araçlarını doğru ve dengeli biçimde yönlendirme becerisidir. Öğrencinin okuma yazma araçlarını kontrollü şekilde tutabilmesi ve kullanabilmesi, bu becerinin gelişmiş olmasını gerektirir.

Bu beceri; kalemin doğru tutulması, çizgi takibi, harflerin satır aralıklarına uygun yazılması, yazı hızının ve baskı kontrolünün sağlanması gibi temel kazanımlar için ön koşuldur. Aynı zamanda öğrencinin günlük yaşamda gerçekleştirdiği motor görevleri yerine getirmesi ve beceriler arası ilişkileri kurabilmesi için de kritik önemdedir. Bu beceri yeterince desteklenmediğinde öğrenciler yazı yazarken el ve parmak kontrolünde, satır takibinde ve harf formasyonunda güçlük yaşayabilir. Bu nedenle el-göz koordinasyonu, sistematik, sabırlı ve aşamalı çalışmalarla desteklenmelidir. Aşağıda bu sürece ilişkin temel yapı taşları açıklanmıştır:

Yazı Araç Gerecini Tanıma ve Kullanma Çalışmaları

Okuma yazma sürecine geçmeden önce öğrencilerin kalem, silgi, kalemıraş gibi temel araç gereci tanımaları ve bilinçli biçimde kullanmaları önemlidir. Bu süreç yalnızca araç gereci tanıtmakla sınırlı değildir; öğrencilerin bu araçlarla güvenli ve kontrollü etkileşim kurmaları hedeflenir.

Etkinliklerde, yazı araçlarının isimleri ve işlevleri üzerine sohbet edilir, her öğrenci bu materyalleri bireysel olarak deneyimler. Kalem tutma becerisi kazandırılırken öğretmen, parmak pozisyonunu bire bir modelleyerek gösterir. Kalemin baş ve işaret parmaklarıyla kavranıp orta parmakla desteklenmesi gerektiği açıkça ifade edilir. Boyama ve çizgi çalışmalarından önce öğrencinin baskın eli belirlenmelidir. Sol elini kullanan öğrenci sağ ele zorlanmamalı, iki elini kullananlar için baskın el tespit edilerek yönlendirme yapılmalıdır. Ayrıca öğrencilere kâğıdın nasıl yerleştirileceği, yazma pozisyonunun nasıl olması gerektiği örneklerle gösterilir. Kalem tıraş kullanımı önce öğretmen tarafından gösterilir. Ardından öğrenciler gözetim altında uygulama yapar. Kesici aletlerin kullanımı sırasında güvenlik her zaman ön planda tutulur. Bu sürecin sonunda öğrencilerin yazı araç gereci tanımları ve bağımsız biçimde kullanmaları beklenir.

Serbest ve Sınırlı Alan Boyama Çalışmaları

El-göz koordinasyonunu geliştirmede en etkili yöntemlerden biri, serbest ve sınırlı alan boyama çalışmalarının sistematik biçimde uygulanmasıdır. Serbest boyama çalışmaları, öğrencinin kalemi özgürce kullanarak çizgi sınırlarına bağlı kalmadan ifade üretmesini sağlar. Renk seçimi ve uygulamada öğrencinin kendi kararlarını vermesi, hem motor becerilerinin gelişimine hem de ifade özgürlüğüne katkı sağlar. Bu etkinlikler; el kaslarının yanı sıra yaratıcı düşünme ve duygusal dışa vurum becerilerini de destekler. Bu süreci takiben sınırlı alan boyama çalışmalarına geçilir. Kontur çizgileriyle sınırlandırılmış alanlarda yapılan boyamalar, öğrencinin dikkatini odaklamasını, küçük kaslarını kontrollü biçimde kullanmasını sağlar. Örneğin küçük bir kelebeğin kanatlarını taşırmadan boyamak hem görsel dikkat hem motor planlama açısından işlevsel bir etkinliktir. Kullanılan boyama yüzeyleri zamanla küçültülerek kontrol becerileri kademeli olarak artırılır. Fırça, pastel boya ve keçeli kalem gibi farklı materyallerle çeşitlilik sağlanır.

Sürecin sonunda öğrenci; el, parmak ve göz kaslarını koordineli kullanarak nesnelere, yazı araçlarına ve çizim yüzeylerine duyarlı ve kontrollü şekilde yaklaşmayı öğrenir. Bu, yazı öğretiminde harflerin satır aralıklarına uygun yazılması gibi becerilerin temelini oluşturur.

Çizgi Çalışmaları ve Yazıya Hazırlık Çalışmaları

Çizgi çalışmaları, el-göz koordinasyonunun gelişmiş düzeyde uygulandığı ve öğrencinin yazıya geçmeden önce mutlaka edinmesi gereken beceriler arasında yer alır.

Bu çalışmalar; yön takibi, kalem baskısını ayarlama, çizgi bütünlüğünü koruma ve başlangıç-bitiş noktalarını tanıma gibi birçok alt beceriyi kapsar. Geniş alanlı düz çizgilerle başlanır. İlk aşamada öğrencilerin çizgi boyunca kalemi hareket ettirmeleri, çizgiden taşmadan baştan sona ilerlemeleri beklenir.

İlk olarak dikey çizgiler kullanılır. Bu çizgiler, doğal el hareketleriyle uyumlu olduğu için başlangıçta tercih edilir. Ardından yatay çizgiler eklenerek yazı yönü farkındalığı geliştirilir. Sonrasında eğik ve dairesel çizgilerle öğrencinin dikkat seviyesi ve motor kontrolü artırılır.

Eğik çizgiler yön değiştirme becerisi kazandırırken dairesel çizgiler yumuşak ve kontrollü bilek hareketlerini pekiştirir. Bu çizgiler, ileride yazılacak birçok harfin altyapısını oluşturur.

Çizgi kalınlığı ve uzunluğu, öğrencinin yaşına ve gelişim düzeyine göre ayarlanmalıdır. Desteğe ihtiyaç duyan öğrenciler için belirgin, aralıklı çizgiler tercih edilirken becerisi gelişmiş öğrenciler için ince ve karmaşık çizgilere geçilir.

Etkinlikler süresince öğretmenler; öğrencinin oturma pozisyonunu, kalem tutuşunu ve kâğıt yerleşimini gözlemleyerek yönlendirme yapar. Çizgi takibi sırasında göz ve elin uyumlu biçimde kullanılması, harf yapısına hazırlık niteliğindedir. Bu sürecin sonunda öğrenciler yalnızca motor beceri açısından değil; dikkat, sabır ve yön takibi gibi bilişsel alanlarda da yazıya hazır hâle gelirler.

1.4. SES ESASLI İLK OKUMA YAZMA ÖĞRETİM SÜRECİNİN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR

Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda "Ses Esaslı Okuma Yazma Öğretimi" benimsenmiştir. Okuma yazma öğretimi, tırnaksız dik temel harflerle yürütülür.

"Ses Esaslı Okuma Yazma Öğretimi"nde öğrencilerin anlamını bildiği sözcüklere ulaşacak hecelerin oluşturulması önemlidir. Elde edilen heceler, öğrencinin yakın çevresinde karşılaştığı, duyduğu ve deneyimlediği sözcüklere dönüştürülmelidir. Bu sözcükler aracılığıyla öğrencinin ön bilgilerine uygun ve bilişsel gelişimini destekleyecek cümleler oluşturulması hedeflenmelidir. Seslendirme aşamasında öğretim süreci; öncelikle anlamlı hece ve sözcükler kurmayı hedefleyen bir yaklaşımla sürdürülmelidir.

Bilişsel ve psikomotor becerilerin birlikte kullanıldığı okuma yazma öğretimi, önemli işlevlere sahiptir. Bu süreç yalnızca harflerin seslendirilmesi ve şekillerinin kopyalanması değil, aynı zamanda bilişsel gelişimin etkinleştirilmesini de kapsar.

Okuma yazma öğretimi, dört temel dil becerisini içeren bir süreçtir. Dinleme çalışmalarıyla başlayan bu süreç; konuşma, okuma ve yazma çalışmalarıyla devam eder ve öğrencinin bağımsız olarak okuma yazma becerilerini geliştirmesiyle sonuçlanır. Bu yönüyle okuma yazma öğretimi, öğrencinin bağımsız öğrenme sürecinin temelini oluşturur. Öğrencilerin okuma ve yazmaya başlaması sürecinde önerilen her bir basamak tamamlanmadan yeni bir ses öğretimine geçilmemelidir.

Okuma yazma sürecinde kullanılan harf grupları ve öngörülen süreler, **Şekil 1'**de verilmiştir.

Okumaya Hazırlık	Nesneleri seçebilme, gördüklerini belirleyebilme, duyduklarına tepki verebilme, duyduklarını söyleyebilme, yazı araç gereçlerini kullanabilme ve el göz koordinasyon becerilerini kullanabilme amaçlanmaktadır.
1. Grup Harfler	• a, n, e, t, i, l • A, N, E, T, İ, L
2. Grup Harfler	• o, k, u, r, ı, m • O, K, U, R, I, M,
3. Grup Harfler	• ü, s, ö, y, d, z, • Ü, S, Ö, Y, D, Z
4. Grup Harfler	• ç, b, g, c, ş • Ç, B, G, C, Ş
5. Grup Harfler	• p, h, v, ğ, f, j • P, H, V, Ğ, F, J

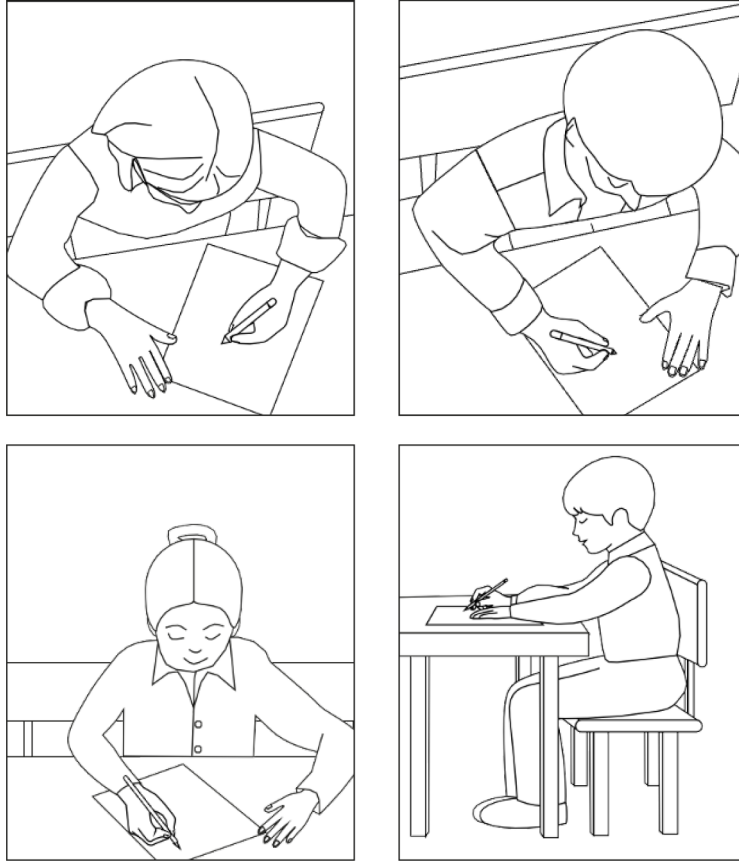
Şekil 1: Okuma Yazma Süreci ve Harf Grupları

Harf grupları oluşturulurken sesletim kolaylığı, kullanım sıklığı, yazım kolaylığı, sözcük üretim kapasitesi, harflerin ses özellikleri ve biçimsel formları dikkate alınmıştır. Tüm harf gruplarının öğretimi tamamlandıktan sonra bağımsız okuma yazma aşamasına geçilir. Okuma yazma öğretiminde bu değişkenler göz önünde bulundurularak öğrencilerin ezberden uzak ve eksiksiz öğrenmeleri sağlanmalıdır. Öğrencinin okuma yazmayı hızlı öğrenmesinden ziyade, anlamlı ve kalıcı şekilde öğrenmesi esas alınmalıdır.

1.4.1. SES ESASLI OKUMA YAZMADA FİZİKSEL DURUM

Öğrenciler yazı yazarken ve okuma yaparken göğüslerini masaya dayamamalı, her iki kolun üçte ikisi masa üzerinde olacak şekilde oturmalıdır. Ayak tabanları yere tam basmalı ve vücut duruşları rahat olmalıdır. Sıra ve masa, öğrencinin fiziksel gelişim özelliklerine uygun olmalıdır.

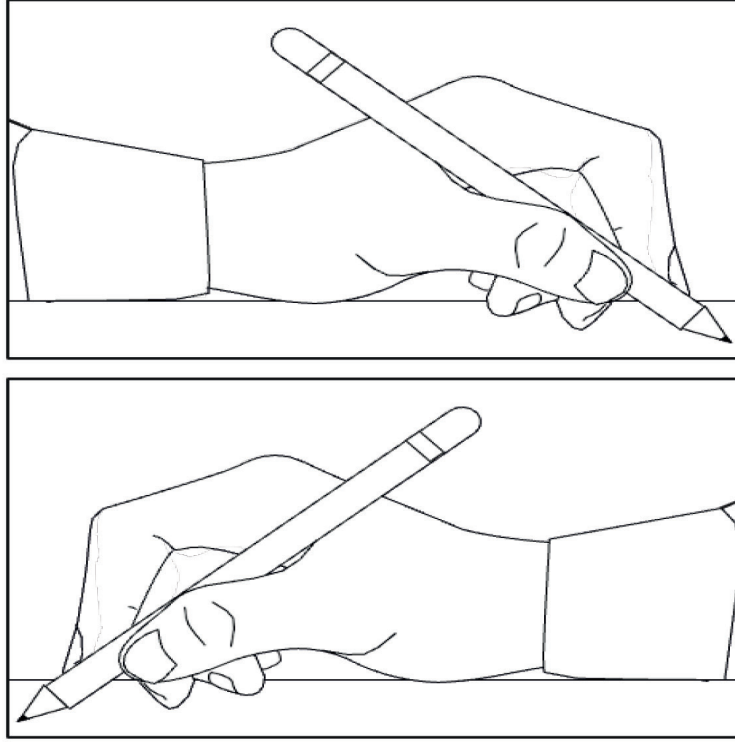
Göz ile materyal arasındaki mesafenin **25-30** cm olması gerektiği öğrencilere sık sık hatırlatılmalıdır.

Çizim 1: Okuma yazma esnasındaki oturma biçimleri

Yazma sırasında öğrencilerin kalem; **baş ve işaret parmaklarıyla kavrayıp orta parmakla destekleyerek** rahat ve serbest biçimde tutmalarına dikkat edilmelidir. İşaret parmağına fazla baskı uygulanmamalı, kalem çok sıkılmadan ve bilek zorlanmayacak şekilde tutulmalıdır.

Kalemi doğru tutmak, sağlıklı bir yazı yazma süreci için önemlidir. Öğrenciler, kâğıdı yazma sırasında kullandıkları kolun açısına uygun şekilde eğimli olarak yerleştirmelidir. Yazmayan el ise yazma sırasında kâğıdın ya da yazı yüzeyinin kaymasını engellemek için destek amaçlı kullanılmalıdır. Kullanılacak kalemin; **köşesiz, boyasız, doğal ahşap malzemeden üretilmiş** olması ve ucunun uygun sertlikte seçilmesi önerilir.

Çizim 2: Sağ el ve sol el ile doğru kalem tutuş

Sağ elini kullanan öğrencilerin kalemi; yazma ucundan **1-5-2** cm, sol elini kullanan öğrencilerin ise **2-2,5** cm yukarıdan tutmaları önerilir. Kalem, yazma noktasına çok yakın tutulmamalıdır. Öğrencinin baskın elini kullanarak yazması sağlanmalıdır.

1.4.2. OKUMA VE YAZMA ÖĞRETİM YÖNTEMİ

Okuma yazma sürecinde aşağıdaki aşamalar izlenmelidir:

1. İlk Okuma Yazmaya Hazırlık

- a) Dinleme eğitimi çalışmaları
- b) Doğru nefes alıp verme çalışmaları
- c) Parmak, el ve kol kaslarını geliştirme çalışmaları
- ç) Kalem tutma, boyama ve çizgi çalışmaları
- d) El-göz koordinasyonu çalışmaları

2. İlk Okuma Yazmaya Başlama ve İlerleme

- a) Ses öğretimi
- b) Harfi okuma ve yazma
- c) Harflerden heceler, hecelerden sözcükler, sözcüklerden cümleler oluşturma
- ç) Metin okuma

3. Bağımsız Okuma ve Yazma

1. İlk Okuma Yazmaya Hazırlık

Bu süreçte öğrencilerin okula, sınıfa ve öğrenme ortamına uyum sağlamaları için öğretmen tarafından desteklenmeleri ve güdülenmeleri gerekir. Öğrencilerin öğretmeni, arkadaşları ve okulla ilgili olumlu tutum geliştirmeleri amacıyla drama, oyun, tekerleme, ninni ve manî söyleme gibi etkinlikler uygulanmalıdır. Okuma yazmaya hazırlık çalışmaları öncesinde bu etkinlikler tamamlanmalı ve öğrencilerin sosyal, duygusal, fiziksel ve dil gelişimlerine katkı sağlayacak nitelikte olmasına özen gösterilmelidir.

a) Dinleme Eğitimi Çalışmaları

Öğrencilere harflerin sesleri öğretilmeden önce, doğal ve yapay ses kaynaklarından çıkan sesler dinletilmelidir. Dinletilen sesin kaynağını fark etmeleri sağlanmalı, ardından bu seslere odaklanma, tanıma, ayırt etme ve taklit etme çalışmaları yapılmalıdır. Bu etkinlikler müzik dersiyle ilişkilendirilmelidir. Dinleme eğitimi, öğrencilerin ses-harf ilişkisini daha kolay kurabilmelerine ve harfleri doğru ve net şekilde seslendirebilmelerine katkı sağlamalıdır. İşitme yetersizliği ya da konuşma bozukluğu olduğu düşünülen öğrenciler gözlemlenmeli, ihtiyaç hâlinde ilgili kurumlara yönlendirilmelidir.

b) Doğru Nefes Alıp Verme

Sesli okuma ve konuşma sırasında diyafram nefesi kullanmak önemlidir. Öğrencilerin bu beceriyi kazanabilmeleri için şu tür etkinlikler uygulanmalıdır:

- Pipetle küçük bir kâğıt parçasını belli bir mesafede düşürmeden taşıma
- Kâğıt bardak içinde balon şişirme ve bardağa dokunmadan taşıma

Bu çalışmalar; öğrencilerin farklı sesler çıkarmadan, mırıldanmadan, noktalama işaretlerine dikkat ederek nefes alıp vermeleri ve uygun duraksamalar yapmalarına katkı sağlar.

c) Parmak, El ve Kol Kaslarını Geliştirme Çalışmaları

Yazmaya geçmeden önce oyun hamuruyla oynama, ipe boncuk dizme, mandal açma-kapama, ayakkabı bağlama, düğme ilikleme, kâğıt kesme, katlama ve buruşturma gibi etkinlikler yapılmalıdır. Bu etkinlikler, çizgi ve boyama çalışmalarından önce uygulanmalı, öğrenciyi bu aşamalara hazırlayıcı nitelikte olmalıdır.

ç) Kalem Tutma, Boyama ve Çizgi Çalışmaları

Çalışmalara başlamadan önce öğrencilere okuma yazma materyalleri tanıtılmalı ve bu materyallerin temel bölümleri açıklanmalıdır. Kalem hangi elle tuttukları belirlenmeli; sol elini kullanan öğrenciler sağ ele zorlanmamalı, iki elini kullananlar için baskın el tespit edilip yönlendirme yapılmalıdır. Baskın el, kapı açma, kitap tutma, kaşık kullanma, nesne fırlatma gibi iki el gerektiren en az iki etkinlikte belirlenmelidir.

Çizgi çalışmaları, yazılacak harfin yönü, ana karakteri ve estetik yapısı göz önüne alınarak planlanmalı, öğrencilere el esnekliği kazandırılmalıdır. Düz, eğik, yatay ve dairesel çizgiler çizdirilmelidir.

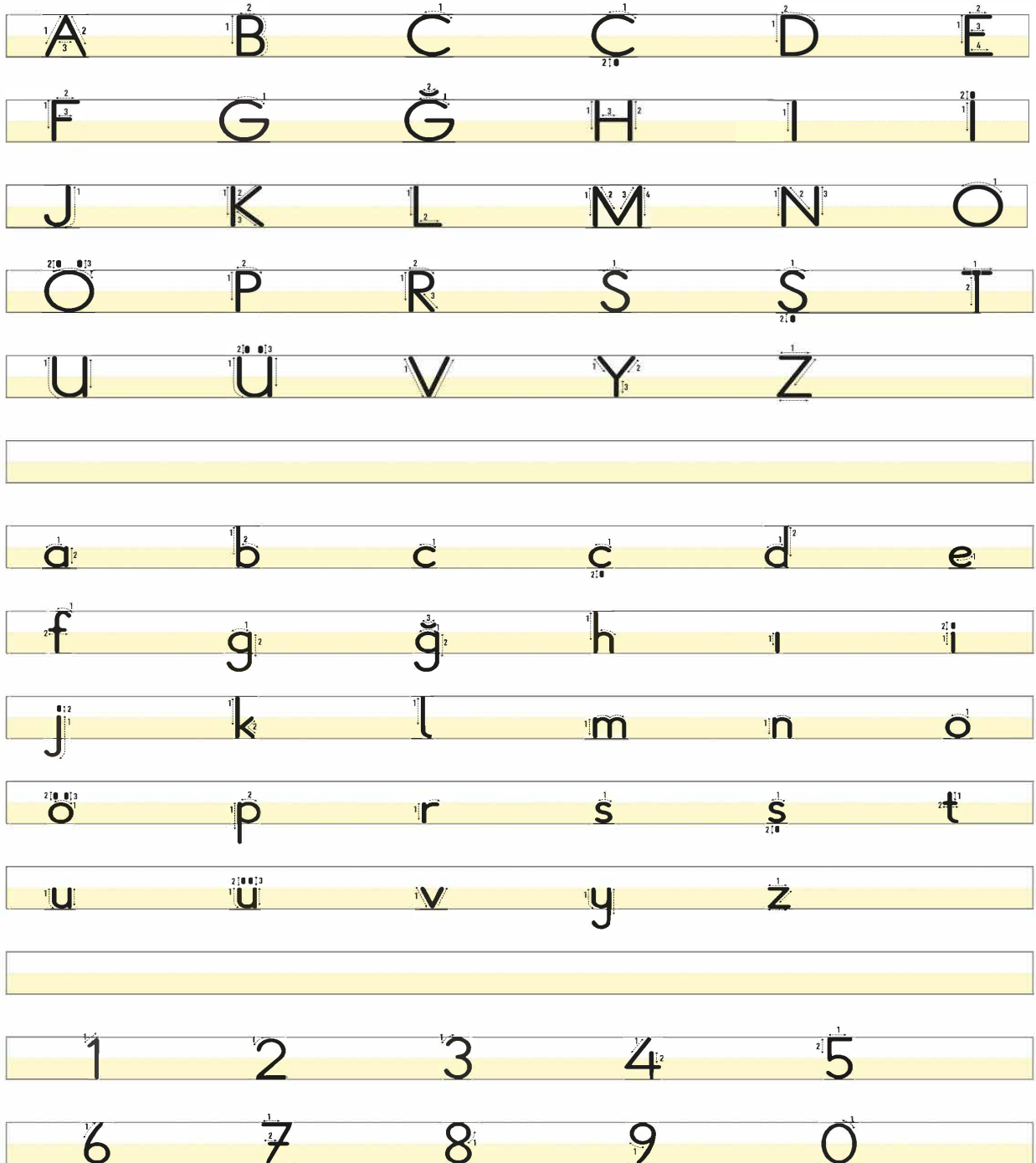
Dik temel yazı biçiminde, dairesel çizgiler saat 2 yönünden başlayarak saat yönünün tersine doğru eller kaldırılmadan aynı noktaya gelene kadar çizdirilmelidir. Harflerin yazılış yönleri, soldan sağa ve yukarıdan aşağıya olacak şekilde gösterilmelidir.

d) El-Göz Koordinasyonu Çalışmaları

Bu becerinin gelişimini desteklemek amacıyla çizgi üzerinden makasla kesme, sınırlı alan boyama ve makara sarma gibi çalışmalar yapılmalıdır. Bu çalışmalar, öğrencinin metin tarama, hece ve sözcüklere odaklanma, satır takibi gibi becerilerinin gelişimine katkı sağlar. Görme bozukluğu, renk körlüğü gibi durumlar gözlemlenmeli; destek ihtiyacı belirlenen öğrenciler ilgili kurumlara yönlendirilmelidir.

2. İlk Okuma Yazmaya Başlama ve İlerleme

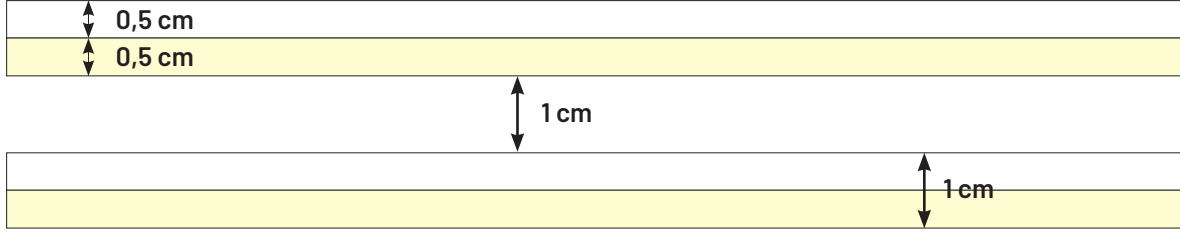
Okuma yazma öğretim sürecinde harflerin formları ve yazım yönleri Şekil 2’de verilmiştir.

Şekil 2: Harflerin, rakamların formu ve yazım yönleri

Okuma yazma öğretimi süresince üç çizgi ve iki aralıktan oluşan yazı defteri ve yazma gereci kullanılmalıdır. Yazı alanındaki satır aralıkları **1 cm** genişliğinde olmalı; satır dizgesindeki iki çizgi, **yatay kesintili kılavuz çizgisi** ile ortadan ayrılmalı ve bu çizgiler arasında **0,5 cm** boşluk bırakılmalıdır. Ayrıca iki satır dizgesi arasında da **1 cm** boşluk olmasına dikkat edilmelidir.

Serbest yazı çalışmalarında **yatay kesintili kılavuz çizgi** kullanımı zorunlu değildir. Satır dizgesi ölçüleri **Şekil 3**'te verilmiştir.

Şekil 3: Satır dizgesi ölçüleri

Okuma yazma öğretimi tamamlandıktan sonra, yazı defteri veya çizgili defter kullanımına öğretmen ve öğrencilerin birlikte karar vermesi önerilir. Yazma becerisinde güçlük yaşayan öğrenciler için çalışmalara yazı defteriyle devam edilmesi uygun olabilir.

a) Ses Öğretimi

Ses öğretimi üç aşamada yürütülmelidir. Belirlenen ses gruplarına uygun biçimde, ses esaslı okuma yazma öğretimi süreci dikkatle planlanmalıdır.

Birinci aşama: Ses hissettirme

Bu aşamada, her bir sesin ağızdan çıkışı sözcüklerle sesletilmeli ve mimiklerle desteklenmelidir. Ünlü ve ünsüz harflerin sesletiminde şarkı, türkü, tekerleme, ninni söyleme; masal ve öykü okuma; ses senaryosu oluşturma gibi etkinliklerle öğrencinin sesi fark etmesi sağlanmalıdır. Ünlü harfler tek başına sesletilebilir. Ancak ünsüz harfler, yazım aşaması dışında tek başına sesletilmemeli, bu konuda titizlik gösterilmelidir.

İkinci aşama: Sesin geçtiği görseli tanıma

Öğrencilerden içinde öğrenilen sesin geçtiği ve geçmediği görseller arasından öğrendiği sesi içeren görseli seçmeleri istenir. Seçilecek görseller öğrencinin bildiği, karışıklık yaratmayacak içerikte olmalıdır.

Üçüncü aşama: Sözcük örnekleme

Öğretmen, öğretilen sesin yer aldığı sözcük ve nesnelere örnekler verir. Ardından öğrencilerden de bu sesi içeren nesne ve sözcüklere örnekler vermesi ve sesi vurgulayarak söylemesi beklenir.

b) Harfi Okuma ve Yazma

Öğretilen sesin simgesi olan harfin öğretimi sırasında satır dizgesi üzerindeki konumu ve kaç hamlede yazılacağı öğretmen tarafından vurgulanarak gösterilmelidir. Harf sesletilerek yazılır, ardından öğrencilerce de seslendirilir. Öncelikle kalem ve defter kullanılmaksızın drama ve oyunlaştırma etkinlikleri ile harfin yazımı öğretilmelidir. Öğrencilerin harfi sesletmeleri sağlanarak ses-harf ilişkisi kurulmalıdır. Sonrasında öğrenciye satır dizgesi üzerinde kesik çizgilerle yazılmış harfi önce kaleminin arkasıyla izletmesi ardından aynı çizgileri yazma yönünde birleştirerek yazma alıştırmaları yaptırılması sağlanmalıdır. Harfin yazımı pekiştirildikten sonra satır dizgesi üzerinde harf bağımsız olarak yazdırılmalıdır.

Harflerin yazımı sırasında:

- Doğru yazımı takip edilmeli,
- Kuyruklu harfler satır dizgesinin altına dengeli biçimde yazdırılmalıdır.

Harf önce küçük, ardından büyük biçimiyle, belirlenen ilkelere uygun şekilde yazdırılmalıdır.

c) Harflerden Heceler, Hecelerden Sözcükler, Sözcüklerden Cümleler Oluşturma

Okuma yazma sürecinde:

- İlk harf grubunda: ses, hece ve sözcük çalışmaları yapılmalıdır,
- İkinci harf grubundan itibaren: cümle ve metin çalışmalarına geçilmelidir.

Cümleler; anlaşılır, somutlaştırılabilir, bilgi ve mantık hatası içermeyecek şekilde oluşturulmalıdır. Etkinliklerde öğrencilerin bilişsel, duyuşsal, sosyal ve fiziksel farklılıkları dikkate alınmalıdır. "n" harfinden sonra hece öğretilmesine geçilmelidir.

Bu süreçte;

- Harfin küçük yazılışı kullanılmalı, büyük harf tercih edilmemelidir.

Örnek:

- a + n = an (kapalı hece)
- n + a = na (açık hece)

Her zaman önce kapalı hece, ardından açık hece verilmelidir. Sonrasında üç ve dört harfli heceler gösterilmelidir. Bu heceler, öğrencinin anlayabileceği sözcüklerden seçilmeli; anlamını bilmediği sözcüklere yer verilmemelidir. Hece öğretimi aşamalı ve kolaydan zora olmalı; anlamsız hecelerle sık tekrar yapılmamalıdır. Hedef, mümkün olan en kısa sürede anlamlı sözcüklere ulaşmak olmalıdır.

Örnek:

n+a= na açık hecesine ulaşılmalıdır.

Yeni harfler öğretilirken önce **kapalı hecelere**, ardından **açık hecelere** ulaşılmalıdır. Sonrasında ise üç ve dört harfli heceler tanıtılmalıdır.

Bu heceler, öğrencilerin anlamlandırabileceği **anlamlı sözcükler** içermeli; anlamını bilemeyecekleri türden sözcüklere yer verilmemelidir. Hece türleri, **kolaydan zora** doğru aşamalı biçimde öğretilmelidir.

Okuma ve yazma sürecinde **anlamsız hecelerle** sık tekrar yapılmamalı; mümkün olan en kısa sürede anlamlı sözcüklere ulaşmak hedeflenmelidir.

Örnek:

a, an, en, at, et, alt, ana, ata, nal, anne, nene, alet, atlet

Hece oluşturulurken **anlamlı ve işlek hecelere** öncelik verilmelidir.

Sözcükler oluşturulurken öğrencinin ön bilgileriyle ilişkilendirebileceği ve **görsellerle desteklenebilir** nitelikteki sözcükler seçilmelidir.

nane

Yeni oluşturulan sözcükler, **cümle içinde** kullanılmalı ve yazma çalışmalarında harf aralıklarına dikkat edilmelidir. Sözcükler arasında; harfin küçük yazımı için **"e"**, büyük yazımı için **"E"** harfi kadar boşluk bırakılması sağlanmalıdır.

Örnek cümle:

Ata nane al.

Cümlelerde, okunuşu ve yazılışı **henüz öğretilmemiş** harflerin geçtiği sözcüklerin yerine **görsel kullanılmamalıdır**.

Örnek:

İkinci harf grubu düşünüldüğünde **"Okan kitap oku."** cümlesinde yer alan "kitap" sözcüğünün içinde geçen bazı harfler henüz öğretilmemişse, bu sözcüğün yerine görsel kullanılarak cümle kurulması uygun değildir.

Okan

oku.

Harfin büyük yazımı; **cümle başlarında, özel isimlerde ve başlıklarda** kullanılmalıdır. Bu kullanımlar öğretim sürecinde özellikle vurgulanmalı, örneklerle pekiştirilmelidir.

Örnek kullanımlar:

- **Özel isimleri yazma:** Semih, Gülşah, Erdem, Nagehan, Fatih
- **Cümleye harfin büyük yazılışıyla başlama:** Kitap oku.
- **Başlığı harfin büyük yazılışıyla yazma:** Mavi Salıncak

NİL

Nil nar ye.

Tane tane nar ye.

Nil tane tane nar ye.

Okuma yazma sürecinde, **noktalama işaretlerinin** kullanımına yeri geldikçe değinilmeli ve sınıf düzeylerine uygun şekilde yaygın işlevlerine yer verilmelidir.

- **Nokta (.)**

İlk oluşturulan cümlelerde **nokta** kullanılmalıdır. Nokta:

- Cümle sonlarında
- Bazı kısaltmalarda
- Sayılardan sonra sıra bildirmek için
- Tarih yazımında gün, ay ve yıl arasını ayırmak için kullanılır.

Örnek:

Efe oyun oyna.

13.05.2025

Dr.

1. sınıf

- **Virgül (,)**

Cümlede eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına konur.

Örnek:

Ela defter, kalem, silgi al.

- **Soru İşareti (?)**

Soru işareti, üçüncü harf grubundan itibaren kullanılmalıdır.

Örnek:

Anne o ne?

Not: "mı" soru edatının ayrı yazıldığı öğrencilere **yeri geldikçe** gösterilmeli, ancak doğrudan öğretimi yapılmamalıdır.

Örnek:

Ayşe yemek yedi mi?

- **Ünlem İşareti (!)**

Ünlem işareti, son harf grubunda tanıtılmalıdır.

Örnek:

Ah, elim acıdı!

- **Kesme İşareti (')**

Kesme işareti, yalnızca **özel isimlere getirilen ekleri** ayırmak için kullanılmalıdır.

Örnek:

Nil'e, Nalan'a, Nail'e

Noktalama işaretlerinin kullanımları gösterildikten sonra **pekiştirme etkinlikleri** uygulanmalıdır. Etkinliklerde yazım kurallarının, sınıf düzeyine uygun biçimde doğal ve işlevsel bağlamlarla ele alınmasına özen gösterilmelidir.

ç) Metin Okuma

Okuma çalışmaları sırasında öğrenci için anlamlı olmayan cümlelerle metinler oluşturulmamalı ve anlam bütünlüğünden uzak metinler öğrencilere okutulmamalıdır. Ancak tekerleme, bilmece, sayışma, mani ve ninniler bu kapsamın dışındadır. Bu tür yapılar ritmik, oyunlaştırılmış ve tekrar içerdikleri için öğretim sürecini destekleyici niteliktedir.

3. Bağımsız Okuma ve Yazma

Bağımsız okuryazarlık düzeyine ulaşan öğrencilerden;

- Doğru, uygun hızda ve konuşurcasına sesli okuma yapmaları,
- Okuduklarını anlamaları ve metnin bağlam bütünlüğü içinde ifade etmeleri,
- Harflerin temel form ve yönlerine uygun, işlek ve akıcı yazmaları,
- Duygu, düşünce ve deneyimlerini estetik yapıya dikkat ederek yazmaları beklenir.

Bağımsız okuma aşamasında esas olan akıcı okumadır. Ancak akıcı okumak, metni hızlı okumak anlamına gelmez. Bu nedenle hıza dayalı okuma etkinlikleri önerilmemelidir.

1.5. İŞLEVSEL OKUMA ÖĞRETİM SÜRECİNİN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR

TYMM kapsamında hazırlanan Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın temel bileşenlerinden biri, işlevsel okuma öğretimidir. Bu öğretim yaklaşımının amacı, öğrencilerin yalnızca harf ve sembolleri tanımalarını sağlamak değil; bu sembollerin günlük yaşamla bağlantısını kurarak bağımsız biçimde kullanmalarını desteklemek ve böylece yaşamlarını kolaylaştıracak beceriler kazandırmaktır.

Klasik okuma yazma yöntemlerinden farklı olarak işlevsel okuma öğretimi; öğrenilenlerin doğrudan gerçek yaşamda kullanılmasına odaklanır. Bu yaklaşım, öğrencilerin sosyal yaşama aktif katılımını ve yaşam kalitesini artırmayı hedefler.

İşlevsel okuma öğretiminde amaç; öğrencinin çevresini tanıması, yazılı ve sembolik uyaranları anlamlandırması ve günlük yaşamını sürdürebilmesini sağlayacak temel becerileri kazanmasıdır. Program kapsamında oluşturulan geniş sözcük havuzu, öğrencinin kişisel ihtiyaçlarına, sosyal ve dijital çevresine uygun kelime ve sembolleri içerecek şekilde yapılandırılmıştır. Bu sözcükler, okul dışındaki yaşamda da karşılaşılabilecekleri içeriklerden seçilmiştir.

İçerikler; “Eylemlerim”, “Kendim”, “Yiyeceklerim”, “Sağlığım”, “Okulum”, “Çevrem” ve “Dijital Dünyam” gibi tematik kategorilere ayrılmıştır. Böylece öğrenci; öğrendiği kelimeleri yalnızca sınıf ortamında değil, yaşamının tüm alanlarında anlamlı biçimde kullanabilir.

Programın işlevsel okuma bölümünde verilecek olan sözcüklerin öğrencinin kişisel ihtiyaçlarına, sosyal yaşamına ve dijital dünyadaki etkileşimlerine uygun biçimde yapılandırılması gerekir. Bu sözcükler yalnızca okulda değil; evde, parkta, sağlık ocağında, markette ya da internet ortamında karşılaşılabilecekleri durumlara göre seçilmelidir. Seçilecek olan sözcükler, öğrencinin günlük yaşamında sıkça karşılaştığı sözcükleri; adını okuma ve yazma, yaşını belirtme, anne ve babasının telefon numarasını tanıma gibi kendini tanıtma ve anlatma yollarını içerir. Aynı zamanda “ekmek, su, süt, bal” gibi beslenmeyle ilgili terimler de yer alır. Öğrencinin sağlıkla ilgili ihtiyaçlarını ifade edebilmesi için “ilaç, eczane, hastane, doktor” gibi ifadeler; okul yaşantısını anlatabilmesi için “kantin, yemekhane, öğretmenler odası” gibi kavramlara yer verilebilir. Bunun yanı sıra “giriş çıkış, park, otobüs durağı, karakol” gibi çevresinde sıkça karşılaştığı nesne ve mekân adları da dâhil edilmelidir. Modern yaşamın bir parçası olan dijital dünya da göz önünde bulundurularak “ara, paylaş, beğen, giriş yap, şifre” gibi ifadelerin öğretime de yer verilebilir.

1.5.1. İŞLEVSEL OKUMA SÜRECİNE İLİŞKİN TEMEL İLKE VE KAVRAMLAR

a) Yaşamsal Anlamlılık

Öğretilen kelime ve semboller, öğrencinin günlük yaşamda doğrudan karşılaştığı ihtiyaçlara karşılık gelmelidir.

Örnek:

- “Giriş”, “Çıkış”, “Açık”, “Kapalı”
- “Su”, “Ekmek”, “Peynir”
- “Giriş Yap”, “Kaydet”, “Ara”

b) Bütünsel Dil Gelişimi

Öğrenci kelimeyi dinleyerek tanır, görsel materyalle eşleştirir, seslendirir ve yazmaya çalışarak dil becerilerini eş zamanlı geliştirir. Böylece dinleme, izleme, konuşma, okuma ve yazma bütüncül biçimde desteklenmiş olur.

c) Çoklu Duyusal Destek

Öğrenme-öğretme uygulamaları sürecinde görme, işitme, dokunma ve hareket duyularını aynı anda harekete geçiren materyaller kullanılmalıdır.

Örnek materyaller:

- Sesli dijital araçlar
- Piktogramlar

ç) Gerçek Yaşam Ortamlarında Uygulama

Sınıf ortamında başlayan öğretim süreçleri zamanla okulun diğer alanlarına (koridor, kantin, bahçe vb.) ve sonrasında okul dışındaki alanlara taşınmalıdır. Bu aşamalı doğallık, öğrenilenlerin farklı bağlamlarda kullanımıyla kalıcılığı artırır.

d) Bireyselleştirilmiş Farklılaştırma

İçerikler, materyaller ve öğretim yöntemleri; öğrencinin bilişsel, sosyal ve kültürel özelliklerine göre uyarlanmalıdır.

Farklılaştırma örnekleri:

- Font büyüklüğü
- Renk kontrastı
- Materyal türü
- Öğrencinin çevresine özgü sözcük seçimi

1.5.2. İŞLEVSEL OKUMA ÖĞRETİM SÜRECİ VE BASAMAKLARI

a) Hazırlık ve Farkındalık Aşaması

- Sınıf içinde oyunlaştırılmış etkinliklerle kelime ve sembollere yönelik dikkat çekilir.
- Tuvalet, sınıf kapısı, kantin gibi alanlardaki işaretler öğrencilerce fark edilip tanımlanır.
- Görsellerle eşleştirme yapılır, dijital panolar kullanılır.
- Öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri ön değerlendirme etkinlikleriyle belirlenir.

b) Kelime ve Sembol Tanıtımı Aşaması

- Öğretilcek sözcükler, tematik kategorilerden seçilir.
- Yazılı kartlar, görseller ve sesli materyaller birlikte kullanılır.
- Öğrenci kelimeyi okur, dinler, eşleştirir, tekrar eder.
- Panolarda ve dijital ekranlarda sürekli görünürlük sağlanır.

c) İşlevsel Okuma Uygulama Aşaması

- Öğrenciler öğrendikleri kelimeleri okul içindeki ortamlarda kullanır.
- Örneğin "kantin" kelimesi öğrenildiyse kantine gidilir.
- Dijital ortamlarda "Giriş Yap" komutu uygulanarak somut pratik yapılır.
- Eylemler nesnelerle eşleştirilerek gösterilir.
- "Su al." gibi eylem ve isimden oluşan cümleye geçiş hazırlanır.

ç) Anlama ve Uygun Tepki Verme Aşaması

- Öğrenci, gördüğü sembollere anlamlı tepkiler verir.

Örnek:

"Sessiz Olun." → konuşmayı bırakma

"Tehlike!" → öğretmene haber verme

"İtiniz/Çekiniz." → doğru yönde kapıyı açma

- Rol yapma içeren oyunlarla anlamlı davranışlar gözlemlenir ve kayıt altına alınır.

d) Genelleme ve Bağımsız Kullanım Aşaması

- Öğrencilerin öğrendiklerini farklı ortamlarda öğretmen desteği olmadan kullanabilmesi amaçlanır.
- Market, toplu taşıma, ev ortamı gibi yerlerde sembolleri tanımları ve uygulamaları beklenir.
- Aile iş birliği sağlanır, evdeki uygulamalar kayda alınır ve öğretmenle paylaşılır.
- Süreç, görev analizleri ve kontrol listeleriyle izlenir. Gerekirse tekrar öğretim planlanır.

1.5.3. İŞLEVSEL OKUMA SÜRECİNDE FİZİKSEL ORTAM VE MATERYAL DÜZENLEMELERİ

- Materyaller sade, büyük puntolu, yüksek kontrastlı olmalıdır.
- Farklı yazı stil ve boyutlarıyla örnekler sunulmalıdır.
- Masa-göz mesafesi **25-30** cm aralığında olmalıdır.

1.5.4. İŞLEVSEL OKUMA SÜRECİNDE DEĞERLENDİRME VE İZLEME SÜRECİ

- Öğrenciler haftalık gözlem ve kontrol listeleriyle izlenir.
- Portfolyo yöntemi ile fotoğraf ve videolarla gelişim belgelenir.
- Aileden alınan ev içi kayıtlarla süreç bütüncül değerlendirilir.

1.6. TÜRKÇE ÖĞRETİM SÜRECİNİN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR

1. Türkçe Dersi Öğretim Programı; ilk okuma yazmaya hazırlık becerileri, ses esaslı okuma yazma öğretimi ve işlevsel okuma öğretimi olmak üzere üç bölüme ayrılmıştır.
2. İlk okuma yazmaya hazırlık becerileri bölümünde yer alan temalar tamamlandıktan sonra ses esaslı okuma yazma sürecine geçilmelidir.
3. Ses esaslı öğretim sürecinde temaların işlenişinde ilerleme kaydedilemediği gözlemlendiğinde işlevsel okuma bölümüne geçiş yapılmalıdır.
4. Temalara ilişkin öğrenme-öğretme uygulamaları, program içeriğinde yer almaktadır. Öğretmenler; temadaki işleniş sırasını korumak kaydı ve süreci zenginleştirmek amacıyla temaya eklemeler yapabilir.

5. Temalarda yer alan metinlerin en az bir değer ile ilişkilendirilmesi zorunludur. Bu ilişkilendirme yapılırken Erdem-Değer-Eylem (EDE) Modeli'nde yer alan değerlere öncelik verilmelidir.
6. Öğrenme-öğretme sürecinde öğrenme çıktıları; kavramsal beceriler, sosyal duygusal öğrenme becerileri ve okuryazarlık becerileri gibi bütünsel becerilerle birlikte ele alınmalıdır. Temalarda yer alan metinlerin içerikleri de bütünsel becerilerle ilişkilendirilmelidir.
7. Öğrenme çıktılarının bileşenleri; her bölümde (ilk okuma yazmaya hazırlık becerileri, ses esaslı okuma yazma öğretimi, işlevsel okuma) aşamalı ve yapılandırılmış şekilde sunulmuştur.
8. Ölçme ve değerlendirme, öğrenme-öğretme uygulamaları sürecinin ayrılmaz bir parçası olarak ele alınmalıdır. Süreçte hem süreç hem de sonuç değerlendirmeye dönük araçlar kullanılmalı; öğrencilerin eksik veya hatalı öğrenmeleri belirlenerek yapıcı dönütler sağlanmalıdır.
9. Tema başlıkları, sınıf düzeylerine uygun şekilde ve programdaki bütünsel yapıyı yansıtacak biçimde belirlenmiştir. Her tema için haftalık olarak belirli bir süre öngörülmektedir.

Tablo 1: Temaların İçerikleri

İLK OKUMA YAZMAYA HAZIRLIK

1.TEMA İÇERİKLERİ

Benzer-aynı-farklı, heyecanlı, meraklı, renk, nesneleri aynı/farklı olma durumuna, rengine ve büyüklüğüne göre seçme, dinlediği sesleri aynı/farklı olma durumuna göre ayırma, seslere tepki verme, yazı araç gerecini kullanabilme, serbest ve sınırlı alan boyaması yapma.

2.TEMA İÇERİKLERİ

Benzer-aynı-farklı, heyecanlı, meraklı, renk, çizgi, keşfetmek, fark etmek, ayırt etmek, nesne görsellerini aynı/farklı olma durumuna, rengine ve büyüklüğüne göre seçme, görselin gölgesini bulma, görselleri gruplama, dinlediği sesleri aynı/farklı olma durumuna göre ayırma, seslere tepki verme, sözcükleri sunuş sırasına göre sıralama, yazı araç gerecini kullanabilme, yatay ve dikey çizgi çizibilme.

3.TEMA İÇERİKLERİ

Benzer-aynı-farklı, heyecanlı, meraklı, renk, örüntü, çizgi, gruplama, ayırt etmek, fark etmek, nesneleri gruplama, nesne görsellerinin gölgesini bulma, görselleri gruplama, cümle içerisinde duyduğu sözcüklerin görselini gösterebilme, cümle içerisindeki tekrarlı sözcükleri söyleyebilme, yazı araç gerecini kullanabilme, dairesel ve eğik çizgi çizibilme.

SES TEMELLİ OKUMA YAZMA

1.TEMA İÇERİKLERİ

Saygı, sevgi, nezaket, anlayış, empati, okul kuralları, okul bölümleri, sınıf kuralları, okul araç gereçleri, hedef sesin görselini seçme, dinleme kurallarına uyma, göz teması kurma, sesi tanıma, sesi fark etme, sesi ayırt etme, harfi okuma, hece okuma, sözcük okuma, yazma araç gereçlerini kullanma, harf yazma, hece yazma, sözcük yazma.

2.TEMA İÇERİKLERİ

Keşfetmek, azimli olmak, çalışkanlık, sorumluluk, hedef sesin görselini seçme, dinleme kurallarına uyma, göz teması kurma, sesi tanıma, sesi fark etme, sesi ayırt etme, harfi okuma, hece okuma, sözcük okuma, cümle okuma, metin okuma, yazma araç gereçlerini kullanma, harf yazma, hece yazma, sözcük yazma, cümle yazma, metin yazma.

3. TEMA İÇERİKLERİ

Saygı, millî bayramlar, millî egemenlik, vatanseverlik, şehitlik, gazilik, liderlik, bağımsızlık, hedef sesin görselini seçme, dinleme kurallarına uyma, göz teması kurma, sesi tanıma, sesi fark etme, sesi ayırt etme, harfi okuma, hece okuma, sözcük okuma, cümle okuma, metin okuma, yazma araç gereçlerini kullanma, harf yazma, hece yazma, sözcük yazma, cümle yazma, metin okuma.

4. TEMA İÇERİKLERİ

Aile, merhamet, yardımlaşma, sorumluluk, paylaşma, hedef sesin görselini seçme, dinleme kurallarına uyma, göz teması kurma, sesi tanıma, sesi fark etme, sesi ayırt etme, harfi okuma, hece okuma, sözcük okuma, cümle okuma, metin okuma, yazma araç gereçlerini kullanma, harf yazma, hece yazma, sözcük yazma, cümle yazma, metin yazma.

5. TEMA İÇERİKLERİ

Saygı, sevgi, empati, evim, okulum, sınıfım, arkadaşlık, dostluk, sosyalleşme, paylaşma, yardımlaşma, hedef sesin görselini seçme, dinleme kurallarına uyma, göz teması kurma, sesi tanıma, sesi fark etme, sesi ayırt etme, harfi okuma, hece okuma, sözcük okuma, cümle okuma, metin okuma, yazma araç gereçlerini kullanma, harf yazma, hece yazma, sözcük yazma, cümle yazma, metin yazma.

6. TEMA İÇERİKLERİ

Kitap sevgisi, okuma sevgisi, kütüphane, okuma alışkanlığı, şiir, masal, hikâye, hedef sesin görselini seçme, dinleme kurallarına uyma, göz teması kurma, sesi tanıma, sesi fark etme, sesi ayırt etme, harfi okuma, hece okuma, sözcük okuma, cümle okuma, metin okuma, yazma araç gereçlerini kullanma, harf yazma, hece yazma, sözcük yazma, cümle yazma, metin yazma.

İŞLEVSEL OKUMA

TEMA İÇERİKLERİ

Eylem, kendim, kişisel, yiyecekler, içecekler, sağlık, temizlik, aile, sınıf, okul, çevre, dünya, dijital dünya, sözcük okuma, görseli verilen sözcüğü seçme, sözcüğü yazma, dinleme, göz teması kurma.

1.7. TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMALARI, ÖĞRENME ÇIKTILARI SAYISI VE SÜRELERİ

TEMA	ÖĞRENME ÇIKTILARI SAYISI	SÜRE	
		DERS SAATİ	YÜZDE ORANI (%)
HATIRLATMA/DEĞERLENDİRME HAFTASI**	-	30	
1. TEMA: MERAK EDİYORUM	6	888	88
2. TEMA: KEŞFEDİYORUM	5		
3. TEMA: ÖĞRENMEYE HAZIRIM	4		
1. TEMA: OKUL YAŞAMIM	8		
2. TEMA: ÖĞRENME YOLCULUĞUM	8		
3. TEMA: ATATÜRK'ÜM VE TÜRKİYE'M	8		
4. TEMA: BENİM GÜZEL AİLEM	8		
5. TEMA: SOSYAL ÇEVREM	8		
6. TEMA: ARTIK OKUYORUM	10		
1. TEMA: İŞLEVSEL OKUMA	4	30	3
PEKİŞTİRME/GENELLEME HAFTASI***	-		
OKUL TEMELLİ PLANLAMA****	-	60	6
TOPLAM	69	1008	100

* Belirtilen tablo, 12 eğitim öğretim yılı boyunca okutulacak temalar, öğrenme çıktıları ve ders saatlerinin toplamını kapsamaktadır.

* Tablo, bir öğrencinin tüm temaları ve öğrenme çıktılarını, kendi performans düzeyine uygun olarak öğrenmesi, edinmesi ve uygulamaya geçirebilmesi durumunda ortaya çıkan örnek bir tablodur. Öğrenciler için performans düzeyleri dikkate alınarak ve Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP) hedefleri doğrultusunda uygun temalar ve öğrenme çıktıları belirlenmesi esastır.

***"Hatırlatma/Değerlendirme" haftaları her ders yılı başında, o ders yılının toplam ders saatinin (84) %3'ü kadar olmalıdır.

***"Pekiştirme/Genelleme" haftaları her ders yılı sonunda, o ders yılının toplam ders saatinin (84) %3'ü kadar olmalıdır.

****Zümre öğretmenler kurulu tarafından ders kapsamında yapılması kararlaştırılan okul dışı öğrenme etkinlikleri, araştırma ve gözlem çalışmaları, sosyal etkinlikler, proje çalışmaları, yerel çalışmalar ve okuma çalışmaları gibi etkinlikler için ayrılan süredir. Öğrencilerin bireysel ihtiyaçları ve öğrenme hızları dikkate alınarak etkinliklerin kapsamı, süresi ve içeriği belirlenir. Yıl içerisinde öğrencilerin Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları doğrultusunda uygulanır.

****"Okul Temelli Planlama" her ders yılında o ders yılına ait toplam ders saatinin %6'sı kadar (5 ders saati) olmalıdır.

1.8. TÜRKÇE DERSİ KİTAP FORMA SAYILARI VE KİTAP EBATLARI

DERS SAYISI	FORMA SAYISI	KİTAP EBATLARI
İlk Okuma Yazmaya Hazırlık Kitabı- 1	10-12	19,5 cm ve 27,5 cm
İlk Okuma Yazmaya Hazırlık Kitabı- 2	10-12	19,5 cm ve 27,5 cm
İlk Okuma Yazmaya Hazırlık Kitabı- 3	10-12	19,5 cm ve 27,5 cm
Ses Esaslı Okuma Yazma Kitabı- 1	10-12	19,5 cm ve 27,5 cm
Ses Esaslı Okuma Yazma Kitabı- 2	10-12	19,5 cm ve 27,5 cm
Ses Esaslı Okuma Yazma Kitabı- 3	10-12	19,5 cm ve 27,5 cm
Ses Esaslı Okuma Yazma Kitabı- 4	10-12	19,5 cm ve 27,5 cm
Ses Esaslı Okuma Yazma Kitabı- 5	10-12	19,5 cm ve 27,5 cm
Ses Esaslı Okuma Yazma Kitabı- 6	10-12	19,5 cm ve 27,5 cm
İşlevsel Okuma Kitabı- 1	10-12	19,5 cm ve 27,5 cm
İşlevsel Okuma Kitabı- 2	10-12	19,5 cm ve 27,5 cm
İşlevsel Okuma Kitabı- 3	10-12	19,5 cm ve 27,5 cm

1.TEMA: MERAK EDİYORUM

Alan Becerileri

Kavramsal Beceriler

Eğilimler

Programlar Arası Bileşenler

Sosyal-Duygusal Öğrenme

Değerler

Okuryazarlık Becerileri

Disiplinler Arası İlişkiler

Beceriler Arası İlişkiler

Öğrenme-öğretme sürecinde ilişkilendirilen sahip olunan becerilerin niyet, duyarlılık, isteklilik ve değerlendirme öğeleri doğrultusunda gerekli durumlarda nasıl kullanıldığı ile ilgili zihinsel örüntüleri ifade eder.

Öğrenme-öğretme sürecinde ilişkilendirilen sosyal-duygusal öğrenme becerilerini, değerlerini ve okuryazarlık becerilerini ifade eder.

Öğrenme-öğretme sürecinde ilişkilendirilen sosyal-duygusal öğrenme becerilerini, değerlerini ve okuryazarlık becerilerini ifade eder.

Öğrenme çıktılarında kullanılmayan ancak öğrenme-öğretme uygulamalarında, öğrenme çıktılarına odağa alınan becerilerle ilişkilendirilerek kullanılan kavramsal becerileri ve alan becerilerini ifade eder.

Bu temada; öğrencilerin kendisini ve yakın çevresini tanıyabilmeleri, duyguları tanıyarak uygun tepkilerde bulunabilmeleri, duyguları düzenleyebilmeleri ve yönergeleri alarak dikkatini sürdürmeleri amaçlanmaktadır.

KB1. Temel Beceriler

E.1.2. Bağımsızlık, E3.2. Odaklanma, E3.3. Yaratıcılık, E3.7. Sistematiiklik

SDB2.1. İletişim

D3. Çalışkanlık, D16. Sorumluluk

OB4. Görsel Okuryazarlık

Beden Eğitimi, Görsel Sanatlar, İletişim Becerileri, Müzik, Sosyal Beceriler

KB2.2. Gözlemlleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.7. Karşılaştırma

Karmaşık bir süreç gerektirmeden edinilen ve gözlenebilen temel beceriler ile soyut fikirleri ve karmaşık süreçleri eyleme dönüştürürken zihinsel faaliyetlerin bir ürünü olarak işe koşulan bütünleşik ve üst düzey düşünme becerilerini ifade eder.

İnsani değerlerle birlikte millî ve manevî değerleri ifade eder.

Birbirleriyle bağlantılı farklı disiplinlere ait bilgi ve becerilerin ilişkilendirilmesini ifade eder.

Öğrenme yaşantıları sonunda öğrenciye kazandırılması amaçlanan bilgi, beceri ve becerilerin süreç bileşenlerini ifade eder.	→	ÖĞRENME ÇIKTILARI	T.G.1. Nesneleri seçebilme	Dersin kodu Dil beceresi kodu Öğrenme çıktısı numarası
		İÇERİK ÇERÇEVESİ	Aynı Olan Nesneleri Eşleme, Farklı Olan Nesneleri Ayırt Etme, Nesneleri Sınıflandırma, Duyduklarını Tekrar Etme, Yazı Araç Gerecini Kullanma, Boyama Çalışmaları Yapma	Öğrenme sürecinde ele alınan bilgi kümesini (bölüm/konu/alt konuya ilişkin sınırları) ifade eder.
		Anahtar Kavramlar	benzer, aynı, farklı, heyecanlı, meraklı, renk	
		ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)	Öğrencilerin aynı ve farklı olan nesneleri seçebilme ve nesneleri gruplayabilme gibi görevler için kontrol listesi, gözlem formu kullanılabilir. Öğrencilere öğrenme çıktılarına ilişkin performans görevleri verilebilir. Ayrıca öğrencilerin çalışmalarını belgeleyen bireysel portfolyo klasörleri oluşturulabilir.	Öğrenme çıktısının değerlendirilmesi ile uygun ölçme ve değerlendirme araçlarını ifade eder.
Öğrenme çıktıları, eğilim, programlar arası bileşenler ve öğrenme kanıtları arasında kurulan ve anlamlı ilişkilere dayanan öğrenme-öğretme sürecini ifade eder.	→	ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI	Temel Kabuller	
			Yaşamsal davranışlar kapsamında öğrencilerin dikkatini sürdürülebilmesi, basit yönergeleri yerine getirebilmesi, etkinliklere katılım göstermesi, göz teması kurması ve dinleme becerisine sahip olduğu kabul edilmektedir. Öğrencilerin masa başında dengeli bir şekilde oturabildiği, ince motor beceriler kapsamında el ve parmaklarını işlevsel biçimde kullanabildiği kabul edilmektedir.	Önceki öğrenme-öğretme süreçlerinden getirildiği kabul edilen bilgi ve becerileri ifade eder.
Yeni bilgi ve becerilerin öğrenilmesi için sahip olunması gereken ön bilgileri ve/veya becerileri ifade eden temel kabullerin değerlendirilmesi ile öğrenme sürecindeki ilgi ve ihtiyaçların belirlenmesini ifade eder.	→	Ön Değerlendirme Süreci	Öğrencilerin dikkatini sürdürülebilme, basit yönergeleri yerine getirebilme, çalışmalara katılım sağlama, göz teması kurma, dinleme becerisine sahip olma, masa başında dengeli bir şekilde oturabilme ve ince motor becerileri kapsamında el ve parmaklarını işlevli biçimde kullanabilme durumları; kontrol listeleri, gözlem formları, uygun materyaller ve çeşitli uygulamalar aracılığıyla belirlenebilir.	
		Köprü Kurma	Öğrencilerin günlük hayatında tanıdığı, öğrendiği nesneler/oyuncaklarla ilgili "Ben bu nesneyi ne-rede gördüm?", "Nasıl kullanıyorum?" gibi sorularla bildikleri ve yeni öğrenmeleri arasında bağ kurulabilir. Aynı zamanda gördüklerini seçme, ayırt etme ve eşleme; duyduğu isimleri yazı araç gerecini kullanma ve çizgi çalışmaları yapabilme becerileri arasında bağlantı kurularak öğrenci okuma ve yazmaya hazır hâle getirilebilir.	Mevcut bilgi ve beceriler ile edinilecek bilgi ve beceriler arasında bağlantı oluşturma sürecinin yanı sıra edinilecek bilgi ve beceriler ile günlük yaşam deneyimleri arasında bağ kurmayı ifade eder.
Hedeflenen öğrenci profili ve temel öğrenme yaklaşımları ile uyumlu öğrenme-öğretme yaşantılarının hayata geçirildiği uygulamaları ifade eder.	→	Öğrenme-Öğretme Uygulamaları	Öğrencilerin aynı olan nesneleri, renkleri ve büyüklükleri ayırt edebilmeleri için görsellerle zenginleştirilmiş eşleştirme çalışmaları yapılır (OB4). Öğrencilere farklı nesne grupları sunulur içlerinden aynı olanları seçmeleri istenir (KB2.5). Bu süreçte nesneler arasındaki ortak özelliklerin fark edilmesine yönelik yönlendirici sorular sorulur ve öğrencilerin gözlem yapma becerileri desteklenir (KB2.2).	
Öğrenme profilleri bakımından farklılık gösteren öğrencilere yönelik çeşitli farklılaştırmalar sunan öğrenme-öğretme yaşantılarını ifade eder.	→	FARKLILAŞTIRMA	Öğrencilerin aynı ve farklı nesneleri ayırt etme, sesleri tanıma ve el-göz koordinasyonu becerilerini geliştirmeye yönelik uygulamalarda bireysel farklılıklar dikkate alınarak süreç yapılandırılır.	
Öğretmenin ve programın güçlü ve iyileştirilmesi gereken yönlerinin öğretmenler tarafından değerlendirilmesini ifade eder.	→	ÖĞRETMEN YANSITMALARI	Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.	

2. TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NDA YER ALAN TEMALAR

İLK OKUMA YAZMAYA HAZIRLIK

1. TEMA: MERAK EDİYORUM

Bu temada öğrencilerin aynı ve farklı olan nesneleri seçebilme, nesneleri gruplayabilme, çevresindeki sesleri tanıyabilme, duyduklarına tepki verebilme, duyduklarını ifade edebilme, yazı araç gerecini kullanabilme, serbest alan ve sınırlı alan boyama becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

ALAN BECERİLERİ

-

KAVRAMSAL BECERİLER

KB1. Temel Beceriler

EĞİLİMLER

E3.1. Muhakeme, E3.2. Odaklanma, E3.3. Yaratıcılık, E3.7. Sistematiçlik

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB2.1. İletişim

Değerler

D3. Çalışkanlık, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri

OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Görsel Sanatlar

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB2.2. Gözlemlleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.7. Karşılaştırma

**ÖĞRENME ÇIKTILARI VE
SÜREÇ BİLEŞENLERİ**

- T.G.1 Nesneleri seçebilme
- T.G.3 Gördüklerini belirleyebilme
- T.İ.1 Duyduklarına tepki verebilme
- T.İ.2 Duyduklarını ifade edebilme
- T.E.1 Yazı araç gerecini kullanabilme
- T.E.2 El-göz koordinasyonu becerilerini kullanabilme

İÇERİK ÇERÇEVESİ

- Aynı Olan Nesneleri Eşleme
- Farklı Olan Nesneleri Ayırt Etme
- Nesneleri Sınıflandırma
- Duyduklarını Tekrar Etme
- Yazı Araç Gerecini Kullanma
- Boyama Çalışmaları Yapma

Anahtar Kavramlar

benzer, aynı, farklı, heyecanlı, meraklı, renk

**ÖĞRENME KANITLARI
(Ölçme ve Değerlendirme)**

Öğrencilerin aynı ve farklı olan nesneleri seçebilme ve nesneleri gruplayabilme gibi görevler için kontrol listesi, gözlem formu kullanılabilir. Öğrencilere performans görevi olarak uygun nesnelerle (fasulye, çubuk vb.) şekil oluşturma çalışmaları verilebilir. Süreç, gözlem kontrol listeleri aracılığıyla takip edilebilir. Ayrıca öğrencilerin çalışmalarını belgeleyen bireysel portfolyo klasörleri oluşturulabilir.

**ÖĞRENME-ÖĞRETME
YAŞANTILARI****Temel Kabuller**

Öğrencilerin dikkatini sürdürdükleri, yönergelere uydukları, etkinliklere katıldıkları, göz teması kurdukları, dinleme becerisine sahip oldukları kabul edilmektedir. Ayrıca öğrencilerin dengeli oturup el parmaklarını işlevsel kullandıkları varsayılmaktadır.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerin dikkat, yönergeyi yerine getirme, katılım, göz teması, dinleme, masa başında oturma ve ince motor becerileri; kontrol listeleri, gözlem formları ve uygun materyallerle belirlenebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin günlük yaşamlarında karşılaştıkları tanıdık nesne ve oyuncaklara ilişkin deneyimlerinden örnekler paylaşımları teşvik edilebilir. Öğrencilerin bu nesnelere dair benzerlik ve farklılık algılarını sözel ya da görsel yollarla ifade etmeleri desteklenebilir. Böylece öğrencilerin önceki yaşantıları ile ele alınacak eşleme, ayırt etme ve gruplama çalışmaları arasında anlamlı bağlantılar kurmaları desteklenebilir.

Öğrenme - Öğretme Uygulamaları

Öğrencilerin aynı olan nesneleri, renkleri ve büyüklükleri ayırt edebilmeleri için görsellerle zenginleştirilmiş eşleştirme çalışmaları yapılır **(OB4)**. Öğrencilere farklı nesne grupları sunularak içlerinden aynı olanları seçmeleri istenir **(KB2.5)**. Bu süreçte nesneler arasındaki ortak özelliklerin fark edilmesine yönelik yönlendirici sorular sorulur ve öğrencilerin gözlem yapma becerileri desteklenir **(KB2.2)**. Öğrencilerin aynı olanları bir araya getirmeleri için nesne gruplama çalışmaları uygulanır. İşitsel algı etkinliklerinde öğrencilerin çevredeki sesleri tanımaları ve tekrar duyduklarında tepki göstermeleri beklenir. Bu çalışmalarda öğrencilere, sesin yönünü takip etmeye yönelik uygulamalar da yapılır ve böylece dikkatlerini odaklamaları sağlanır **(E3.2)**. Öğrencilerin duyduğu sese ait görseli göstermeleri istenir **(OB4)**. Ayrıca öğrencilerden duydukları sesleri taklit etmeleri istenir. Bu süreçle birlikte işitsel hafıza becerileri pekiştirilir. Öğrencilerin farklılıkları ayırt etme becerilerini geliştirmek amacıyla içinde yalnızca bir nesnenin farklı olduğu materyaller kullanılarak uygulamalar yapılır. Öğrencilerden benzer nesneler arasından farklı olanı belirlemeleri ve gerekçelerini açıklamaları istenir **(KB2.7)**. Bu süreçte öğrencilerin sorumluluklarını yerine getirerek çalışmalarda aktif rol almaları beklenir **(D3.4, D16.3)**. Hem görsel hem de sözel ipuçları kullanılarak karşılaştırma yapmaları sağlanır. Öğrenciler, nesneleri farklılıklarına göre yeniden sınıflandırmaları ve bu sınıflamaları akranlarıyla paylaşmaları konusunda teşvik edilir **(SDB2.1)**. İşitsel algı becerilerini geliştirmek amacıyla öğrencilere birbirine benzeyen ancak bir özelliği farklı olan sesler dinletilir. Öğrencilerin sesleri ayırt ederek farklı olanı bulmaları ve neden farklı olduğunu açıklamaları beklenir **(E3.1)**. Ardından öğrencilerden bu sesleri taklit etmeleri istenir. Böylece duyuşal ayırım becerileri gelişir. Uygulamalar sırasında öğrencilerin dikkatlerini koruyarak sürece sistematik biçimde katılmaları desteklenir **(E3.7)**. El-göz koordinasyonuna yönelik uygulamalarda öğrencilerin yazı araç gerecini doğru biçimde kullanmaları hedeflenir. Öğrenciler, kalem uygun şekilde tutmaya yönelik modellemeleri izleyerek uygulama yaparlar. Kâğıdı düzgün yerleştirme ve çalışma pozisyonlarını koruma çalışmaları yazma ortamları düzenlenir. Ardından serbest boyama çalışmaları yapılır ve öğrencilerin istedikleri renk ve figürleri kullanarak özgürce ifade etmeleri sağlanır **(E3.3)**. Bu süreçte kalem bağımsız olarak kullanmaları teşvik edilir. Takip eden süreçte sınırlı alanlara yönelik boyama çalışmaları yapılır. Bu çalışmalar öğrencilerin görsel sınırlar içerisinde hareket etmelerini, dikkatlerini odaklamalarını ve kontrol becerilerini geliştirmelerini sağlar **(E3.2, OB4)**. Öğrencilere performans görevi olarak uygun nesnelerle (fasulye, çubuk vb.) şekil oluşturma çalışmaları verilebilir. Süreç, gözlem formu ve kontrol listeleri aracılığıyla takip edilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Öğrencilerin aynı ve farklı nesneleri ayırt etme, sesleri tanıma ve el-göz koordinasyonu becerilerini geliştirmeye yönelik uygulamalarda bireysel farklılıklar dikkate alınarak süreç yapılandırılır.

İçerik farklılaştırmasında bazı öğrenciler için yalnızca nesne ve ses eşleştirme çalışmaları yapılırken daha ileri düzeydeki öğrenciler için gerekçeli açıklama yapma, farklılıkları sınıflandırma ve kategori oluşturma gibi ek etkinlikler planlanır. Kullanılan materyallerin sayısı ile görsel ve işitsel destek düzeyi, öğrencinin hazırbulunuşluk düzeyine göre ayarlanır.

Süreç farklılaştırmasında bazı öğrenciler için görsel ve işitsel ipuçları daha belirgin sunularak eşleştirme ve ayırt etme etkinlikleri desteklenir. Bağımsız çalışabilen öğrenciler için ise ipuçları azaltılarak dikkat ve odaklanma becerilerinin gelişmesi sağlanır. El-göz koordinasyonu çalışmalarında kalem tutma ve yazma yönü gibi motor becerilerde desteğe ihtiyaç duyan öğrencilere model olunarak ve fiziksel yardım sunularak süreç kolaylaştırılır; yardımlar aşamalı olarak azaltılır.

Ürün farklılaştırmasında bazı öğrenciler sadece doğru nesne veya sesi seçerken bazı öğrenciler seçtikleri nesne ya da ses hakkında kısa açıklamalar yaparlar. Görsel sınırlar içinde boyama çalışmaları yapan öğrenciler için renk seçim özgürlüğü sağlanır. Motor becerileri gelişmiş öğrenciler için ise detaylı boyama etkinlikleri planlanır.

Öğrenme ortamı düzenlemelerinde bireysel ve küçük grup çalışmaları için farklı alanlar oluşturularak öğrencilerin rahat hareket edebilmeleri sağlanır. Görsel destekli kartlar, işitsel kayıtlar, sınıflama panoları ve boyama materyalleri gibi çeşitli araçlarla öğrencilerin dikkatleri canlı tutulur. Süreç boyunca öğrencilerin eşleştirme, ayırt etme, sınıflama ve yazılı ifade becerileri; gözlem formları ve kontrol listeleri aracılığıyla izlenir. Gerektiğinde bireysel destek sağlanarak gelişim süreçleri desteklenir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

İLK OKUMA YAZMAYA
HAZIRLIK

2. TEMA: KEŞFEDİYORUM

Bu temada aynı renk ve büyüklükte olan nesne görselini ayırt edebilme, farklı renk ve büyüklükte olan nesne görselini seçebilme, nesne resimlerini gruplayabilme, aynı ve farklı kategoriye ait sözcükleri sunuş sırasına göre söyleyebilme, yazı araç gerecini kullanabilme, dikey ve yatay çizgi çalışmaları yapabilme becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

ALAN
BECERİLERİ

-

KAVRAMSAL
BECERİLER

KB1. Temel Beceriler

EĞİLİMLER

E2.5. Oyunseverlik, E3.2 Odaklanma

PROGRAMLAR
ARASI BİLEŞENLERSosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri

SDB2.1. İletişim

Değerler

D1. Adalet, D15. Sevgi

Okuryazarlık
Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER
ARASI İLİŞKİLER

Görsel Sanatlar

BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER

KB2.2. Gözlemlleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.7. Karşılaştırma

**ÖĞRENME ÇIKTILARI VE
SÜREÇ BİLEŞENLERİ**

- T.G.2. Nesne görselini seçebilme
- T.G.3. Gördüklerini belirleyebilme
- T.İ.1. Duyduklarına tepki verebilme
- T.İ.2. Duyduklarını söyleyebilme
- T.E.2. El-göz koordinasyon becerilerini kullanabilme

İÇERİK ÇERÇEVESİ

- Aynı Olan Nesne Görsellerini Eşleme
- Farklı Olan Nesne Görsellerini Ayırt Etme
- Nesne Görsellerini Sınıflandırma
- Nesne Görsellerini Gölgesiyle Eşleme
- Duyduklarına Tepki Verme
- Duyduklarını Tekrar Etme
- Çizgi Çalışmaları Yapma

Anahtar Kavramlar

benzer, aynı, farklı, heyecanlı, meraklı, renk, çizgi, keşfetmek, fark etmek, ayırt etmek

**ÖĞRENME KANITLARI
(Ölçme ve Değerlendirme)**

Öğrencilerin aynı ve farklı olan nesne resimlerini seçebilme ve nesne resimlerini gruplayabilme, çevresindeki sesleri tanıyabilme, yatay ve dikey çizgi çalışmaları yapabilme gibi becerilerini değerlendirmek için kontrol listesi ve gözlem formu kullanılabilir. Öğrencilere performans görevi olarak aynı ve farklı nesneleri içeren bir oyun kutusu hazırlama çalışması verilebilir. Süreç, gözlem formu kullanılarak değerlendirilebilir. Ayrıca öğrencilerin çalışmalarını belgeleyen bireysel portfolyo klasörleri oluşturulabilir.

**ÖĞRENME-ÖĞRETME
YAŞANTILARI****Temel Kabuller**

Öğrencilerin aynı veya farklı renkte ve büyüklükte nesneleri seçebildiği, sesleri tanıyıp taklit edebildiği, yazı araçlarını kullanabildiği, serbest ve sınırlı alan boyama çalışmaları yapabildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerin nesne seçme, ses tanıma ve taklit etme, yazı araçlarını kullanma ile serbest ve sınırlı alan boyama becerileri; kontrol listeleri, gözlem formları ve uygun materyallerle belirlenebilir.

Köprü Kurma

Bir kategoriye ait görseller üzerinden sorular sorularak öğrencilerin eski ve yeni öğrenmeleri arasında bağ kurulabilir. Ayrıca seçme, ayırt etme, eşleme, tepki verme, tekrar etme ve çizgi çalışmalarıyla okuma-yazmaya hazırlıkları desteklenebilir.

Öğrenme - Öğretme Uygulamaları

Öğrencilere çeşitli nesne görselleri içeren kartlar, materyaller veya dijital görseller sunularak şekil, renk ve büyüklük açısından aynı olanları belirlemeleri istenir. Bu süreçte öğrencilerin nesnelerin görsel özelliklerine dikkat etmeleri, ayrıntı farkındalığı geliştirmeleri ve gözlem becerilerini etkin biçimde kullanmaları hedeflenir (**KB2.2**). Öğrencilerle belirlenen görselleri gruplama çalışmaları yapılır ve benzerlik gerekçelerini ifade etmeleri yönünde rehberlik edilir (**OB4, KB2.5**). Bu gruplama çalışmalarıyla öğrencinin zihinsel organizasyon becerisini geliştirirken sınıf içi etkileşimlerle iletişim becerilerine de katkı sağlanır (**SDB2.1**). Öğrencilere performans görevi olarak aynı ve farklı nesneleri içeren bir oyun kutusu hazırlama çalışması verilebilir. Süreç, gözlem formu kullanılarak değerlendirilebilir. İşitsel algı uygulamalarında aynı kategoriye ait görsellerin isimleri söylenerek öğrencilerden görsellerin isimlerini sırasıyla söylemeleri istenir. Bu uygulamalar kapsamında aynı kategoriye ait sözcükleri belirli sıraya göre ifade etmeleri sınıflandırma, sıralama ve akıcı anlatım becerileri birlikte desteklenir. Çalışmalar boyunca öğrencilerin dikkatlerini sürdürebilmeleri için oyun temelli öğrenme uygulamalarına da yer verilir (**E2.5**).

Öğrencilere benzer nesne görselleri arasına yerleştirilmiş farklı bir nesne görseli sunularak dikkatli bir gözlem yapmaları sağlanır. Renk, şekil veya büyüklük açısından farklılık içeren bu nesne görsellerinin seçilmesiyle öğrencilerin karşılaştırma becerilerine olumlu dönütler verilir (**KB2.7**). Ardından öğrencilerin farklılık barındıran nesne görsellerini de ayırt etmeleri istenerek kavramsal farkındalıkları derinleştirilir. İşitsel algı çalışmaları kapsamında öğrencilerin farklı kategoriye ait sözcükleri sırayla söylemeleri, sözcük bilinci ve sözcük sınıflandırma becerilerini geliştirir (**OB1, KB2.1**). Bu uygulamalarla öğretmen rehberliğinde grup çalışmaları yapılır, öğrencilere birbirlerinin seçimlerini dinleme ve tartışma fırsatı sunulabilir (**SDB2.1**). Tartışma sürecinde öğrencilerin karşısındaki kişiyi anlamak için dikkatle dinlemeleri ve ön yargıdan uzak, tarafsız bir yaklaşım sergilemeleri desteklenir (**D1.1, D15.1**). Sürecin sonunda ise öğrencilerin görsel algı ve el-göz koordinasyonunu aynı anda kullanabilecekleri çoklu duyuşal çalışmalara yer verilir. Öğrencilerden nesne görselleriyle onların gölgeleri arasındaki ilişkiyi fark etmeleri ve uygun eşleştirmeleri yapmaları beklenir. Bu uygulamalar hem görsel dikkat hem de bütün-parça ilişkisi kurma becerisi açısından önem taşır. El-göz koordinasyonu çalışmaları kapsamında öğrencilerin dikey ve yatay çizgi çalışmaları yapmaları beklenir. Bu çalışmalar, öğrencilerin çizgisel sınırlar içerisinde hareket etmelerini, dikkatlerini odaklamalarını ve kontrol becerilerini geliştirmelerini sağlar (**E3.2, OB4**). El-göz koordinasyonu çalışmaları süresince öğrencilerin gelişimleri gözlem formu ve kontrol listeleri aracılığıyla takip edilir.

FARKLILAŞTIRMA

Öğrencilerin nesneleri renk, şekil ve boyutlarına göre ayırt etmeleri, sesleri tanımları ve el-göz koordinasyonlarını geliştirmeleri amaçlanan bu süreçte bireysel farklılıklar dikkate alınarak öğretim uygulamaları esnek biçimde düzenlenir.

İçerik farklılaştırmasında bazı öğrenciler için yalnızca temel düzeyde benzerlik ve farklılık ayırt etme çalışmaları yapılırken gelişim düzeyi daha ileri olan öğrenciler için sınıflandırma, karşılaştırma ve açıklama yapma etkinlikleri eklenir. Sunulan görsel ve işitsel materyallerin sayısı, karmaşıklığı ve destek düzeyi, öğrencinin hazırbulunuşluk düzeyine göre ayarlanır.

Süreç farklılaştırmasında bazı öğrenciler için görsel ve işitsel ipuçları daha belirgin sunularak eşleştirme ve ayırt etme etkinlikleri desteklenir. Bağımsız çalışabilen öğrenciler için ise ipuçları azaltılarak dikkat ve odaklanma becerilerinin gelişmesi sağlanır. El-göz koordinasyonu çalışmalarında, kalem tutma ve yazma yönü gibi motor becerilerde desteğe ihtiyaç duyan öğrencilere model olunarak ve fiziksel yardım sunularak süreç kolaylaştırılır; yardımlar aşamalı olarak azaltılır.

Ürün farklılaştırmasında bazı öğrenciler sadece doğru nesne veya sesi seçerken bazı öğrenciler seçtikleri nesne ya da ses hakkında kısa açıklamalar yaparlar. Görsel sınırlar içinde boyama çalışmaları yapan öğrenciler için renk seçim özgürlüğü sağlanır. Motor becerileri gelişmiş öğrenciler için ise detaylı boyama etkinlikleri planlanır.

Öğrenme ortamı düzenlemelerinde bireysel ve küçük grup çalışmaları için uygun alanlar oluşturulur. Kullanılan materyaller sade ve dikkat çekici olacak şekilde seçilir. Bazı öğrenciler için büyük boyutlu ve net görseller tercih edilirken bazı öğrenciler için ayrıntılı ve daha karmaşık görseller kullanılır. İşitsel uygulamalar sırasında sessiz ve dikkat dağıtıcı unsurlardan arındırılmış alanlar sağlanır. Tüm süreç boyunca öğrencilerin katılım düzeyleri, gözlem formları ve kontrol listeleri ile sistematik biçimde izlenir ve bireysel ihtiyaçlara uygun ek destekler planlanır.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

İLK OKUMA YAZMAYA
HAZIRLIK

3. TEMA: ÖĞRENMEYE HAZIRIM

Bu temada nesne ve nesne görsellerini gruplayabilme, nesne ve nesne görselleriyle oluşturulmuş örüntünün aynısını oluşturabilme, nesne görseli parçalarını birleştirerek bütün oluşturabilme, nesne görsellerini gölgeleri ile eşleyebilme, cümle içerisinde duyduğu sözcüklere ait görselleri gösterebilme, cümle içerisinde tekrarlı duyduğu sözcüğü söyleyebilme, yazı araç gerecini kullanabilme, dairesel ve eğik çizgi çalışmaları yapabilme becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

ALAN
BECERİLERİ

-

KAVRAMSAL
BECERİLER

KB1. Temel Beceriler

EĞİLİMLER

E1.1. Merak, E2.5. Oyunseverlik, E3.2. Odaklanma, E3.7. Sistematiçlik

PROGRAMLAR
ARASI BİLEŞENLERSosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri

SDB2.1. İletişim

Değerler

D12. Sabır, D14. Saygı

Okuryazarlık
Becerileri

OB4. Görsel Okuryazarlık, OB7. Veri Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER
ARASI İLİŞKİLER

Görsel Sanatlar

BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER

KB2.5. Sınıflandırma, KB2.7. Karşılaştırma

**ÖĞRENME ÇIKTILARI VE
SÜREÇ BİLEŞENLERİ**

- T.G.3. Gördüklerini belirleyebilme
- T.İ.1. Duyduklarına tepki verebilme
- T.İ.2. Duyduklarını söyleyebilme
- T.E.2. El göz koordinasyon becerilerini kullanabilme

İÇERİK ÇERÇEVESİ

- Örüntü Oluşturma
- Örüntü Tamamlama
- Parça-Bütün İlişkisi Kurma
- Duyduklarını Tekrar Etme
- Çizgi Çalışmaları Yapma

Anahtar Kavramlar

benzer, aynı, farklı, heyecanlı, meraklı, renk, örüntü, çizgi, gruplama, ayırt etmek, fark etmek

**ÖĞRENME KANITLARI
(Ölçme ve Değerlendirme)**

Öğrencilere görseli eşleme, örüntü oluşturma ve tamamlama, dairesel ve eğik çizgi çalışmaları, parça bütün ilişkisi kurma gibi görevler için kontrol listesi ve gözlem formu kullanılabilir. Öğrencilere performans görevi olarak önceden hazırlanmış çalışma kâğıtları dağıtılabilir, öğrencilerden bu kâğıtları dairesel çizgilerle tamamlamaları istenebilir. Süreç, kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir. Öğrencilerin çalışmalarını belgeleyen bireysel portfolyo klasörleri oluşturulabilir.

**ÖĞRENME-ÖĞRETME
YAŞANTILARI****Temel Kabuller**

Öğrencilerin nesne görsellerini renk ve büyüklüğe göre seçebildiği, sesleri ayırt edebildiği ve taklit edebildiği, yazı araçlarını kullanabildiği ve çizgi çalışmaları yapabildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerin nesne seçme, seslere tepki, taklit ve tekrar, yazı aracı kullanma ile çizgi çalışmaları; çeşitli kontrol listeleri ve gözlem formu aracılığıyla değerlendirilebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin günlük yaşamlarında karşılaştıkları tanıdık nesne ve seslere ilişkin deneyimlerinden örnekler paylaşmaları teşvik edilebilir. Öğrencilerin bu nesne ve seslere dair önceki yaşantılarını sözel ya da görsel yollarla ifade etmeleri desteklenebilir. Ayrıca seçme, ayırt etme, eşleme, tepki verme, tekrar ve çizgi çalışmalarıyla okuma yazma sürecine hazırlık desteklenir.

Öğrenme - Öğretme Uygulamaları

Öğrencilere renk, şekil ve büyüklük açısından benzer ya da farklı özelliklere sahip nesneler ve nesne kartları sunulur. Öncelikle öğrencilerden aynı olan nesneleri seçmeleri ardından aynı renkte ve aynı büyüklükte olanları ayırt etmeleri beklenir **(KB2.5, KB2.7)**. Öğrencilerin nesneleri renk, büyüklük veya işlevlerine göre gruplamaları sağlanır. Daha sonra öğretmen tarafından nesnelerden örüntü oluşturulur. Öğrenciden aynısını yapması istenir. Bu sürecin sonunda oluşturulmuş örüntüyü devam ettirmeleri istenir. Bu uygulamalar ile öğrencilerin, görsel veriler aracılığıyla örüntü takibi yapmaları ve düşünme süreçlerini sistematik biçimde yapılandırmaları desteklenir **(E3.7, OB7)**. Süreçte oyun temelli yöntemler kullanılarak öğrencilerin öğrenme sürecine aktif ve istekli katılımları desteklenir **(E2.5)**. İşitsel algıyı geliştirmek amacıyla öğrencilere cümleler okunarak cümlede geçen sözcüklere ait görselleri göstermesi istenir. Ardından öğrencilerden cümle içinde tekrar eden sözcüğü ayırt etmeleri istenir ve öğrencilerin dinlediğini analiz ederek sesli veriler üzerinde odaklanmaları beklenir.

Öğrencilerin görselleri sınıflandırarak gruplaması ve sunulan örüntü dizilerinin devamını getirmesi hem görsel dikkat hem de bilişsel düzenleme becerilerine olumlu dönütler verilir. Bu uygulamalarda öğrencilerin merak duygularını harekete geçiren renkli ve dikkat çekici materyaller kullanılarak öğrenmeye karşı istekleri artırılır **(E1.1)**. Aynı zamanda örüntü kurma uygulamalarında öğrencilerin düzenli ilerleyiş göstermesi desteklenerek sistematik düşünme gelişimi sağlanır **(E3.7)**. İşitsel becerilerin sürdürülmesi amacıyla cümle içindeki tekrar eden sözcükleri ayırt etmeye yönelik yeni örneklerle karşılaştırılır. Bu süreçte öğrencilerin düşüncelerini sözlü olarak paylaşmaları teşvik edilir **(SDB2.1)**.

Öğrencilerin bütün-parça ilişkisini kavrayabilmeleri ve dikkatlerini detaylara yönlendirebilmeleri için görsel tamamlama çalışmaları yapılır. Öğrencilere eksik bırakılmış görseller gösterilir ve eksik parçayı belirlemeleri istenir. Ardından nesne görsellerinin parça-bütün ilişkisi kurularak bir araya getirilmesi sağlanır ve öğrencilerden bu parçaları birleştirerek anlamlı bir bütün oluşturmaları beklenir **(OB4)**. Sürecin sonunda ise kâğıt veya tahta üzerine yerleştirilen yapboz çalışmalarıyla süreç desteklenir. Bu çalışmalar, öğrencilerin görsel analiz, dikkat, problem çözme ve sabır gerektiren zihinsel yapılandırma süreçlerini desteklemekte; aynı zamanda benzerlik-farklılık kurallarını doğal bir şekilde içselleştirmelerine olanak tanımaktadır **(E3.2, D12.1)**.

Sürecin son aşamasında el-göz koordinasyonu becerilerini desteklemek amacıyla dairesel çizgi çalışmaları ile öğrencilerin yön takibi, kas kontrolü ve odaklanma becerileri geliştirilir. Eğik çizgi çalışmaları ile yönsel farkındalık desteklenirken, öğrencilerin yazıya hazırlık süreçleri doğal ve yapılandırılmış biçimde ilerletilir. Bu uygulamalarla öğrencilerin sistematik düşünceleri, görsel dikkat ve ince motor becerileri eş zamanlı olarak desteklenir **(E3.7)**. Çizgi çalışmaları sürecinde özgünlüklerini ifade etmelerine fırsat tanınarak öz saygılarını geliştirecek güvenli öğrenme ortamları oluşturulur **(E3.2, D14.2)**. Öğrencilerin bireysel gelişimi gözlem formları ve kontrol listeleriyle izlenebilir. Ayrıca öğrencilere performans görevi olarak önceden hazırlanmış çalışma kâğıtları dağıtılabilir, öğrencilerden bu kâğıtları dairesel çizgilerle tamamlamaları istenebilir. Süreç, kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA Öğrencilerin renk, şekil ve boyut gibi özelliklere dayalı ayırt etme, gruplama ve örüntü oluşturma becerilerini geliştirmeye yönelik bu süreçte bireysel farklılıklar dikkate alınarak öğretim süreci esnek biçimde düzenlenir.

İçerik farklılaştırmasında bazı öğrenciler için yalnızca aynı olan nesneleri ayırt etmeye ve basit örüntüleri tamamlamaya yönelik çalışmalar yapılırken daha ileri düzeydeki öğrenciler için sürece farklılıkları gerekçelendirme, daha karmaşık örüntü dizilerini sürdürme ve parça-bütün ilişkisini açıklama etkinlikleri eklenir. Görsel materyallerin karmaşıklığı ve sunulan seçeneklerin sayısı, öğrencinin gelişim düzeyine göre ayarlanır.

Süreç farklılaştırmasında bazı öğrenciler için görsel ve işitsel ipuçları daha belirgin sunularak eşleştirme ve ayırt etme etkinlikleri desteklenir. Bağımsız çalışabilen öğrenciler için ise ipuçları azaltılarak kendi keşiflerini yapmaları desteklenir. Görsel eşleştirme, örüntü tamamlama ve işitsel farklılık ayırt etme gibi etkinliklerde öğrencilerin aktif katılımları oyun temelli uygulamalarla desteklenir. El-göz koordinasyonuna yönelik çizgi çalışmalarında, bazı öğrenciler için yönlendirilmiş çizgi tamamlama çalışmaları uygulanırken daha bağımsız olan öğrenciler için serbest çizgi çalışmaları planlanır.

Ürün farklılaştırmasında bazı öğrencilerden yalnızca benzer veya farklı nesneleri seçmeleri beklenirken bazı öğrencilerden seçimlerini sözlü olarak ifade etmeleri veya seçtikleri örüntüyü açıklamaları istenir. Görsel tamamlama ve yapboz çalışmalarında destek ihtiyacı duyan öğrenciler için daha büyük ve net parçalar kullanılırken gelişmişimi daha ileri düzeyde olan öğrencilerin daha fazla ayrıntı içeren parçalarla çalışmaları desteklenir. Çizgi çalışmalarında ise bireysel hız ve doğruluk dikkate alınarak aşamalı ilerleme sağlanır.

Öğrenme ortamı düzenlemelerinde bireysel ve küçük grup çalışmalarına uygun esnek alanlar oluşturulur. Görsel materyallerin sade ve dikkat çekici olması sağlanırken işitsel uygulamalarda sessiz ve odaklanmayı destekleyen alanlar tercih edilir. Öğrencilerin yazı araç gerecini bağımsız kullanabilmeleri için fiziksel destek gerektiğinde bire bir yardım sunulur ve süreç içinde bu yardım sistematik biçimde azaltılır. Tüm süreç boyunca öğrencilerin katılım düzeyleri, gözlem formları ve kontrol listeleriyle izlenir; ihtiyaç durumunda bireysel desteklerle öğrenme süreci yeniden yapılandırılır.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

SES ESASLI
OKUMA YAZMA

1. TEMA: OKUL YAŞAMIM

Bu temada, ilk okuma ve yazma sürecine ilişkin belirlenen öğrenme çıktılarına ulaşılması ve öğrencilerin tema boyunca “a-A, n-N, e-E, t-T, i-İ, l-L” harflerini öğrenmeleri amaçlanmaktadır.

ALAN
BECERİLERİ

TAB1. Dinleme/İzleme, TAB2. Okuma, TAB3. Konuşma, TAB4. Yazma

KAVRAMSAL
BECERİLER

-

EĞİLİMLER

E1.1. Merak, E2.5. Oyunseverlik, E3.2. Odaklanma

PROGRAMLAR
ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri

SDB2.1.İletişim, SDB2.2. İş Birliği

Değerler

D4. Dostluk, D14. Saygı, D15. Sevgi

Okuryazarlık
Becerileri

OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER
ARASI İLİŞKİLER

Görsel Sanatlar, İletişim Becerileri, Sosyal Beceriler

BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER

KB2.7. Karşılaştırma, KB2.13. Yapılandırma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

T.D.1. Dinlemeyi/izlemeyi yönetebilme

- Verilen görseller arasından öğrendiği sesin geçtiği görseli/görselleri seçer.
- Dinleme kurallarına uygun olarak dinler.
- Dinleme esnasında konuşmaya dâhil olmak için uygun zamanda söz alır.

T.D.2. Dinledikleri/izledikleri ile ilgili anlam oluşturabilme

- Sese karşılık gelen sembolü, harfi tanır.

T.D.3. Dinlediklerini/izlediklerini çözümleyebilme

- Seslere karşılık gelen sembolleri/harfleri ayırt eder.

T.O.1. Okuma sürecini yönetebilme

- Harfi doğru seslendirir.
- Heceleri doğru seslendirir.
- Sözcükleri doğru okur.
- Cümleleri doğru okur.

T.K.1. Konuşmalarını yönetebilme

- Konuşma sırasında dinleyicilerle göz teması kurar.

T.Y.1. Yazılı anlatım becerilerini yönetebilme

- Yazma materyalini kuralına uygun kullanır.
- Hece yazar.
- Sözcük yazar.
- Cümle yazar.

T.Y.2. Yazılarında içerik oluşturabilme

- Görsellerle ilgili sözcük ve cümleler yazar.

T.Y.3. Yazma kurallarını uygulayabilme

- Harfleri temel formuna ve yazım yönlerine göre doğru yazar.
- Harf, sözcük ve cümleler arasında uygun boşluk bırakır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Bu temadaki uygulamalar aracılığı ile öğrencilere dinleme/izleme, konuşma, okuma, yazma becerisine ait öğrenme çıktılarının kazandırılması beklenmektedir.

Anahtar Kavramlar

saygı, sevgi, nezaket, anlayış, empati, okul kuralları, okul bölümleri, sınıf kuralları, okul araç gereci

ÖĞRENME KANITLARI

(Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrencilerin bilgilerini değerlendirmek için gözlem formu, kontrol listesi, dereceli puanlama anahtarı ve öğrenci çalışma kâğıtları kullanılabilir. Öğrencilere performans görevi olarak öğretim sürecinde kullanılan görsellerden farklı görseller verilerek bunları sözcüklerle ifade etmeleri sağlanabilir. Süreç, kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

**ÖĞRENME-ÖĞRETME
YAŞANTILARI****Temel Kabuller**

Öğrencilerin görsel algı, işitsel algı ve el-göz koordinasyonu becerileri açısından öngörülen yeterliliğe ulaştıkları kabul edilmektedir. Ayrıca öğrencilerin okuma yazma için gerekli olan doğru nefes alıp verme, uygun pozisyonda oturma ve kalem tutma becerilerine ulaştıkları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerin okuma yazmaya hazır bulunuşluğu; görsel, işitsel algı, el-göz koordinasyonu ve temel motor becerilerinin yaş düzeyine uygunluğu kontrol listeleri ve gözlem formlarıyla belirlenebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin günlük yaşamlarında karşılaştıkları adlar, tabelalar, sınıf içi yazılı ifadeler ve sık duydukları sözcükler; harf, hece ve sözcükleri anlamlandırmaları için bir başlangıç noktası oluşturabilir. Öğrencilerin kendi adları, arkadaşlarının adları ve sınıf ortamındaki tanıdık sözcüklerle kurdukları bu bağ, yeni öğrenilen ses ve harfleri günlük iletişim durumlarıyla ilişkilendirmelerine katkı sağlayabilir.

**Öğrenme - Öğretme
Uygulamaları**

Dinleme ve izleme etkinlikleri için ilgili görseller gösterilir ve öğrencilerin görsellerin ne olduğunu hakkında tahminde bulunmaları, görseller hakkında konuşmaları ve görselleri yorumlamaları sağlanır (**OB4, E1.1, SDB2.1**). Öğrencilerden tahminlerini yaparken uygun zamanda söz alması istenir (**D14.1**). Dinleme kurallarını hatırlatmak ve öğrencilerin dikkatlerini toplamalarını sağlamak için, öncesinde yönergeler verilir. Bu süreç, gözlem formu, kontrol listesi ve öğrenci çalışma kâğıtları ile değerlendirilebilir.

Ses hissetme çalışmaları için öğrencilere tekerleme, şarkı veya metinler dinletilir. Ses hissettirme çalışmalarından sonra öğrencilere görseller gösterilerek görselleri incelemesi ve görsellerin isimlerini söylemesi istenir. Öğretilen sesin bulunduğu sözcükler tekrarlanarak öğrencilerin sözcük içinde tanıtılan sesi fark etmeleri sağlanır. Öğretilen sesin geçtiği ve geçmediği görseller gösterilir, öğrencilerden öğrendikleri sesin geçtiği görseli seçmeleri istenir (**OB4**). Harf ve seslerin öğretiminde renkli kartlar, şekiller ve oyunlar kullanılarak öğrenme desteklenir (**E2.5**). Öğrencilerden sesin geçtiği nesneleri bulmaları istenir. Görseller ve işitsel materyallerle desteklenen bu süreç, kontrol listesi ve gözlem formu ile değerlendirilebilir.

Öğrenme - Öğretme Uygulamaları

Ses-harf ilişkisi kurulduktan sonra öğrencilere harfleri doğru seslendirme uygulamaları yaptırılır. Harfin yazılı olduğu kart alınır ve harfin yazılış yönüne uygun şekilde harfin üzerinden geçilir. Ardından öğrencilerden harfin yazılış yönüne uygun şekilde kartın üzerinden parmaklarıyla geçmeleri istenir (**E3.2**). Kil/oyun hamuru, parmak boyası gibi materyallerle çoklu duyuşal uygulamalar yaptırılır. Öğrencilerden satır çizgisi üzerinde kesik çizgilerle yazılı harfi kalemlerinin arkası ile yazma yönünde takip etmeleri istenir. Kesik çizgiler yazma yönünde birleştirilerek öğrencilerin harf yazma alıştırmaları yapılması sağlanır.

Yazma alıştırmaları pekiştirildikten sonra, satır dizgisi üzerinde kılavuz çizgisi olmadan harf yazılması sağlanır. Öncelikle küçük harfler sonra büyük harfler öğretilir. Yazma sırasında öğrencilerin önce yardımla sonra kendi başlarına harfleri yazmaları sağlanır. Yazma çalışmaları sırasında öğrencilerin kalem tutuşları ve yazma yönleri gözlemlenir. Bu süreç bireysel çalışma kâğıtları, gözlem formu ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir. Harfi diğer sembol/harflerden ayırt etmelerine yönelik uygulamalar yaptırılır (**KB2.7**). Bu aşama, çalışma kâğıdı veya gözlem formu kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğrencilerin okumaya yönelik ilgilerini artırmak için harf-hece-kelime bağlantısı kurmalarını sağlayan uygulamalar yapılır (**KB2.13**). Öğrenilen harflerle önce kapalı heceler sonra açık heceler oluşturulur. Oluşturulan heceler öğrenciler tarafından okunur ve satır dizgesine yazılır. Oluşturulan heceler birleştirilerek sözcüklere ulaşılır. Oluşturulan sözcükler öğrencilere okutulur ve yazdırılır. Sözcükler yazılırken harfler arasında uygun boşluk bırakılır. Sözcüklere ulaşıldıktan sonra anlamları üzerine konuşulur. Öğrencilerin söz alarak konuşmaları teşvik edilir. Konuşurken göz teması kurmaları ve karşısındaki kişiyi dinlemeleri desteklenir (**SDB2.1, D14.1**). Öğrencilere görseller verilir ve görseller üzerinden konuşulur. Öğrencilerin görseli anlamlandırılmaları sağlanır. Daha sonra verilen görseli bir sözcükle ifade etmeleri istenir (**OB4**). İfade edilen sözcük satır dizgesine yazılır. Basit kelimeler seslendirilerek okuma süreci desteklenir. Harf ve kelime okuma sürecinde etkileşimli tahtalar, eğitici videolar ve somut nesneler kullanılır (**OB2**). Öğrencilere performans görevi olarak öğretim sürecinde kullanılan görsellerden farklı görseller verilerek bunları sözcüklerle ifade etmeleri sağlanabilir. Süreç, kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir. Sözcük okuma ve yazma çalışmaları bittikten sonra cümle okuma ve yazma çalışmalarına geçilir. Öğrencilerden cümle yazarken sözcükler arasında uygun boşluk bırakması istenir. Cümle okuma ve yazma çalışmaları yapılırken cümleye büyük harfle başlamaları gerektiği ve cümlemin sonuna nokta koymaları istenir. Bu aşama, kontrol listesi ya da çalışma kâğıdı kullanılarak değerlendirilebilir. Uygulanan ilk okuma yazma süreci, bu temadaki diğer ses ve harfler için de uygulanır.

Öğrencilerin öğrendiklerini oyunlarla pekiştirmeleri için eğlenceli etkinlikler düzenlenir. Harf ve kelime avı, ses tahmin etme, nesne eşleştirme ve etkileşimli oyunlar gibi çalışmalarla öğrencilerin öğrenmeleri desteklenir (**E2.5**). Oyunlar sırasında öğrencilerin iş birliği yapmaları desteklenir. Öğrenciler, oyunlarda seslerin geçtiği kelimeleri bulmak amacıyla küçük gruplar hâlinde çalışır. Bu süreçte öğrencilerin iş birliği yapmaları ve grup arkadaşlarına destek olmaları teşvik edilir (**D4.1, D15.1, SDB2.2**). Öğrenme süreci, gözlem formları aracılığıyla izlenebilir.

FARKLILAŞTIRMA Öğrencilerin sesleri tanıma, ses-harf ilişkisi kurma, hece ve kelime oluşturma, yazı yazma ve temel okuma becerilerini geliştirmeye yönelik uygulamalar, öğrencilerin bireysel hazırbulunuşluk düzeyleri, dikkat süreleri, dil gelişimi ve motor becerileri dikkate alınarak farklılaştırılır. İçerik farklılaştırması kapsamında bazı öğrenciler yalnızca sesleri tanıma ve ayırt etme etkinliklerine katılırken bazıları seslerden heceler ve kelimeler oluşturabilir. Günlük seslerden yola çıkarak yapılan tahmin etkinliklerinde bazı öğrencilere daha az ipucu verilirken bazılarına sesin kaynağını tahmin etmeleri için destekleyici görseller sunulabilir. Harf tanıma çalışmalarında bazı öğrenciler tek harf üzerinde yoğunlaşırken diğerleri birden fazla harfi hece ya da kelime yapısında kullanabilir.

Süreç farklılaştırmasında yönergeler basitleştirilir ve gerekirse işitsel, görsel veya fiziksel ipuçları ile desteklenir. Ses dinleme ve tanıma etkinliklerinde bazı öğrenciler sesin kaynağını doğrudan belirtirken, bazıları sesin geçtiği nesneyi göstererek yanıt verebilir. Yazma sürecinde bazı öğrenciler harflerin yönünü parmakla takip ederek çalışırken bazıları oyun hamuru veya kum havuzu gibi çoklu duyuşsal etkinlikler kullanarak harf oluşturur. Hece ve kelime oluşturma sürecinde düzeyi uygun olan öğrencilerden harfleri birleştirerek sözcükler oluşturmaları beklenir; başlangıç düzeyindeki öğrenciler ise verilen seslerin geçtiği sözcükleri seçerek sürece katılım gösterebilirler.

Ürün farklılaştırması kapsamında öğrencilerin öğrendiklerini farklı yollarla ifade etmeleri teşvik edilir. Bazı öğrenciler sesi geçiren nesneyi seçerek sürece katılım sağlarken bazıları öğrendiği ses ile başlayan kelimeler üretir. Harf yazımında bazı öğrenciler kesik çizgileri birleştirerek yazı oluştururken bazıları satır düzeni içinde kendi başına yazı yazar. Öğrenilen sesler ve harfler sonunda öğrenciler küçük kelime grupları oluşturarak bunları seslendirir veya yazılı olarak ifade eder. Ses avı, nesne eşleştirme gibi etkinliklerde öğrenciler, bireysel ya da grup çalışması içinde farklı roller üstlenerek ürünler ortaya koyabilirler.

Öğrenme ortamı düzenlemelerinde bireysel çalışma için sessiz alanlar, grup etkinlikleri için etkileşimli çalışma köşeleri oluşturulur. İşitsel, görsel ve dokunsal materyaller ulaşılabilir bir şekilde düzenlenir. Etkileşimli tahtalar, kartlar, ses kayıt cihazları ve yazı tahtaları gibi destekleyici araçlar kullanılarak öğrencilerin duyuşsal çeşitlilikten yararlanmaları sağlanır. Öğrencilerin yazı yazarken rahat hareket edebileceği ergonomik çalışma alanları oluşturulur; yazı araçları ve görseller kolay erişilebilir olacak şekilde yerleştirilir. Grup oyunlarında öğrencilerin birbirleriyle iş birliği yapabileceği, etkileşim kurabileceği ve sosyal becerilerini geliştirebileceği alanlar tasarlanır.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

SES ESASLI
OKUMA YAZMA

2. TEMA: ÖĞRENME YOLCULUĞU

Bu temada, ilk okuma ve yazma sürecine ilişkin belirlenen öğrenme çıktılarına ulaşılması ve öğrencilerin tema boyunca “o-O, k-K, u-U, r-R, ı-I, m-M” harflerini öğrenmeleri amaçlanmaktadır.

ALAN
BECERİLERİ

TAB1. Dinleme/İzleme, TAB2. Okuma, TAB3. Konuşma, TAB4. Yazma

KAVRAMSAL
BECERİLER

-

EĞİLİMLER

E1.1. Merak, E2.2. Sorumluluk, E2.5. Oyunseverlik, E3.2. Odaklanma

PROGRAMLAR
ARASI BİLEŞENLERSosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri

SDB2.1.İletişim, SDB2.2. İş Birliği

Değerler

D4. Dostluk, D14. Saygı

Okuryazarlık
Becerileri

OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER
ARASI İLİŞKİLER

Görsel Sanatlar, İletişim Becerileri, Sosyal Beceriler

BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER

KB2.7. Karşılaştırma, KB2.13. Yapılandırma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

T.D.1. Dinlemeyi/İzlemeyi yönetebilme

- Verilen görseller arasından öğrendiği sesin geçtiği görseli/görselleri seçer.
- Dinleme kurallarına uygun olarak dinler.
- Dinleme esnasında konuşmaya dâhil olmak için uygun zamanda söz alır.

T.D.2. Dinledikleri/İzledikleri ile ilgili anlam oluşturabilme

- Sese karşılık gelen sembolü, harfi tanır.

T.D.3. Dinlediklerini/İzlediklerini çözümleyebilme

- Seslere karşılık gelen sembolleri/harfleri ayırt eder.

T.O.1. Okuma sürecini yönetebilme

- Harfi doğru seslendirir.
- Heceleri doğru seslendirir.
- Sözcükleri doğru okur.
- Cümleleri doğru okur.
- Telaffuza dikkat ederek okur.
- Öğrendiği ses, hece, sözcük, cümleleri işitilebilir bir ses düzeyinde okur.

T.K.1. Konuşmalarını yönetebilme

- Konuşma sırasında dinleyicilerle göz teması kurar.

T.Y.1. Yazılı anlatım becerilerini yönetebilme

- Yazma materyalini kuralına uygun kullanır.
- Hece yazar.
- Sözcük yazar.
- Cümle yazar.

T.Y.2. Yazılarında içerik oluşturabilme

- Görsellerle ilgili sözcük ve cümleler yazar.

T.Y.3. Yazma kurallarını uygulayabilme

- Harfleri temel formuna ve yazım yönlerine göre yazar.
- Harf, sözcük ve cümleler arasında uygun boşluk bırakır.
- Harflerin büyük yazılışını yerinde kullanır.
- Yazılarında noktayı kuralına uygun kullanır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Bu temadaki uygulamalar aracılığı ile öğrencilere dinleme/izleme, konuşma, okuma, yazma becerisine ait öğrenme çıktılarının kazandırılması beklenmektedir.

Anahtar Kavramlar

keşfetmek, azimli olmak, çalışkanlık, sorumluluk

**ÖĞRENME KANITLARI
(Ölçme ve Değerlendirme)**

Öğrencilerin bilgilerini değerlendirmek için gözlem formu, kontrol listesi, dereceli puanlama anahtarı ve öğrenci çalışma kâğıtları kullanılabilir. Öğrencilere performans görevi olarak cümle yazma çalışması verilebilir. Süreç, kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

**ÖĞRENME-ÖĞRETME
YAŞANTILARI****Temel Kabuller**

Öğrencilerin önceki ses grubundaki sesleri tam olarak öğrendiği, hece ve sözcük okuyabildiği, yazabildiği ve dinleme ile konuşma becerisiyle ilgili öngörülen yeterliliğe ulaştığı kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerin ses, hece ve sözcükleri okuma-yazma; dinleme ve konuşma becerilerindeki yeterlilikleri kontrol listeleri ve gözlem formlarıyla değerlendirilebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin önceki ses grubunda edindikleri harf, hece ve sözcük okuma-yazma deneyimleri; yeni öğrenilecek ses ve sözcükleri tanıdık dil ve iletişim durumlarıyla ilişkilendirmelerine zemin oluşturabilir. Öğrencilerin kendi adları, arkadaşlarının adları ve sınıf ortamında yer alan yazılı ifadeler gibi günlük yaşantılarında karşılaştıkları örneklerden hareketle yeni sesleri anlamlandırmaları ve okuma-yazma becerilerini günlük yaşam bağlamlarında kullanmaları desteklenebilir.

**Öğrenme - Öğretme
Uygulamaları**

Dinleme ve izleme etkinlikleri için ilgili görseller gösterilir ve öğrencilerin görsellerin ne olduğunu hakkında tahminde bulunmaları, görseller hakkında konuşmaları ve görselleri yorumlamaları sağlanır (**OB4, E1.1, SDB2.1**). Öğrencilerden tahminlerini yaparken uygun zamanda söz alması istenir (**D14.1**). Dinleme kurallarını hatırlatmak ve öğrencilerin dikkatlerini toplamalarını sağlamak için, öncesinde yönergeler verilir. Bu süreç gözlem formu, kontrol listesi ve öğrenci çalışma kâğıtları ile değerlendirilebilir.

Ses hissetme çalışmaları için öğrencilere tekerleme, şarkı veya metinler dinletilir. Ses hissettirme çalışmalarından sonra öğrencilere görseller gösterilerek görselleri incelemesi ve görsellerin isimlerini söylemesi istenir. Öğretilen sesin bulunduğu sözcükler tekrarlanarak öğrencilerin sözcük içinde tanıtılan sesi fark etmeleri sağlanır (**E3.2.**). Öğretilen sesin geçtiği ve geçmediği görseller gösterilir, öğrencilerden öğrendikleri sesin geçtiği görseli seçmeleri istenir (**OB4**). Harf ve seslerin öğretiminde renkli kartlar, şekiller ve oyunlar kullanılarak öğrenme desteklenir (**E2.5**). Performans görevi kapsamında verilen işitsel materyallerde duyulan seslerin geçtiği nesneleri belirlemeleri ve ilgili görsellerle eşleştirmeleri istenir. Süreç, kontrol listesi ve gözlem formu aracılığıyla değerlendirilir.

Ses-harf ilişkisi kurulduktan sonra, öğrencilere harfleri doğru seslendirme uygulamaları yaptırılır. Harfin yazılı olduğu kart alınır ve harfin yazılış yönüne uygun şekilde harfin üzerinden geçilir. Ardından öğrencilerden harfin yazılış yönüne uygun şekilde kartın üzerinden parmaklarıyla geçmeleri istenir **(E3.2)**. Kil/oyun hamuru/parmak boyası gibi materyallerle çoklu duyuşsal uygulamalar yapılır. Satır çizgisi üzerinde kesik çizgilerle yazılı harfi kalemlerinin arkası ile yazma yönünde takip etmeleri sağlanır. Kesik çizgiler yazma yönünde birleştirilerek öğrencilerin harf yazma alıştırmaları yapılması sağlanır.

Yazma alıştırmaları pekiştirildikten sonra satır dizgisi üzerinde kılavuz çizgisi olmadan harfi yazmaları sağlanır. Öncelikle küçük harfler sonra büyük harfler öğretilir. Öğrencilerden yazma materyallerini kullanırken kurallara uyması istenir. Öğrenciler, önce öğretmenin yardımıyla sonra kendi başlarına harfleri yazar. Yazma çalışmaları sırasında öğrencilerin kalem tutuşları ve yazma yönleri gözlemlenir. Bu süreç, bireysel çalışma kâğıtları, gözlem formu ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir. Harfi diğer sembol/harflerden ayırt etmelerine yönelik uygulamalar yaptırılır **(KB2.7)**. Bu aşama çalışma kâğıdı veya gözlem formu kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğrencilerin okumaya yönelik ilgilerini artırmak için harf-hece-kelime bağlantısı kurmalarını sağlayan uygulamalar yapılır **(KB2.13)**. Öğrenilen harflerle önce kapalı heceler sonra açık heceler oluşturulur. Oluşturulan heceler öğrenciler tarafından okunur ve satır dizgesine yazılır. Oluşturulan heceler birleştirilerek sözcüklere ulaşılır. Oluşturulan sözcükler öğrencilere okutulur ve yazdırılır. Sözcükler yazılırken harfler arasında uygun boşluk bırakılır. Sözcüklere ulaşıldıktan sonra anlamları üzerine konuşulur. Öğrencilerin söz alarak konuşmaları teşvik edilir. Konuşurken göz teması kurmaları ve karşısındaki kişiyi dinlemeleri desteklenir **(SDB2.1, D14.1)**. Öğrencilere görseller verilir. Verilen görseller üzerinden konuşulur. Görseli anlamlandırması sağlanır. Daha sonra verilen görseli bir sözcükle ifade etmesi istenir **(OB4)**. İfade edilen sözcük satır dizgesine yazılır. Sözcük okuma ve yazma çalışmaları bittikten sonra cümle okuma ve yazma çalışmalarına geçilir. Öğrencilerden cümle yazarken sözcükler arasında uygun boşluk bırakması istenir. Cümle okuma ve yazma çalışmaları yapılırken cümleye büyük harfle başlamaları gerektiği ve cümle sonuna nokta koymaları istenir. Öğrencilere performans görevi olarak cümle yazma çalışması verilebilir. Süreç, kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir. Cümle çalışmaları tamamlandıktan sonra metin okuma çalışmalarına geçilir. Metin okuma çalışmaları yapılırken telaffuza dikkat ederek ve işitilebilir bir ses düzeyinde okumaları istenir. Kelime ve harf kartları ile oyunlar oynanır **(E2.5)**. Harf ve kelime okuma sürecinde etkileşimli tahtalar, eğitici videolar ve somut nesneler kullanılır. Bu aşama kontrol listesi ya da çalışma kâğıdı kullanılarak değerlendirilebilir. Uygulanan ilk okuma yazma süreci, bu temadaki diğer ses ve harfler için de uygulanır.

Öğrencilerin öğrendiklerini oyunlarla pekiştirmeleri için eğlenceli etkinlikler düzenlenir. Harf ve kelime avı, ses tahmin etme, nesne eşleştirme ve etkileşimli oyunlar gibi çalışmalarla öğrencilerin öğrenmeleri desteklenir **(E2.5)**. Yapılan uygulamalara öğrencinin gruba ya da bireysel katılım göstermeleri sağlanır. Öğrencinin grup çalışmalarında üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmesi beklenir **(E2.2, SDB2.2)**. Oyunlar sırasında öğrencilerin birbirleriyle iş birliği yapmaları desteklenir. Öğrenciler, oyunlarda seslerin geçtiği kelimeleri bulmak amacıyla küçük gruplar hâlinde çalışır. Bu süreçte öğrencilerin iş birliği yapmaları ve grup arkadaşlarına destek olmaları teşvik edilir **(D4.1, SDB2.2)**. Öğrenme süreci, gözlem formları aracılığıyla izlenebilir.

FARKLILAŞTIRMA Öğrencilerin sesleri tanıma, harf-ses ilişkisi kurma, hece ve kelime oluşturma, yazı yazma ve temel okuma becerilerini geliştirmeye yönelik süreçler; öğrencilerin bireysel hazırbulunuşluk düzeyleri, dikkat süreleri, motor beceri gelişimleri ve dil kullanımı göz önünde bulundurularak farklılaştırılır.

İçerik farklılaştırması kapsamında bazı öğrenciler yalnızca sesleri tanıma ve ses-harf eşleştirmesi yaparken bazıları seslerden hece ve kelime oluşturma çalışmalarına katılabilir. Öğrenilecek sesler için sunulan örnekler, bazı öğrencilere günlük hayatta sık karşılaşılan nesnelerle sınırlı tutulabilirken gelişmiş düzeydeki öğrenciler için soyut kavramlara ya da birden fazla sesi içeren kelime yapılarına geçilebilir. Yazı öğretiminde bazı öğrenciler yalnızca kesik çizgi takibi yaparken, bazıları serbest yazım çalışmalarıyla küçük metinler oluşturmaya başlayabilir.

Süreç farklılaştırmasında yönergeler sadeleştirilir, gerektiğinde görsel, işitsel veya fiziksel ipuçları kullanılarak destek sağlanır. Sesleri ayırt etmede zorlanan öğrenciler için ses tekrarları artırılır ve ses çıkarma çalışmaları yüz ifadeleriyle desteklenir. Harf yazımı sırasında bazı öğrenciler parmakla yön takibi yaparken bazıları kil, oyun hamuru ya da dokunsal materyaller kullanarak yazı oluşturur. Hece ve kelime oluşturma çalışmalarında bazı öğrenciler birebir destekle ilerlerken, bağımsız çalışabilen öğrenciler küçük grup etkinliklerine yönlendirilebilir. Dinleme ve izleme etkinliklerinde bazı öğrencilere görsellerle ipucu verilerek sorular kolaylaştırılırken, bazı öğrencilere açık uçlu sorular sorularak yorum yapmaları teşvik edilir.

Ürün farklılaştırması kapsamında öğrencilerin öğrendiklerini farklı yollarla ifade etmelerine imkân tanınır. Bazı öğrenciler sesleri taklit ederek veya kartlarla işaretleyerek öğrenme ürünleri ortaya koyarken bazı öğrenciler kısa kelimeler yazabilir veya küçük cümleler kurabilir. Yazma çalışmaları sonunda bazı öğrenciler yalnızca harf yazımı yaparken bazıları hece ve kelime yazarak öğrendiklerini sergileyebilir. Oyunlar sırasında öğrenciler kelime bulmacası, ses avı gibi etkinliklerde farklı roller üstlenebilir; kimisi sözcük bulur, kimisi bulduğu kelimeyi yazar veya resmini çizer. Grup çalışmaları sonrasında oluşturulan harf panoları, kelime köşeleri gibi ortak ürünlerle de öğrencilerin katkıları desteklenir.

Öğrenme ortamı düzenlemelerinde bireysel ve grup çalışmalarını destekleyecek farklı alanlar oluşturulur. Bireysel çalışmaya ihtiyaç duyan öğrenciler için sessiz köşeler, küçük grup çalışmaları için ise etkileşimli masa düzenleri hazırlanır. Harf ve ses etkinliklerinde dokunsal, görsel ve işitsel materyaller dengeli bir şekilde sunulur. Etkileşimli tahtalar, ses kayıt cihazları, eğitici videolar ve kelime kartları öğrenme ortamında kolay erişilebilir hâle getirilir. Yazı çalışmaları için uygun oturma düzeni sağlanır ve yazı yazarken ergonomik materyallerin kullanılması desteklenir. Öğrencilerin hem bireysel hem de akran desteği alabileceği dinamik, erişilebilir ve güvenli bir öğrenme ortamı sunulur.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

SES ESASLI
OKUMA YAZMA

3. TEMA: ATATÜRK'ÜM VE TÜRKİYEM

Bu temada, ilk okuma ve yazma sürecine ilişkin belirlenen öğrenme çıktılarına ulaşılması ve öğrencilerin tema boyunca "ü-Ü, s-S, ö-Ö, y-Y, d-D, z-Z" harflerini öğrenmeleri amaçlanmaktadır.

ALAN
BECERİLERİ

TAB1. Dinleme/İzleme, TAB2. Okuma, TAB3. Konuşma, TAB4. Yazma

KAVRAMSAL
BECERİLER

-

EĞİLİMLER

E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık, E2.2 Sorumluluk, E2.5. Oyunseverlik, E3.2. Odaklanma

PROGRAMLAR
ARASI BİLEŞENLERSosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri

SDB2.1. İletişim, SDB2.2 İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Değerler

D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D14. Saygı, D16. Sorumluluk, D19. Vatanseverlik

Okuryazarlık
Becerileri

OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER
ARASI İLİŞKİLER

Görsel Sanatlar, İletişim Becerileri, Sosyal Beceriler

BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER

KB2.7. Karşılaştırma, KB2.13. Yapılandırma

**ÖĞRENME ÇIKTILARI VE
SÜREÇ BİLEŞENLERİ****T.D.1. Dinlemeyi/İzlemeyi yönetebilme**

- Verilen görseller arasından öğrendiği sesin geçtiği görseli/görselleri seçer.
- Dinleme kurallarına uygun olarak dinler.
- Dinleme esnasında konuşmaya dâhil olmak için uygun zamanda söz alır.

T.D.2. Dinledikleri/İzledikleri ile ilgili anlam oluşturabilme

- Sese karşılık gelen sembolü, harfi tanır.

T.D.3. Dinlediklerini/İzlediklerini çözümleyebilme

- Seslere karşılık gelen sembolleri/harfleri ayırt eder.

T.O.1. Okuma sürecini yönetebilme

- Harfi doğru seslendirir.
- Heceleri doğru seslendirir.
- Sözcükleri doğru okur.
- Basit ve kısa cümleleri doğru okur.
- Telaffuza dikkat ederek okur.
- Öğrendiği ses, hece, sözcük, cümleleri işitilebilir bir ses düzeyinde okur.

T.K.1. Konuşmalarını yönetebilme

- Konuşma sırasında dinleyicilerle göz teması kurar.

T.Y.1. Yazılı anlatım becerilerini yönetebilme

- Yazma materyalini kuralına uygun kullanır.
- Hece yazar.
- Sözcük yazar.
- Cümle yazar.

T.Y.2. Yazılarında içerik oluşturabilme

- Görsellerle ilgili sözcük ve cümleler yazar.

T.Y.3. Yazma kurallarını uygulayabilme

- Harfleri temel formuna ve yazım yönlerine göre yazar.
- Harf, sözcük ve cümleler arasında uygun boşluk bırakır.
- Harflerin büyük yazılışını yerinde kullanır.
- Büyük harfleri kuralına uygun kullanır.
- Yazılarında noktalama işaretlerini kuralına uygun kullanır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Bu temadaki uygulamalar aracılığı ile dinleme/izleme, konuşma, okuma, yazma becerisine ait öğrenme çıktılarının öğrencilere kazandırılması beklenmektedir.

Anahtar Kavramlar

saygı, millî bayramlar, millî egemenlik, vatanseverlik, şehitlik, gazilik, liderlik, bağımsızlık

ÖĞRENME KANITLARI
(Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrencilerin bilgilerini değerlendirmek için gözlem formu, kontrol listesi, dereceli puanlama anahtarı ve öğrenci çalışma kâğıtları kullanılarak değerlendirme yapılabilir. Öğrencilere performans görevi olarak nokta ve soru işareti kullanabilecekleri cümleler verilebilir. Öğrencilerden cümle sonlarına uygun noktalama işaretini koymaları istenebilir. Süreç, kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME
YAŞANTILARI**Temel Kabuller**

Öğrencilerin önceki ses grubundaki sesleri tam olarak öğrendiği, hece, sözcük ve cümle okuyabildiği ve yazabildiği, dinleme ve konuşma becerisiyle ilgili öngörülen yeterliliğe ulaştığı kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerin önceki ses grubunu öğrenmeleri, öğrenmiş oldukları hece, sözcük ve cümleleri okuyup yazabildikleri, dinleme ve konuşma becerileri; kontrol listeleri ve gözlem formlarıyla değerlendirilebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin önceki ses grubunda edindikleri hece, sözcük ve cümle okuma-yazma deneyimleri; yeni öğrenilecek ses ve sözcükleri tanıdık metinler ve günlük iletişim durumlarıyla ilişkilendirmelerine zemin oluşturabilir. Öğrencilerin kendi adları, arkadaşlarının adları, sınıf içi yazılı ifadeler ve günlük yaşamlarında karşılaştıkları kısa cümlelerden hareketle yeni sesleri anlamlandırmaları ve okuma-yazma becerilerini gündelik yaşam bağlamlarında kullanmaları desteklenebilir.

Öğrenme - Öğretme
Uygulamaları

Dinleme ve izleme etkinlikleri için ilgili görseller gösterilir ve öğrencilerin görsellerin ne olduğunu hakkında tahminde bulunmaları, görseller hakkında konuşmaları ve görselleri yorumlamaları sağlanır (**OB4, E1.1, SDB2.1**). Öğrencilerden tahminlerini yaparken uygun zamanda söz alması istenir (**D14.1**). Dinleme kurallarını hatırlatmak ve öğrencilerin dikkatlerini toplamalarını sağlamak için, öncesinde yönergeler verilir. Bu süreç, gözlem formu, kontrol listesi ve öğrenci çalışma kâğıtları ile değerlendirilebilir.

Ses hissetme çalışmaları için öğrencilere tekerleme, şarkı veya metinler dinletilir. Ses hissettirme çalışmalarından sonra öğrencilere görseller gösterilerek görselleri incelemesi ve görsellerin isimlerini söylemesi istenir. Öğretilen sesin bulunduğu sözcükler tekrarlanarak öğrencilerin sözcük içinde tanıtılan sesi fark etmeleri sağlanır (**E3.2.**). Öğretilen sesin geçtiği ve geçmediği görseller gösterilir, öğrencilerden öğrendikleri sesin geçtiği görseli seçmeleri istenir (**OB4**). Harf ve seslerin öğretiminde renkli kartlar, şekiller ve oyunlar kullanılarak öğrenme desteklenir (**E2.5**). Öğrencilerden sesin geçtiği nesneleri bulmaları istenir. Görseller ve işitsel materyallerle desteklenen bu süreç, kontrol listesi ve gözlem formu ile değerlendirilebilir.

Ses-harf ilişkisi kurulduktan sonra, öğrencilere harfleri doğru seslendirme uygulamaları yaptırılır. Harfin yazılı olduğu kart alınır ve harfin yazılış yönüne uygun şekilde harfin üzerinden geçilir. Ardından öğrencilerden harfin yazılış yönüne uygun şekilde kartın üzerinden parmaklarıyla geçmeleri istenir. Kil/oyun hamuru/parmak boyası gibi materyallerle çoklu duyuşsal uygulamalar yapılır. Satır çizgisi üzerinde kesik çizgilerle yazılı harfi kalemlerinin arkası ile yazma yönünde takip etmeleri sağlanır. Kesik çizgiler yazma yönünde birleştirilerek öğrencilerin harf yazma alıştırmaları yapması sağlanır. Yazma alıştırmaları pekiştirildikten sonra satır dizgisi üzerinde kılavuz çizgisi olmadan harfi yazmaları sağlanır. Öncelikle küçük harfler sonra büyük harfler öğretilir. Öğrenciler, önce öğretmenin yardımıyla sonra kendi başlarına harfleri yazar. Yazma çalışmaları sırasında öğrencilerin kalem tutuşları ve yazma yönleri gözlemlenir. Bu süreç bireysel çalışma kâğıtları, gözlem formu ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir. Harfi diğer sembol/harflerden ayırt etmelerine yönelik uygulamalar yaptırılır **(KB2.7)**. Bu aşama çalışma kâğıdı veya gözlem formu kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğrencilerin okumaya yönelik ilgilerini artırmak için harf-hece-kelime bağlantısı kurmalarını sağlayan uygulamalar yapılır **(KB2.13)**. Öğrenilen harflerle önce kapalı heceler sonra açık heceler oluşturulur. Oluşturulan heceler öğrenciler tarafından okunur ve satır dizgesine yazılır. Oluşturulan heceler birleştirilerek sözcüklere ulaşılır. Oluşturulan sözcükler öğrencilere okutulur ve yazdırılır. Sözcükler yazılırken harfler arasında uygun boşluk bırakılır. Sözcüklere ulaşıldıktan sonra anlamları üzerine konuşulur. Öğrencilerin söz alarak konuşmaları teşvik edilir. Konuşurken göz teması kurmaları ve karşısındaki kişiyi dinlemeleri desteklenir **(SDB2.1)**. Öğrencilere görseller verilir. Verilen görseller üzerinden konuşulur. Görseli anlamlandırması sağlanır. Daha sonra verilen görseli bir sözcükle ifade etmesi istenir **(OB4)**. İfade edilen sözcük satır dizgesine yazılır. Sözcük okuma ve yazma çalışmaları bittikten sonra cümle okuma ve yazma çalışmalarına geçilir. Öğrencilerden cümle yazarken sözcükler arasında uygun boşluk bırakması istenir. Cümle okuma ve yazma çalışmaları yapılırken cümleye büyük harfle başlamaları gerektiği ve cümlelerin sonuna nokta veya soru işaretinden uygun olanını koymaları istenir. Öğrencilere performans görevi olarak nokta ve soru işareti kullanabilecekleri cümleler verilebilir. Öğrencilerden cümle sonlarına uygun noktalama işaretini koymaları istenebilir. Süreç, kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir. Okuma metinleri vasıtasıyla vatan sevgisi üzerine vurgu yapılmalıdır **(D19.1, SDB2.3)**. Metin okuma çalışmaları yapılırken telaffuza dikkat ederek ve işitilebilir bir ses düzeyinde okumaları istenir. Kelime ve harf kartları ile oyunlar oynanır **(E2.5)**. Harf ve kelime okuma sürecinde etkileşimli tahtalar, eğitici videolar ve somut nesneler kullanılır. Bu aşama kontrol listesi ya da çalışma kâğıdı kullanılarak değerlendirilebilir. Uygulanan ilk okuma yazma süreci, bu temadaki diğer ses ve harfler için de uygulanır.

Öğrencilerin öğrendiklerini oyunlarla pekiştirmeleri için eğlenceli etkinlikler düzenlenir. Harf ve kelime avı, ses tahmin etme, nesne eşleştirme ve etkileşimli oyunlarla öğrencilerin öğrenmeleri desteklenir **(E2.5)**. Yapılan uygulamalara öğrencilerin grupta ya da bireysel katılım göstermeleri sağlanır **(D3.4, E1.3)**. Öğrencilerin grup çalışmalarında üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmesi beklenir **(D16.2, E2.2, SDB2.2)**. Oyunlar sırasında öğrencilerin birbirleriyle iş birliği yapmaları desteklenir. Öğrenciler, oyunlarda seslerin geçtiği kelimeleri bulmak amacıyla küçük gruplar hâlinde çalışır. Bu süreçte öğrencilerin iş birliği yapmaları ve grup arkadaşlarına destek olmaları teşvik edilir **(D4.1, SDB2.2)**. Öğrenme süreci, gözlem formları aracılığıyla izlenebilir.

FARKLILAŞTIRMA İçerik farklılaştırması kapsamında bazı öğrenciler yalnızca tek sesleri ve harfleri tanıma ve ayırt etme çalışmalarına katılırken diğer öğrenciler hece, kelime ve basit cümle oluşturma etkinliklerine yönlendirilebilir. Günlük seslerin tahmin edilmesine yönelik çalışmalarda bazı öğrencilere ses kaynağını bulmaları için görsel ipuçları sunulurken bazı öğrenciler doğrudan sözlü ifade ile desteklenir. Öğrencilerin öğrenme süreçleri vatanseverlik, iş birliği ve saygı değerleriyle bütünleştirilerek desteklenir.

Süreç farklılaştırmasında yönergeler sadeleştirilir, gerektiğinde işitsel, görsel veya fiziksel ipuçları kullanılarak öğrenci katılımı desteklenir. Ses ve harf öğretiminde bazı öğrenciler yalnızca sesleri taklit ederek katılım gösterirken bazıları sesi içeren kelimeleri sözel olarak ifade edebilir. Yazma çalışmaları sırasında bazı öğrenciler harfleri parmaklarıyla ya da oyun hamuru gibi materyallerle oluştururken diğer öğrenciler kesik çizgilerle başlatılan yazı çalışmalarını bağımsız şekilde tamamlar. Harf, hece ve kelime çalışmalarında daha ileri düzeydeki öğrenciler için kısa cümle kurma ve bu cümleleri yazıya aktarma etkinlikleri düzenlenir. Görsel yorumlama ve sözlü anlatım etkinliklerinde öğrencilerin bireysel ifade düzeylerine uygun farklı destekler sağlanır.

Ürün farklılaştırması kapsamında öğrencilerin öğrendiklerini farklı yollarla ifade etmelerine imkân tanınır. Bazı öğrenciler seslerin geçtiği nesneleri göstererek ya da eşleştirerek katılım sağlarken, bazıları ses ve harf kartlarıyla kelimeler oluşturur, yazı yazar veya kısa cümleler üretir. Ses tahmin etme, harf avı, kelime bulma gibi etkinliklerde bireysel ya da grup çalışmalarıyla ürün ortaya koymaları teşvik edilir. Öğrencilerin oluşturdukları heceler, kelimeler veya cümleler sınıf panosunda sergilenebilir.

Öğrenme ortamı düzenlemelerinde bireysel ve grup çalışmalarını destekleyecek farklı alanlar oluşturulur. Bireysel çalışmaya ihtiyaç duyan öğrenciler için sessiz köşeler, küçük grup çalışmaları için ise etkileşimli masa düzenleri hazırlanır. Harf ve ses etkinliklerinde dokunsal, görsel ve işitsel materyaller dengeli bir şekilde sunulur. Etkileşimli tahtalar, ses kayıt cihazları, eğitici videolar ve kelime kartları öğrenme ortamında kolay erişilebilir hâle getirilir. Yazı çalışmaları için uygun oturma düzeni sağlanır ve yazı yazarken ergonomik materyallerin kullanılması desteklenir. Öğrencilerin hem bireysel hem de akran desteği alabileceği dinamik, erişilebilir ve güvenli bir öğrenme ortamı sunulur.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

SES ESASLI
OKUMA YAZMA

4. TEMA: BENİM GÜZEL AİLEM

Bu temada, ilk okuma ve yazma sürecine ilişkin belirlenen öğrenme çıktılarına ulaşılması ve öğrencilerin tema boyunca “ç-Ç, b-B, g-G, c-C, ş-Ş” harflerini öğrenmeleri amaçlanmaktadır.

ALAN
BECERİLERİ

TAB1. Dinleme/İzleme, TAB2. Okuma, TAB3. Konuşma, TAB4. Yazma

KAVRAMSAL
BECERİLER

-

EĞİLİMLER

E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık, E2.2. Sorumluluk, E2.4. Güven, E2.5. Oyunseverlik, E3.2. Odaklanma

PROGRAMLAR
ARASI BİLEŞENLERSosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri

SDB2.1. İletişim, SDB 2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Değerler

D2. Aile Bütünlüğü, D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D9. Merhamet, D14. Saygı, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık
Becerileri

OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER
ARASI İLİŞKİLER

Görsel Sanatlar, İletişim Becerileri, Sosyal Beceriler

BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER

KB2.7. Karşılaştırma, KB2.13. Yapılandırma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

T.D.1. Dinlemeyi/İzlemeyi yönetebilme

- Verilen görseller arasından öğrendiği sesin geçtiği görseli/görselleri seçer.
- Dinleme kurallarına uygun olarak dinler.
- Dinleme esnasında konuşmaya dâhil olmak için uygun zamanda söz alır.

T.D.2. Dinledikleri/İzledikleri ile ilgili anlam oluşturabilme

- Sese karşılık gelen sembolü, harfi tanır.

T.D.3. Dinlediklerini/İzlediklerini çözümleyebilme

- Seslere karşılık gelen sembolleri/harfleri ayırt eder.

T.O.1. Okuma sürecini yönetebilme

- Harfi doğru seslendirir.
- Heceleri doğru seslendirir.
- Sözcükleri doğru okur.
- Basit ve kısa cümleleri doğru okur.
- Telaffuza dikkat ederek okur.
- Öğrendiği ses, hece, sözcük, cümleleri işitilebilir bir ses düzeyinde okur.

T.K.1. Konuşmalarını yönetebilme

- Konuşma sırasında dinleyicilerle göz teması kurar.

T.Y.1. Yazılı anlatım becerilerini yönetebilme

- Yazma materyalini kuralına uygun kullanır.
- Hece yazar.
- Sözcük yazar.
- Cümle yazar.

T.Y.2. Yazılarında içerik oluşturabilme

- Görsellerle ilgili sözcük ve cümleler yazar.

T.Y.3. Yazma kurallarını uygulayabilme

- Harfleri temel formuna ve yazım yönlerine göre yazar.
- Harf, sözcük ve cümleler arasında uygun boşluk bırakır.
- Harflerin büyük yazılışını yerinde kullanır.
- Büyük harfleri kuralına uygun kullanır.
- Yazırlarında noktalama işaretlerini kuralına uygun kullanır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Bu temadaki uygulamalar aracılığı ile dinleme/izleme, konuşma, okuma, yazma becerisine ait öğrenme çıktılarının öğrencilere kazandırılması beklenmektedir.

Anahtar Kavramlar

aile, merhamet, yardımlaşma, sorumluluk, paylaşma

**ÖĞRENME KANITLARI
(Ölçme ve Değerlendirme)**

Öğrencilerin bilgilerini değerlendirmek için gözlem formu, kontrol listesi, dereceli puanlama anahtarı ve öğrenci çalışma kâğıtları kullanılabilir. Öğrencilere performans görevi olarak farklı görseller verilebilir. Öğrencilerden bu görselleri sözcüklerle ifade etmeleri ve bu sözcükleri defterlerine yazmaları istenebilir. Süreç, kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

**ÖĞRENME-ÖĞRETME
YAŞANTILARI****Temel Kabuller**

Öğrencilerin önceki ses grubundaki sesleri tam olarak öğrendiği, hece, sözcük ve cümle okuyabildiği ve yazabildiği, dinleme ve konuşma becerisiyle ilgili öngörülen yeterliliğe ulaştıkları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerin önceki ses grubunu öğrenmeleri, öğrenmiş oldukları hece, sözcük ve cümleleri okuyup yazabildikleri, dinleme ve konuşma becerileri; kontrol listeleri ve gözlem formlarıyla değerlendirilebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin önceki ses grubunda edindikleri hece, sözcük ve cümle okuma-yazma deneyimleri; yeni öğrenilecek ses ve sözcükleri tanıdık metinler ve günlük iletişim durumlarıyla ilişkilendirmelerine zemin oluşturabilir. Öğrencilerin kendi adları, arkadaşlarının adları, sınıf içi yazılı ifadeler ve günlük yaşamlarında karşılaştıkları kısa cümlelerden hareketle yeni sesleri anlamlandırmaları ve okuma-yazma becerilerini gündelik yaşam bağlamlarında kullanmaları desteklenebilir.

**Öğrenme - Öğretme
Uygulamaları**

Dinleme ve izleme etkinlikleri için ilgili görseller gösterilir ve öğrencilerin görsellerin ne olduğunu hakkında tahminde bulunmaları, görseller hakkında konuşmaları ve görselleri yorumlamaları sağlanır (**OB4, E1.1, SDB2.1**). Öğrencilerden tahminlerini yaparken uygun zamanda söz alması istenir (**D14.1**). Dinleme kurallarını hatırlatmak ve öğrencilerin dikkatlerini toplamalarını sağlamak için, öncesinde yönergeler verilir. Bu süreç; gözlem formu, kontrol listesi ve öğrenci çalışma kâğıtları ile değerlendirilebilir.

Ses hissetme çalışmaları için öğrencilere tekerleme, şarkı veya metinler dinletilir. Ses hissettirme çalışmalarından sonra öğrencilere görseller gösterilerek görselleri incelemesi ve görsellerin isimlerini söylemesi istenir. Öğretilen sesin bulunduğu sözcükler tekrarlanarak öğrencilerin sözcük içinde tanıtılan sesi fark etmeleri sağlanır (**E3.2.**). Öğretilen sesin geçtiği ve geçmediği görseller gösterilir, öğrencilerden öğrendikleri sesin geçtiği görseli seçmeleri istenir (**OB4**). Harf ve seslerin öğretiminde renkli kartlar, şekiller ve oyunlar kullanılarak öğrenme desteklenir (**E2.5**). Öğrencilerden sesin geçtiği nesneleri bulmaları istenir. Görseller ve işitsel materyallerle desteklenen bu süreç, kontrol listesi ve gözlem formu ile değerlendirilebilir.

Ses-harf ilişkisi kurulduktan sonra öğrencilere harfleri doğru seslendirme uygulamaları yaptırılır. Harfin yazılı olduğu kart alınır ve harfin yazılış yönüne uygun şekilde harfin üzerinden geçilir. Ardından öğrencilerden harfin yazılış yönüne uygun şekilde kartın üzerinden parmaklarıyla geçmeleri istenir **(E3.2)**. Kil/oyun hamuru/parmak boyası gibi materyallerle çoklu duyuşal uygulamalar yapılır. Satır çizgisi üzerinde kesik çizgilerle yazılı harfi kalemlerinin arkası ile yazma yönünde takip etmeleri sağlanır. Kesik çizgiler yazma yönünde birleştirilerek öğrencilerin harf yazma alıştırmaları yapması sağlanır. Yazma alıştırmaları pekiştirildikten sonra satır dizgisi üzerinde kılavuz çizgisi olmadan harfi yazmaları sağlanır. Öncelikle küçük harfler, sonra büyük harfler öğretilir. Öğrencilerin önce yardım alarak sonra kendi başlarına harfleri yazmaları sağlanır. Yazma çalışmaları sırasında öğrencilerin kalem tutuşları ve yazma yönleri gözlemlenir. Bu süreç; bireysel çalışma kâğıtları, gözlem formu ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir. Harfi diğer sembol/harflerden ayırt etmelerine yönelik uygulamalar yaptırılır **(KB2.7)**. Bu aşama çalışma kâğıdı veya gözlem formu kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğrencilerin okumaya yönelik ilgilerini artırmak için harf-hece-kelime bağlantısı kurmalarını sağlayan uygulamalar yapılır **(KB2.13)**. Öğrenilen harflerle önce kapalı heceler, sonra açık heceler oluşturulur. Oluşturulan heceler öğrenciler tarafından okunur ve satır dizgesine yazılır. Oluşturulan heceler birleştirilerek sözcüklere ulaşılır. Oluşturulan sözcükler öğrencilere okutulur ve yazdırılır. Sözcükler yazılırken harfler arasında uygun boşluk bırakılır. Sözcüklere ulaşıldıktan sonra anlamları üzerine konuşulur. Öğrencilerin söz olarak konuşmaları teşvik edilir. Konuşurken göz teması kurmaları ve karşısındaki kişiyi dinlemeleri desteklenir **(SDB2.1, D14.1)**. Öğrencilere görseller verilir ve görseller üzerinden konuşulur. Görseli anlamlandırması sağlanır. Daha sonra verilen görseli bir sözcükle ifade etmesi istenir **(OB4)**. İfade edilen sözcük satır dizgesine yazılır. Öğrencilere performans görevi olarak farklı görseller verilebilir. Öğrencilerden bu görselleri sözcüklerle ifade etmeleri ve bu sözcükleri defterlerine yazmaları istenebilir. Süreç, kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir. Sözcük okuma ve yazma çalışmaları bittikten sonra cümle okuma ve yazma çalışmalarına geçilir. Öğrencilerden cümle yazarken sözcükler arasında uygun boşluk bırakması istenir. Cümle okuma ve yazma çalışmaları yapılırken cümleye büyük harfle başlamaları gerektiği ve cümlelerin sonuna nokta veya soru işaretinden uygun olanını koymaları istenir. Cümleler ve okuma metinleri vasıtasıyla merhamet ve aile bütünlüğüne vurgu yapılmalıdır **(E2.4, D2.1, D9.1, SDB2.3)**. Metin okuma çalışmaları yapılırken telaffuza dikkat ederek ve işitilebilir bir ses düzeyinde okumaları istenir. Kelime ve harf kartları ile oyunlar oynanır **(E2.5)**. Harf ve kelime okuma sürecinde etkileşimli tahtalar, eğitici videolar ve somut nesneler kullanılır. Bu aşama kontrol listesi ya da çalışma kâğıdı kullanılarak değerlendirilebilir. Uygulanan ilk okuma yazma süreci, bu temadaki diğer ses ve harfler için de uygulanır.

Öğrencilerin öğrendiklerini oyunlarla pekiştirmeleri için eğlenceli etkinlikler düzenlenir. Harf ve kelime avı, ses tahmin etme, nesne eşleştirme ve etkileşimli oyunlarla öğrencilerin öğrenmeleri desteklenir **(E2.5)**. Yapılan uygulamalara öğrencilerin grupta ya da bireysel katılım göstermeleri sağlanır **(D3.4, E1.3)**. Öğrencilerin grup çalışmalarında üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmesi beklenir **(D16.2, E2.2, SDB2.2)**. Oyunlar sırasında öğrencilerin birbirleriyle iş birliği yapmaları desteklenir. Öğrenciler, oyunlarda seslerin geçtiği kelimeleri bulmak amacıyla küçük gruplar hâlinde çalışır. Bu süreçte öğrencilerin iş birliği yapmaları ve grup arkadaşlarına destek olmaları teşvik edilir **(D4.1, SDB2.2)**. Öğrenme süreci, gözlem formları aracılığıyla izlenebilir.

FARKLILAŞTIRMA İçerik farklılaştırması kapsamında bazı öğrenciler yalnızca tek sesleri ve harfleri tanıma ve ayırt etme çalışmalarına katılırken diğer öğrenciler hece, kelime ve cümle oluşturma etkinliklerine yönlendirilebilir. Dinleme metinleri aracılığıyla merhamet ve aile bütünlüğü değerlerine vurgu yapılırken bazı öğrenciler duydukları sesleri sadece işaret ederek ifade ederler, bazıları ise sesin kaynağını sözel olarak tanımlar. Ses, harf ve kelime öğretiminde kullanılacak materyallerin türü ve düzeyi öğrencilerin bireysel gereksinimlerine göre uyarlanır.

Süreç farklılaştırmasında yönergeler sadeleştirilir ve gerektiğinde işitsel, görsel veya fiziksel ipuçları ile desteklenir. Bazı öğrenciler yalnızca sesleri taklit ederek sürece katılım gösterirken bazıları bu sesleri içerdikleri sözcükleri söyleyerek ya da yazıya dökerek süreci tamamlar. Yazma etkinliklerinde bazı öğrenciler kesik çizgiler üzerinden kalem arkası ile takip yaparken bazıları oyun hamuru ya da dokunsal materyaller kullanarak yazı oluşturur. Hece ve kelime oluşturma çalışmalarında bazı öğrenciler bire bir destekle ilerlerken bağımsız çalışabilen öğrenciler küçük grup etkinliklerine yönlendirilebilir. Dinleme ve izleme etkinliklerinde bazı öğrencilere görsellerle ipucu verilerek sorular kolaylaştırılırken bazı öğrencilere açık uçlu sorular sorularak yorum yapmaları teşvik edilir.

Ürün farklılaştırması kapsamında öğrencilerin öğrendiklerini farklı yollarla ifade etmelerine olanak tanınır. Bazı öğrenciler seslerin geçtiği nesneleri göstererek ya da eşleştirerek katılım sağlarken bazıları ses ve harf kartlarıyla kelimeler oluşturur, yazı yazar veya kısa cümleler kurar. Öğrencilerin oluşturdukları kelimeler, heceler ya da cümleler sınıf panolarında sergilenebilir veya küçük grup sunumlarında paylaşılabilir. Ses tahmin etme, harf avı ve kelime bulma gibi etkinliklerde bireysel ya da grup çalışmalarıyla öğrenci ürünleri desteklenir.

Öğrenme ortamı düzenlemelerinde bireysel çalışmaya uygun sessiz köşeler ve grup çalışmalarını destekleyecek iş birliği alanları oluşturulur. Materyaller kolay erişilebilir, ilgi çekici ve öğrencilerin duyuşal ihtiyaçlarını destekleyecek şekilde sınıflandırılarak sunulur. Yazma çalışmaları için ergonomik oturma alanları sağlanır ve harf, hece ve kelime çalışmalarına yönelik oyun alanları düzenlenir. Etkileşimli tahtalar, ses kartları, yazı tahtaları ve eğitici dijital içerikler öğrencilerin aktif katılımını destekleyecek biçimde öğrenme ortamına uygulanır.

ÖĞRETMEN YANSIMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

SES ESASLI
OKUMA YAZMA

5. TEMA: SOSYAL ÇEVREM

Bu temada, ilk okuma ve yazma sürecine ilişkin belirlenen öğrenme çıktılarına ulaşılması ve öğrencilerin tema boyunca “p-P, h-H, v-V, ğ-Ğ, f-F, j-J” harflerini öğrenmeleri amaçlanmaktadır.

ALAN
BECERİLERİ

TAB1. Dinleme/İzleme, TAB2. Okuma, TAB3. Konuşma, TAB4. Yazma

KAVRAMSAL
BECERİLER

-

EĞİLİMLER

E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık, E2.2. Sorumluluk, E2.5. Oyunseverlik, E3.2. Odaklanma

PROGRAMLAR
ARASI BİLEŞENLERSosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri

SDB2.1. İletişim, SDB 2.2. İş Birliği

Değerler

D3. Çalışkanlık, D2. Aile Bütünlüğü, D4. Dostluk, D9. Merhamet, D14. Saygı, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık
Becerileri

OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER
ARASI İLİŞKİLER

Görsel Sanatlar, İletişim Becerileri, Sosyal Beceriler

BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER

KB2.7 Karşılaştırma, KB2.13 Yapılandırma

**ÖĞRENME ÇIKTILARI VE
SÜREÇ BİLEŞENLERİ****T.D.1. Dinlemeyi/İzlemeyi yönetebilme**

- Verilen görseller arasından öğrendiği sesin geçtiği görseli/görselleri seçer.
- Dinleme kurallarına uygun olarak dinler.
- Dinleme esnasında konuşmaya dâhil olmak için uygun zamanda söz alır.

T.D.2. Dinledikleri/İzledikleri ile ilgili anlam oluşturabilme

- Sese karşılık gelen sembolü, harfi tanır.

T.D.3. Dinlediklerini/İzlediklerini çözümleyebilme

- Sese karşılık gelen sembolleri/harfleri ayırt eder.

T.O.1. Okuma sürecini yönetebilme

- Harfi doğru seslendirir.
- Heceleri doğru seslendirir.
- Sözcükleri doğru okur.
- Basit ve kısa cümleleri doğru okur.
- Telaffuza dikkat ederek okur.
- Öğrendiği ses, hece, sözcük, cümleleri işitilebilir bir ses düzeyinde okur.

T.K.1. Konuşmalarını yönetebilme

- Konuşma sırasında dinleyicilerle göz teması kurar.

T.Y.1. Yazılı anlatım becerilerini yönetebilme

- Yazma materyalini kuralına uygun kullanır.
- Hece yazar.
- Sözcük yazar.
- Cümle yazar.

T.Y.2. Yazılarında içerik oluşturabilme

- Görsellerle ilgili sözcük ve cümleler yazar.

T.Y.3. Yazma kurallarını uygulayabilme

- Harfleri temel formuna ve yazım yönlerine göre yazar.
- Harf, sözcük ve cümleler arasında uygun boşluk bırakır.
- Harflerin büyük yazılışını yerinde kullanır.
- Büyük harfleri kuralına uygun kullanır.
- Yazılarında noktalama işaretlerini kuralına uygun kullanır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Bu temadaki uygulamalar aracılığı ile dinleme/izleme, konuşma, okuma, yazma becerisine ait öğrenme çıktılarının öğrencilere kazandırılması beklenmektedir.

Anahtar Kavramlar

saygı, sevgi, empati, evim, okulum, sınıfım, arkadaşlık, dostluk, sosyalleşme, paylaşma, yardımlaşma

ÖĞRENME KANITLARI

(Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrencilerin bilgilerini değerlendirmek için gözlem formu, kontrol listesi, dereceli puanlama anahtarı ve öğrenci çalışma kâğıtları kullanılabilir. Öğrencilere performans görevi olarak kılavuz çizgisi olmayan bir çalışma kâğıdı verilerek öğrencilerden harf yazma çalışması yapmaları istenebilir. Süreç, gözlem formu kullanılarak değerlendirilebilir.

**ÖĞRENME-ÖĞRETME
YAŞANTILARI****Temel Kabuller**

Öğrencilerin önceki ses grubundaki sesleri tam olarak öğrendiği, hece, sözcük ve cümle okuyabildiği ve yazabildiği, dinleme ve konuşma becerisiyle ilgili öngörülen yeterliliğe ulaştığı kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerin önceki ses grubunu öğrenmeleri, öğrenmiş oldukları hece, sözcük ve cümleleri okuyup yazabildikleri, dinleme ve konuşma becerileri; kontrol listeleri ve gözlem formlarıyla değerlendirilebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin önceki ses grubunda edindikleri hece, sözcük ve cümle okuma-yazma deneyimleri; yeni öğrenilecek ses ve sözcükleri tanıdık metinler ve günlük iletişim durumlarıyla ilişkilendirmelerine zemin oluşturabilir. Öğrencilerin kendi adları, arkadaşlarının adları, sınıf içi yazılı ifadeler ve günlük yaşamlarında karşılaştıkları kısa cümlelerden hareketle yeni sesleri anlamlandırmaları ve okuma-yazma becerilerini gündelik yaşam bağlamlarında kullanmaları desteklenebilir.

**Öğrenme - Öğretme
Uygulamaları**

Dinleme ve izleme etkinlikleri için ilgili görseller gösterilir ve öğrencilerin görsellerin ne olduğunu hakkında tahminde bulunmaları, görseller hakkında konuşmaları ve görselleri yorumlamaları sağlanır (**OB4, E1.1, SDB2.1**). Öğrencilerden tahminlerini yaparken uygun zamanda söz alması istenir (**D14.1**). Dinleme kurallarını hatırlatmak ve öğrencilerin dikkatlerini toplamalarını sağlamak için, öncesinde yönergeler verilir. Bu süreç; gözlem formu, kontrol listesi ve öğrenci çalışma kâğıtları ile değerlendirilebilir.

Ses hissetme çalışmaları için öğrencilere tekerleme, şarkı veya metinler dinletilir. Ses hissettirme çalışmalarından sonra öğrencilere görseller gösterilerek görselleri incelemesi ve görsellerin isimlerini söylemesi istenir. Öğretilen sesin bulunduğu sözcükler tekrarlanarak öğrencilerin sözcük içinde tanıtılan sesi fark etmeleri sağlanır (**E3.2.**). Öğretilen sesin geçtiği ve geçmediği görseller gösterilir, öğrencilerden öğrendikleri sesin geçtiği görseli seçmeleri istenir (**OB4**). Harf ve seslerin öğretiminde renkli kartlar, şekiller ve oyunlar kullanılarak öğrenme desteklenir (**E2.5**). Öğrencilerden sesin geçtiği nesneleri bulmaları istenir. Görseller ve işitsel materyallerle desteklenen bu süreç, kontrol listesi ve gözlem formu ile değerlendirilebilir.

Dinleme ve izleme etkinlikleri için ilgili görseller gösterilir ve öğrencilerin görsellerin ne olduğunu hakkında tahminde bulunmaları, görseller hakkında konuşmaları ve görselleri

yorumlamaları sağlanır **(OB4, E1.1, SDB2.1)**. Öğrencilerden tahminlerini yaparken uygun zamanda söz alması istenir **(D14.1)**. Dinleme kurallarını hatırlatmak ve öğrencilerin dikkatlerini toplamalarını sağlamak için, öncesinde yönergeler verilir. Bu süreç gözlem formu, kontrol listesi ve öğrenci çalışma kâğıtları ile değerlendirilebilir.

Ses hissetme çalışmaları için öğrencilere tekerleme, şarkı veya metinler dinletilir. Ses hissettirme çalışmalarından sonra öğrencilere görseller gösterilerek görselleri incelemesi ve görsellerin isimlerini söylemesi istenir. Öğretilen sesin bulunduğu sözcükler tekrarlanarak öğrencilerin sözcük içinde tanıtılan sesi fark etmeleri sağlanır **(E3.2)**. Öğretilen sesin geçtiği ve geçmediği görseller gösterilir, öğrencilerden öğrendikleri sesin geçtiği görseli seçmeleri istenir **(OB4)**. Harf ve seslerin öğretiminde renkli kartlar, şekiller ve oyunlar kullanılarak öğrenme desteklenir **(E2.5)**. Öğrencilerden sesin geçtiği nesneleri bulmaları istenir. Görseller ve işitsel materyallerle desteklenen bu süreç, kontrol listesi ve gözlem formu ile değerlendirilebilir.

Ses-harf ilişkisi kurulduktan sonra, öğrencilere harfleri doğru seslendirme uygulamaları yaptırılır. Harfin yazılı olduğu kart alınır ve harfin yazılış yönüne uygun şekilde harfin üzerinden geçilir. Ardından öğrencilerden harfin yazılış yönüne uygun şekilde kartın üzerinden parmaklarıyla geçmeleri istenir **(E3.2)**. Kil/oyun hamuru/parmak boyası gibi materyallerle çoklu duyuşal uygulamalar yapılır. Satır çizgisi üzerinde kesik çizgilerle yazılı harfi kalemlerinin arkası ile yazma yönünde takip etmeleri sağlanır. Kesik çizgiler yazma yönünde birleştirilerek öğrencilerin harf yazma alıştırmaları yapması sağlanır. Yazma alıştırmaları pekiştirildikten sonra satır dizgisi üzerinde kılavuz çizgisi olmadan harfi yazmaları sağlanır. Öğrencilere performans görevi olarak kılavuz çizgisi olmayan bir çalışma kâğıdı verilerek öğrencilerden harf yazma çalışması yapmaları istenebilir. Süreç, gözlem formu kullanılarak değerlendirilebilir. Öncelikle küçük harfler sonra büyük harfler öğretilir. Öğrenciler, önce öğretmenin yardımıyla sonra kendi başlarına harfleri yazar. Yazma çalışmaları sırasında öğrencilerin kalem tutuşları ve yazma yönleri gözlemlenir. Bu süreç; bireysel çalışma kâğıtları, gözlem formu ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir. Harfi diğer sembol/harflerden ayırt etmelerine yönelik uygulamalar yaptırılır **(KB2.7)**. Bu aşama çalışma kâğıdı veya gözlem formu kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğrencilerin okumaya yönelik ilgilerini artırmak için harf-hece-kelime bağlantısı kurmalarını sağlayan uygulamalar yapılır **(KB2.13)**. Öğrenilen harflerle önce kapalı heceler, sonra açık heceler oluşturulur. Oluşturulan heceler öğrenciler tarafından okunur ve satır dizgesine yazılır. Oluşturulan heceler birleştirilerek sözcüklere ulaşılır. Oluşturulan sözcükler öğrencilere okutulur ve yazdırılır. Sözcükler yazılırken harfler arasında uygun boşluk bırakılır. Sözcüklere ulaşıldıktan sonra anlamları üzerine konuşulur. Öğrencilerin söz alarak konuşmaları teşvik edilir. Konuşurken göz teması kurmaları ve karşısındaki kişiyi dinlemeleri desteklenir **(SDB2.1, D14.1)**. Öğrencilere görseller verilir ve görseller üzerinden konuşulur. Görseli anlamlandırmaları sağlanır. Daha sonra verilen görseli bir sözcükle ifade etmeleri istenir **(OB4)**. İfade edilen sözcük satır dizgesine yazılır. Sözcük okuma ve yazma çalışmaları bittikten sonra cümle okuma ve yazma çalışmalarına geçilir. Öğrencilerden cümle yazarken sözcükler arasında uygun boşluk bırakması istenir. Cümle okuma ve yazma çalışmaları yapılırken cümleye büyük harfle başlamaları gerektiği ve cümlelerin sonuna nokta veya soru işaretinden uygun olanını koymaları istenir. Cümle ve okuma metinleri vasıtasıyla dostluk, arkadaşlık, sosyalleşme, yardımlaşma ve paylaşmaya vurgu yapılmalıdır **(E1.3, E2.2, D2.2, D9.2, SDB2.2)**. Metin okuma çalışmaları yapılırken telaffuza dikkat ederek ve işitilebilir bir ses düzeyinde okumaları istenir.

Kelime ve harf kartları ile oyunlar oynanır **(E2.5)**. Harf ve kelime okuma sürecinde etkileşimli tahtalar, eğitici videolar ve somut nesneler kullanılır. Bu aşama kontrol listesi ya da çalışma kâğıdı kullanılarak değerlendirilebilir. Uygulanan ilk okuma yazma süreci, bu temadaki diğer ses ve harfler için de uygulanır.

Öğrencilerin öğrendiklerini oyunlarla pekiştirmeleri için eğlenceli etkinlikler düzenlenir. Harf ve kelime avı, ses tahmin etme, nesne eşleştirme ve etkileşimli oyunlarla öğrencilerin öğrenmeleri desteklenir **(E2.5)**. Yapılan uygulamalara öğrencilerin grupta ya da bireysel katılım göstermeleri sağlanır **(D3.4, E1.3)**. Öğrencilerin grup çalışmalarında üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmesi beklenir **(D16.2, E2.2, SDB2.2)**. Oyunlar sırasında öğrencilerin birbirleriyle iş birliği yapmaları desteklenir. Öğrenciler, oyunlarda seslerin geçtiği kelimeleri bulmak amacıyla küçük gruplar hâlinde çalışırlar. Bu süreçte öğrencilerin iş birliği yapmaları ve grup arkadaşlarına destek olmaları teşvik edilir **(D4.1, SDB2.2)**. Öğrenme süreci, gözlem formları aracılığıyla izlenebilir.

FARKLILAŞTIRMA

İçerik farklılaştırması kapsamında bazı öğrenciler yalnızca tek sesleri ve harfleri tanımaya odaklanırken diğer öğrenciler hece, kelime ve kısa cümleler oluşturma çalışmalarına katılırlar. Dinleme metinlerinde dostluk ve dürüstlük değerlerine vurgu yapılırken öğrencilerin metin içindeki sesleri ve değer ifadelerini ayırt etmeleri desteklenir. Bazı öğrenciler yalnızca dinleme ve işaretleme etkinliklerine katılırken bazıları sesleri taklit ederek veya duyduklarını sözlü olarak ifade ederek içerikte ilerler.

Süreç farklılaştırmasında yönergeler basitleştirilir, sözel ve görsel destekler artırılır ve gerektiğinde fiziksel ipuçları sağlanır. Bazı öğrenciler ses-harf eşleştirme etkinliklerine yalnızca nesne gösterimiyle katılırken bazı öğrenciler harfi doğru seslendirerek ve yazıya geçirerek süreci tamamlar. Yazma çalışmaları adım adım rehberlik edilerek yürütülür; bazı öğrenciler kesik çizgilerle desteklenen yazma etkinliklerine katılırken bazıları bağımsız olarak satır düzeninde yazı çalışmaları yapar. Görselleri yorumlama etkinliklerinde ise bazı öğrenciler yalnızca nesneyi tanımlarken bazı öğrenciler nesne ile ilgili sözcük ya da kısa cümle kurarak süreci zenginleştirir. Harf-hece-kelime ilişkisini kurmada öğrenciye sunulan görevlerin aşamalı olarak desteklenmesi veya bağımsızlaştırılması süreci öğrencinin gelişim hızına göre planlanır.

Ürün farklılaştırması kapsamında öğrencilerin öğrenmelerini farklı yollarla ifade etmelerine imkân tanınır. Bazı öğrenciler seslerin geçtiği nesneleri göstererek ya da eşleştirerek katılım gösterirken bazı öğrenciler ses ve harf kartlarıyla kelimeler oluşturur, yazı yazar veya kısa cümleler üretir. Öğrencilerin oluşturduğu kelimeler veya cümleler sınıf panolarında sergilenir, harf avı veya kelime bulma oyunları ile öğrenmeleri desteklenir.

Öğrenme ortamı düzenlemelerinde bireysel çalışmaya uygun sessiz köşeler, grup etkinlikleri için iş birliğini teşvik eden alanlar ve duysal öğrenmeyi destekleyen hareketli köşeler oluşturulur. Materyaller kolay erişilebilir, ilgi çekici ve öğrencilerin duysal ihtiyaçlarını destekleyecek şekilde sınıflandırılarak sunulur. Yazma çalışmaları için ergonomik oturma alanları sağlanır ve harf, hece ve kelime öğrenimini desteklemek amacıyla etkileşimli tahta, sesli kartlar, basit okuma materyalleri ve somut nesneler sınıf ortamına yerleştirilir. Öğrenme sürecinde öğrencilerin ihtiyaç duydukları araçlara kolay erişebilmeleri ve bağımsızlıklarının desteklenmesi esas alınır.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

SES ESASLI
OKUMA YAZMA

6. TEMA: ARTIK OKUYORUM

Bu temada yeteneklerin keşfi gibi tema içeriğine uygun okuma ve dinleme metinleri işlenirken dinleme/izleme, konuşma, okuma, yazma becerilerine ilişkin belirlenen öğrenme çıktılarına ulaşmak amaçlanır.

ALAN
BECERİLERİ

TAB1. Dinleme/İzleme, TAB2. Okuma, TAB3. Konuşma, TAB4. Yazma

KAVRAMSAL
BECERİLER

-

EĞİLİMLER

E1.2. Bağımsızlık, E1.4. Kendine İnanma, E1.5. Kendine Güvenme, E2.3.Girişkenlik, E2.5. Oyunseverlik, E3.3.Yaratıcılık, E3.7. Sistematiiklik

PROGRAMLAR
ARASI BİLEŞENLERSosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB2.1. İletişim

Değerler

D6. Dürüstlük, D14. Saygı

Okuryazarlık
Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık

DİSİPLİNLER
ARASI İLİŞKİLER

Görsel Sanatlar, İletişim Becerileri, Sosyal Beceriler

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

T.D.1. Dinlemeyi/İzlemeyi yönetebilme

- Dinleme kurallarına uygun olarak dinler.

T.D.3. Dinlediklerini izlediklerini çözümleyebilme.

- Dinlediği/izlediği metnin konusunu bulur.

T.O.1. Okuma sürecini yönetebilme

- Telaffuza dikkat ederek okur.
- Noktalama işaretlerine dikkat ederek okur.
- Anlaşılabilir ve uygun bir hızda sesli okur.
- Kuralına uygun sesli okur.
- Kuralına uygun sessiz okur.

T.O.2. Okudukları ile ilgili anlam oluşturabilme

- Okuduğu metnin içeriğine uygun çıkarım yapar.

T.O.3. Okuduklarını çözümleyebilme

- Okuduğu metindeki karakter, olay, bilgi veya duyguları açıklar.
- Okuduğu metnin konusunu bulur.

T.K.2. Konuşmalarında içerik oluşturabilme

- Dinlediği/izlediği metni anlatır.
- Dinlediği/izlediği metindeki olayları oluş sırasına göre kendi ifadeleriyle anlatır.
- Okuduğu metindeki olayları oluş sırasına göre kendi ifadeleriyle anlatır.

T.K.3. Konuşma kurallarını uygulayabilme

- Konuşmalarında konuşma hızını ayarlar.
- Konuşmalarında vurgu ve tonlamaya dikkat eder.
- Konuşmalarında sözcükleri yerinde ve anlamına uygun kullanır.

T.Y.1.Yazılı anlatım ifade becerilerini yönetebilme

- Kısa metinler yazar.

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ**T.Y.2. Yazılarında içerik oluşturabilme**

- Dinlediği/izlediği bir metindeki olayları oluş sırasına göre kendi ifadeleriyle yazar.
- Okuduğu bir metindeki olayları oluş sırasına göre kendi ifadeleriyle yazar.
- Sözcük ve cümlelerde eksik bırakılan yerleri ön bilgileri doğrultusunda yazarak tamamlar.

T.Y.3. Yazma kurallarını uygulayabilme

- Harflerin büyük yazılışını yerinde kullanır.
- Büyük harfleri kuralına uygun yazar.
- Yazılarında noktayı kuralına uygun kullanır.
- Yazılarında soru işaretini kuralına uygun kullanır.
- Yazılarında virgülü kuralına uygun kullanır.
- Yazılarında ünlem işaretini kuralına uygun kullanır.
- Yazılarında kesme işaretini uygun kullanır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Bu temadaki metinler aracılığı ile öğrenciye dinleme/izleme, konuşma, okuma, yazma becerisine ait öğrenme çıktılarının kazandırılması beklenmektedir.

Anahtar Kavramlar

kitap sevgisi, okuma sevgisi, kütüphane, okuma alışkanlığı, şiir, masal, hikâye

**ÖĞRENME KANITLARI
(Ölçme ve Değerlendirme)**

Öğrencilerin bilgi düzeylerini değerlendirmek için gözlem formu, kontrol listesi, dereceli puanlama anahtarı ve öğrenci çalışma kâğıtları kullanılabilir. Ayrıca öğrencilere performans görevi olarak öğretim sürecinde kullanılan metinden farklı bir metin verilebilir. Öğrencilerden bu metindeki olayları kendi cümleleriyle anlatarak süreci yardım alarak kaydetmeleri istenebilir. Kayıtlar izlenerek süreç kontrol listeleri ile değerlendirilebilir.

**ÖĞRENME-ÖĞRETME
YAŞANTILARI****Temel Kabuller**

Öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma ile ilgili temel yeterliliklere sahip olduğu kabul edilmektedir. Ayrıca öğrencilerin tüm ses gruplarındaki sesleri öğrendikleri, hece, sözcük, cümle ve metin okuyabildikleri ve yazabildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma ile ilgili temel yeterlilikleri ile tüm ses gruplarındaki sesleri, hece, sözcük, cümle ve metinleri okuyup yazabilme becerileri; kontrol listeleri ve gözlem formlarıyla yoluyla belirlenebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin önceki temalardan edindikleri metin okuma, cümle kurma ve yazılı ifadeleri anlamlandırma deneyimleri; yeni metinlerde karşılaşacakları kavram ve ifadeleri günlük yaşamlarındaki durumlarla ilişkilendirmelerine zemin oluşturabilir. Öğrencilerin kendi yaşantılarından, okul ve sınıf ortamından tanıdık olay ve durumlara atıfta bulunmaları teşvik edilerek metinle kurdukları anlam ilişkisini dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerileriyle bütünleştirmeleri desteklenebilir.

Öğrenme - Öğretme Uygulamaları

Öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerini geliştirmek amacıyla önce cümle okuma ve anlama çalışmaları yaptırılır. Cümlelere ilişkin görselleri göstermeleri, cümleye ait görsellerin yer aldığı seçenekler arasından doğru olanı işaretlemeleri ve bu cümlelerle ilgili yöneltilen sorulara hem görsel yollarla hem de yazılı olarak yanıt vermeleri beklenir. Böylece öğrenci, okudukları içerik doğrultusunda hem anlam kurar hem de bu anlamı uygun bir biçimde ifade etmeyi öğrenmeleri sağlanır. Ayrıca okuduğu cümleye ilişkin kısa sorulara cevap verme uygulamaları ile öğrencinin dikkatini sürdürmesi ve uygun biçimde ifade etmesi desteklenir. Öğrencilerin okuma sürecine aktif katılım göstermeleri için uygun zamanda söz alarak düşüncelerini ifade etmeleri teşvik edilir **(D14.1, SDB2.1)**.

Okuma becerilerinin geliştirilmesi amacıyla öğrencilerin seviyelerine uygun basit metinler seçilerek anlamaya yönelik uygulamalar düzenlenir. Bu süreçte öğrencilerin metni sesli veya sessiz olarak kurallarına uygun şekilde okumaları, noktalama işaretlerine ve telaffuza dikkat ederek akıcı bir okuma gerçekleştirmeleri beklenir. Öğrencilerin okudukları metinlerle ilgili anlam oluşturabilmeleri için, metinde geçen karakterler, olaylar ve temel bilgiler üzerine konuşmalar yapmaları teşvik edilir. Öğrencilerin okuma sırasında yaptıkları noktalama, telaffuz, vurgu ve tonlama gibi hatalarını düzeltmeleri ve edindikleri davranışları sonraki okumalarına aktarmaları beklenir **(E1.4, E1.5, SDB1.1)**. Öğrencilerin duygularını ve düşüncelerini açıkça söylemeleri ve okudukları metne yönelik farklı önerilerde bulunmaları istenir **(SDB2.1, E2.3, D6.2)**. Bu süreçte öğretmenin rehberliğinde metin içeriği detaylandırılarak öğrencilerin anlatılanları daha iyi kavrayabilmeleri sağlanır. Okuma sürecinin sonunda öğrencilerin metinle ilgili sorulara doğru ve anlamlı cevaplar verebilmeleri beklenmektedir. Öğrencilerin okudukları metinleri anlamlandırmalarını sağlamak amacıyla metinlerde geçen temel bilgileri belirleyerek açıklamaları istenir **(KB.2.10)**. Öğrencilere okudukları metinlerdeki karakterler, olaylar ve temel bilgiler hakkında sorular sorularak önemli bilgileri ayırt etmeleri ve ifade etmeleri teşvik edilir **(OB1)**. Öğrencilerin okudukları metnin başlığını ve görsellerini inceleyerek konusunu tahmin etmeleri için yönlendirmeler yapılır **(KB2.10, KB2.12)**. Daha sonra metin okunduğunda öğrencilerden ana fikri ve metnin temasını belirlemeleri istenir. Bu süreçte metindeki ipuçları kullanılarak öğrencilerin metin içeriğine ilişkin çıkarımlar yapmaları sağlanır.

Öğrencilerin ilgi düzeylerine uygun kısa hikâyeler, masallar, öğretici videolar ve sesli metinler dinletilerek dinleme sürecinde uygun kurallara uymaları sağlanır. Bu süreçte öğrencilerin dinledikleri içeriklerle bağlantı kurmalarına yardımcı olacak görsel ve işitsel materyaller kullanılarak öğrenme süreci desteklenir. Dinleme sırasında öğrencilere cümle ve metin ile ilgili sorular sorularak dinlediği metnin konusunu bulmaları sağlanır. Öğrencilerin dinleme sürecine aktif katılım göstermeleri için uygun zamanda söz alarak düşüncelerini ifade etmeleri teşvik edilir **(D14.1, SDB2.1)**.

Konuşma becerilerinin geliştirilmesine yönelik uygulamalar kapsamında öğrencilerden dinledikleri metinleri anlamlandırmaları ve bu metinleri kendi ifadeleriyle anlatmaları istenir **(KB2.14, KB2.3)**. Bu süreçte öğrencilerin anlatacakları olayları oluş sırasına göre düzenleyerek sunmaları ve anlatımlarını destekleyici örnekler vermeleri sağlanır. Konuşma sürecinde öğrencilerin diksiyon ve ifade becerilerini geliştirmeye yönelik

çalışmalar yapılır; konuşma hızını ayarlama, vurgu, tonlama ve kelime seçimlerine özen göstermeleri sağlanarak sözlü anlatım becerileri desteklenir **(SDB2.1)**. Öğrencilerin konuşma sırasında karşılıklı iletişimi etkili bir şekilde yönetebilmeleri için göz teması kurmaları, uygun zamanda söz alarak konuşmaya katılmaları ve kendilerini anlaşılır bir şekilde ifade etmeleri için yönlendirmeler yapılır **(D14.1)**. Öğrencilere dinledikleri veya izledikleri metindeki olayları başlangıç, gelişme ve sonuç sırasına göre anlatmaları istenir. Bu süreçte olay sıralama kartları veya hikâye haritaları kullanılarak anlatımları desteklenir. Öğrencilere metindeki olayları kendi kelimeleriyle sıralı bir biçimde anlatmaları için rehberlik edilir **(KB2.3)**. Anlatım sırasında geçiş ifadeleri (önce, sonra, sonunda vb.) kullanmaları teşvik edilir. Ayrıca öğrencilere performans görevi olarak öğretim sürecinde kullanılan metinden farklı bir metin verilebilir. Öğrencilerden bu metindeki olayları kendi cümleleriyle anlatarak süreci yardım olarak kaydetmeleri istenebilir. Kayıtlar izlenerek süreç kontrol listeleri ile değerlendirilebilir. Yazma becerilerinin geliştirilmesi sürecinde öğrencilerin duydukları, izledikleri veya okudukları metinleri kendi ifadeleriyle yazıya dökmeleri sağlanır **(KB2.3)**. Bu süreçte öğrencilerin yazı yazarken olayları oluş sırasına göre aktarmaları, metin içeriğini anlamlandırarak yazmalarına yardımcı olacak görsellerden faydalanmaları teşvik edilir. Öğrencilerin ön bilgilerini kullanarak eksik bırakılan cümleleri tamamlamaları ve anlam bütünlüğünü sağlayacak şekilde yazı yazmaları beklenmektedir. Yazma sürecinde öğrencilerin yazdıkları metinlerde harfler, kelimeler ve cümleler arasında uygun boşluk bırakmaları, büyük harfleri yerinde ve kurallarına uygun şekilde kullanmaları, noktalama işaretlerini doğru yerleştirmeleri ve genel yazım kurallarına riayet etmeleri sağlanır **(E3.7)**. Öğrencilerin yazma sürecine olan ilgilerini artırmak amacıyla yazma etkinlikleri, görsellerle desteklenen hikâye tamamlama çalışmaları ve grup hâlinde yazılı anlatım uygulamaları gibi çeşitli uygulamalar düzenlenir **(KB2.4, E3.3)**. Öğrencilerden belirli bir konuya ilişkin kısa metinler yazmaları beklenir. Yazma sürecinde olay akışını düzenlemeleri için başlangıç, gelişme ve sonuç bölümleri oluşturmaları sağlanır.

Öğrenme sürecinde oyun temelli öğretim yöntemlerinden yararlanılabilir **(E2.5)**. Öğrenciler kelime ve harf kartları, hikâye tamamlama çalışmaları, görsellerle ilişkilendirilmiş okuma ve yazma uygulamaları ile desteklenebilir. Ayrıca sürece etkileşimli tahtalar, eğitici videolar ve dijital okuma uygulamaları da dâhil edilerek öğrencilerin dijital bilgiye erişim ve yorumlama süreçlerini deneyimlemeleri sağlanabilir.

FARKLILAŞTIRMA İçerik farklılaştırması kapsamında bazı öğrenciler yalnızca kısa ve görsel destekli hikâyeleri dinleyip olayları basit ifadelerle anlatırken diğer öğrenciler olay akışını başlangıç, gelişme ve sonuç biçiminde yapılandırarak daha ayrıntılı anlatımlar gerçekleştirirler. Okuma çalışmaları sürecinde bazı öğrenciler tek cümlelik metinler üzerinde çalışırken bazı öğrenciler kısa hikâyeler ve diyalog metinleri okuyarak anlam oluştururlar. Öğrencilerin bireysel dil gelişim düzeylerine göre daha fazla görsel destek, kavram haritası veya ipucu kartları kullanılabilir.

Süreç farklılaştırmasında yönergeler basitleştirilir, sözel ve görsel destekler artırılır ve gerektiğinde fiziksel ipuçları sağlanır. Bazı öğrenciler metindeki temel bilgileri yalnızca işaret ederek veya kısa ifadelerle söylerken bazı öğrenciler metinle ilgili çıkarımlar yaparak detaylı cevaplar oluştururlar. Dinleme ve izleme süreçlerinde metin içeriğini anlamlandırma çalışmaları grup etkinlikleriyle veya bireysel etkinliklerle yürütülebilir. Yazma çalışmaları sırasında bazı öğrenciler eksik bırakılan cümleleri tamamlarken bazı öğrenciler olay sırası oluşturarak kendi hikâyelerini yazarlar. Öğrencilerin duydukları veya okudukları metinleri anlatmaları sürecinde gerekirse öğretmen tarafından başlangıç ifadeleri veya destekleyici sorular sunularak ifade güçlükleri aşılar.

Ürün farklılaştırması kapsamında öğrencilerin öğrendiklerini farklı yollarla ifade etmelerine olanak tanınır. Bazı öğrenciler hikâye akışını sadece kartlarla sıralayarak sunarken bazı öğrenciler metni sözlü ya da yazılı olarak detaylandırır. Yazma sürecinde öğrenciler kendi kelimeleriyle kısa metinler oluşturabilir veya verilen bir hikâyeyi tamamlayabilir. Hikâye haritaları, olay sıralama kartları veya sözcük kutuları kullanılarak öğrencilerin anlatım ve yazılı ifade becerileri desteklenir.

Öğrenme ortamı düzenlemelerinde bireysel çalışmaya uygun sessiz köşeler, grup çalışmaları için iş birliğini destekleyen alanlar ve görsel materyallerle zenginleştirilmiş panolar oluşturulur. Dinleme, okuma, yazma ve konuşma etkinliklerinde kullanılmak üzere görseller, ses kayıtları, hikâye kitapları, dijital içerikler ve etkileşimli tahtalar aktif biçimde kullanılır. Öğrencilerin bireysel gelişimlerini desteklemek amacıyla araçlara kolay erişim sağlanır ve etkileşimli ortamlar oluşturularak öğrenmeye katılım güçlendirilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

**İŞLEVSEL
OKUMA****1. TEMA: İŞLEVSEL OKUMA**

Bu temada okuma sürecini yönetebilme, dinleme ve izlemeyi yönetebilme, yazılı anlatım becerilerini yönetebilme, öğretilen sözcük ile önceden verilen sözcüklerden oluşan cümleleri söylendiğinde yazabilme ve konuşmalarını yönetebilme amaçlanmaktadır.

**ALAN
BECERİLERİ**

TAB1. Dinleme/İzleme, TAB2. Okuma, TAB3. Konuşma, TAB4. Yazma

**KAVRAMSAL
BECERİLER**

-

EĞİLİMLER

E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik), E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.5. Oyunseverlik, E3.2. Odaklanma, E3.7. Sistematiçlik

**PROGRAMLAR
ARASI BİLEŞENLER****Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri**

SDB2.1. İletişim

Değerler

D3. Çalışkanlık, D14. Saygı

**Okuryazarlık
Becerileri**

OB4.Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER
ARASI İLİŞKİLER**

Görsel Sanatlar, Sosyal Beceriler

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER**

KB2.2. Gözlemleme, KB2.7. Karşılaştırma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

T.İÖ.1. Okuma sürecini yönetebilme

- Sözcüğü okur.

T.İÖ.2. Görseli verilen sözcüğü seçebilme

- Görseli verilen sözcüğü seçer.
- Yazılışı verilen sözcüğü diğer sözcükler arasından gösterir.

T.İÖ.3. Sözcük yazabilme

- Sözcük ve o sözcüğe ait görsel gösterildiğinde sözcüğü yazar.
- Öğretilen sözcük söylendiğinde yazar.

T.İÖ.4. Dinleme eylemi gösterebilme

- Konuşan kişiye yönelik dinleme eylemi gösterir.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Bu temadaki uygulamalar aracılığı ile öğrenciye dinleme/izleme, konuşma, okuma, yazma becerisine ait öğrenme çıktılarının kazandırılması beklenmektedir.

Anahtar Kavramlar

eylem, kendim, kişisel, yiyecek, içecek, sağlık, temizlik, aile, sınıf, okul, çevre, dünya, dijital

ÖĞRENME KANITLARI

(Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrencilerin bilgileri; gözlem formu, kontrol listesi, dereceli puanlama anahtarı ve öğrenci çalışma kâğıtları kullanılarak değerlendirilebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden öğrendikleri sözcüğü ifade eden bir görsel oluşturmaları istenebilir. Süreç kontrol listesi aracılığıyla değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin görsel algı, işitsel algı ve el-göz koordinasyon becerileri açısından öngörülen yeterliliğe ulaştığı kabul edilmektedir. Öğrencilerin işlevsel okuma yazma için gerekli olan doğru nefes alıp verme, uygun pozisyonda oturma, kalem tutma ve yönergelere uyma becerilerine ulaştığı kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerin görsel ve işitsel algı ile el göz koordinasyonu becerileri; çalışma kâğıtları, kontrol listeleri ve çeşitli materyallerle değerlendirilebilir. Doğru nefes alma, uygun oturma, kalem tutma ve yönergelere uyma becerileri ise gözlem formu yoluyla belirlenebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin önceki öğrenmelerinde edindikleri görsel-işitsel algı ve el-göz koordinasyonu deneyimleri; sözcük ve cümleleri tanıdık nesne, görsel ve durumlarla ilişkilendirerek anlamlandırmalarına zemin oluşturabilir. Öğrencilerin okuma-yazmayı ev, okul, sosyal çevre, ulaşım ve alışveriş gibi günlük yaşam bağlamlarında karşılaştıkları yazılı ifadelerle ilişkilendirmeleri teşvik edilerek yeni öğrenmelerin gerçek yaşamla bağlantı kurması desteklenebilir.

Öğrenme - Öğretme Uygulamaları

Süreç boyunca öğrencilerin işlevsel okuma becerilerini geliştirmek amacıyla günlük yaşamda sıkça karşılaşılabilecekleri basit ve anlamlı sözcükler üzerinden çoklu duyuşal çalışmalar düzenlenir. Öğrencilerle yapılan çalışmalar sırasında hedef sözcüğün çeşitli görselleri sunulur. Öğrencilerden dinledikleri sözcüğe ait görseli diğerlerinden ayırt etmeleri ve doğru olanı seçmeleri beklenir. Performans görevi olarak öğrencilerden öğrendikleri sözcüğü ifade eden bir görsel oluşturmaları istenebilir. Bu çalışmada işitsel ve görsel bilgiyi eşleştirme becerisi geliştirilirken öğrencilerin sistematik olma ve dikkat toplama yetisi de desteklenir **(E3.7)**. Konuşma becerilerini geliştirme sürecinde ise öğrencinin dinleme farkındalığı ön plana çıkarılır. Öğrenciler, bir konuşma esnasında öğretmenin ya da arkadaşının sözel ifadesine aktif şekilde yönelir, göz teması kurar ve söz sırası geldiğinde uygun biçimde konuşmaya katılır **(SDB2.1, D14.1)**. Dinlediği sözcüğü tanıması, gördüğüyle ilişkilendirmesi ve doğru zamanlama ile ifade etmesi öğrencilerin öğrenmeyi bütünsel biçimde deneyimlemesi ile desteklenir.

Öğrencilere öğretilen sözcük öncelikle anlamını temsil eden bir görsel eşliğinde sunulur. Bu süreçte öğrencilerin sözcüğü hem görsel hem sözel olarak tanımaları ve okuma sürecine aktif katılım sağlamaları hedeflenir. Sözcük, sesli ve model eşliğinde öğretmen tarafından okunur ve öğrencilerden bu sözcüğü yüksek sesle tekrar etmeleri beklenir. Bu aşamada öğrenciler doğru yanıt verdiğinde uygun olumlu dönütlerle süreç desteklenir. Yanlış ya da eksik yanıt verdiğinde ise düzeltici geri bildirim sunularak öğrencilerin doğru öğrenme süreci desteklenir. Öğretim sürecinde öğrencilerin düzeyine göre kısa ve net yönergelerle sözcükler sunulur.

Yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesi amacıyla, öğrencilere görseli verilen sözcüğü yazmaları yönünde çalışmalar yaptırılır. Önce görsel destekli sözcük kartlarıyla öğrencinin görsel-sözel eşleşme yapması sağlanır **(KB2.7)**. Ardından yazma yüzeyinde ilgili sözcüğün önce model üzerinde ardından kesik çizgiler üzerinden yazması beklenir. Öğrencilerin ihtiyaç duyması durumunda öğrencilere gerekli fiziksel yardım sunularak uygun şekilde yazma süreci desteklenir. Sunulan yardım öğretim sürecinde aşamalı olarak geri çekilir. Bu süreçte öğrencilerin kendilerine olan inanç ve güvenlerinin gelişmesi teşvik edilir **(E1.4, E1.5)**. Öğrenciler, model üzerinden ve kesik çizgilerle yarımsız yazmayı öğrendikten sonra sözcüğün bakarak yazılması beklenir. Öğrencilerin sözcüklere odaklanması için öğretim materyalleri görsel olarak zenginleştirilir ve oyunlaştırılmış içerikler aracılığıyla öğrenmeye yönelik motivasyon artırılır **(E2.5, E3.2, KB2.2, OB4)**. Ardından sözcükler sesli olarak söylendiğinde öğrencilerden duyduğunu yazıya geçirmesi beklenir. Bu uygulamalar sırasında öğrencinin hem kısa süreli hafızasını hem de sözcük dağarcığını kullanması teşvik edilir. Görsel desteklerle zenginleştirilmiş bu yazma süreci, öğrencilerin dikkatini sürdürebilmesini kolaylaştırır ve yazıya yönelik olumlu tutum geliştirmesine katkı sağlar. Uygulamalar bireysel ya da küçük gruplar hâlinde uygulanarak öğrencinin uygulamalara aktif katılım göstermeleri sağlanır **(D3.4)**. Her öğrencinin okuma, yazma, dinleme ve konuşma süreçlerine yönelik performansı, öğretilen sözcüklerin bağımsız olarak okunması, görseliyle eşleştirilmesi, bakarak ve duyduğunda yazılması gibi uygulamalar, kontrol listeleri aracılığıyla kaydedilir.

FARKLILAŞTIRMA Öğrencilerin işlevsel okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerilerini desteklemeye yönelik uygulamalar; bireysel farklılıklar göz önünde bulundurularak yapılandırılır. İçerik farklılaştırması kapsamında bazı öğrencilere yalnızca tekil sözcükler ve ilgili görseller sunulurken bazı öğrencilere sözcüklerin kısa cümle içinde kullanımı veya sözcükten anlam çıkarma çalışmaları yapılır. Öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyine bağlı olarak görsel desteğin miktarı artırılır veya azaltılır; daha fazla destek ihtiyacı olan öğrenciler için görsel-sesli ipuçları ve somut nesnelerle desteklenen örnekler kullanılabilir.

Süreç farklılaştırmasında yönerge uzunluğu ve karmaşıklığı öğrencilerin anlayabileceği düzeye uyarlanır. Bazı öğrenciler sadece doğru sözcüğü seçme ve eşleştirme aşamasında çalışırken bazı öğrenciler sözcüğü hem okur hem de yazıya aktarırlar. Dinleme sürecinde verilen yönergeler gerekirse tekrarlanır veya görsellerle desteklenir. Yazma sürecinde bazı öğrenciler model üzerinden yazarken bazı öğrenciler duydukları sözcüğü bağımsız olarak yazmaya yönlendirilir. Yazarken kalem tutuşu veya harf dizimi konusunda ek fiziksel destek sunulması gereken öğrenciler için aşamalı yardım sağlanır.

Ürün farklılaştırmasında öğrencilerin öğrendikleri sözcükleri farklı yollarla ifade etmelerine imkân tanınır. Bazı öğrenciler sözcükleri görsel kartlar üzerinden işaret ederek veya eşleştirerek ifade ederlerken, bazı öğrenciler sözcükleri bağımsız olarak yazarlar. Cümle kurma aşamasında bazı öğrenciler yalnızca sözcük sıralaması yaparlarken, bazı öğrenciler kısa cümleler oluşturarak ifade güçlerini pekiştirirler. Öğrenciler, bireysel çalışma kâğıtları veya küçük grup uygulamaları ile çalışmalarını tamamlar.

Öğrenme ortamı düzenlemelerinde bireysel çalışmaya olanak tanıyan sessiz alanlar ile grup etkileşimini destekleyen iş birliği köşeleri oluşturulur. Okuma, yazma ve dinleme etkinliklerinde renkli kartlar, ses kayıtları, etkileşimli tahtalar ve dijital uygulamalar gibi araçlar kullanılarak öğrencilerin aktif katılımı teşvik edilir. Öğrenme süreci boyunca öğrencilerin bireysel ilerlemeleri gözlem formları ve kontrol listeleriyle sistematik şekilde takip edilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

EK 1: TÜRKÇE DERSİ ÖĞRENME ÇIKTILARI LİSTESİ

OKUMAYA HAZIRLIK

1. TEMA: MERAK EDİYORUM

- T.G.1. Nesneleri seçebilme
- T.G.3. Gördüklerini belirleyebilme
- T.İ.1. Duyduklarına tepki verebilme
- T.İ.2. Duyduklarını ifade edebilme
- T.E.1. Yazı araç gerecini kullanabilme
- T.E.2. El-göz koordinasyonu becerilerini kullanabilme

2. TEMA: KEŞFEDİYORUM

- T.G.2. Nesne görselini seçebilme
- T.G.3. Gördüklerini belirleyebilme
- T.İ.1. Duyduklarına tepki verebilme
- T.İ.2. Duyduklarını söyleyebilme
- T.E.2. El göz koordinasyon becerilerini kullanabilme

3. TEMA: ÖĞRENMEYE HAZIRIM

- T.G.3. Gördüklerini belirleyebilme
- T.İ.1. Duyduklarına tepki verebilme
- T.İ.2. Duyduklarını söyleyebilme
- T.E.2. El göz koordinasyon becerilerini kullanabilme

SES ESASLI OKUMA YAZMA

1. TEMA: OKUL YAŞAMIM

T.D.1. Dinlemeyi/izlemeyi yönetebilme

- a) Verilen görseller arasından, öğrendiği sesin geçtiği görseli/görselleri seçer.
- b) Dinleme kurallarına uygun olarak dinler.
- c) Dinleme esnasında konuşmaya dâhil olmak için uygun zamanda söz alır.

T.D.2. Dinledikleri/izledikleri ile ilgili anlam oluşturabilme

- a) Sese karşılık gelen sembolü, harfi tanır.

T.D.3. Dinlediklerini/izlediklerini çözümleyebilme

- a) Seslere karşılık gelen sembolleri/harfleri ayırt eder.

T.O.1. Okuma sürecini yönetebilme

- a) Harfi doğru seslendirir.
- b) Heceleri doğru seslendirir.
- c) Sözcükleri doğru okur.
- ç) Cümleleri doğru okur.

T.K.1. Konuşmalarını yönetebilme

- a) Konuşma sırasında dinleyicilerle göz teması kurar.

T.Y.1. Yazılı anlatım becerilerini yönetebilme

- a) Yazma materyalini kuralına uygun kullanır.
- b) Hece yazar.
- c) Sözcük yazar.
- ç) Cümle yazar.

T.Y.2. Yazılarında içerik oluşturabilme

- a) Görsellerle ilgili sözcük yazar.

T.Y.3. Yazma kurallarını uygulayabilme

- a) Harfleri temel formuna ve yazım yönlerine göre yazar.
- b) Harf, sözcük ve cümleler arasında uygun boşluk bırakır.

2. TEMA: ÖĞRENME YOLCULUĞU

T.D.1. Dinlemeyi/İzlemeyi yönetebilme

- a) Verilen görseller arasından öğrendiği sesin geçtiği görseli/görselleri seçer.
- b) Dinleme kurallarına uygun olarak dinler.
- c) Dinleme esnasında konuşmaya dâhil olmak için uygun zamanda söz alır.

T.D.2. Dinledikleri/İzledikleri ile ilgili anlam oluşturabilme

- a) Sese karşılık gelen sembolü, harfi tanır.

T.D.3. Dinlediklerini/İzlediklerini çözümleyebilme

- a) Sese karşılık gelen sembolleri/harfleri ayırt eder.

T.O.1. Okuma sürecini yönetebilme

- a) Harfi doğru seslendirir.
- b) Heceleri doğru seslendirir.
- c) Sözcükleri doğru okur.
- ç) Cümleleri doğru okur.
- d) Telaffuza dikkat ederek okur.
- e) Öğrendiği ses, hece, sözcük, cümleleri işitilebilir bir ses düzeyinde okur.

T.K.1. Konuşmalarını yönetebilme

- a) Konuşma sırasında dinleyicilerle göz teması kurar.

T.Y.1. Yazılı anlatım becerilerini yönetebilme

- a)** Yazma materyalini kuralına uygun kullanır.
- b)** Hece yazar.
- c)** Sözcük yazar.
- ç)** Cümle yazar.

T.Y.2. Yazılarında içerik oluşturabilme

- a)** Görsellerle ilgili sözcük yazar.

T.Y.3. Yazma kurallarını uygulayabilme

- a)** Harfleri temel formuna ve yazım yönlerine göre yazar.
- b)** Harf, sözcük ve cümleler arasında uygun boşluk bırakır.
- c)** Harflerin büyük yazılışını yerinde kullanır.
- ç)** Büyük harfleri kuralına uygun kullanır.
- d)** Yazılarında noktayı kuralına uygun kullanır.

3. TEMA: ATATÜRK'ÜM VE TÜRKİYE'M**T.D.1. Dinlemeyi/izlemeyi yönetebilme**

- a)** Verilen görseller arasından öğrendiği sesin geçtiği görseli/görselleri seçer.
- b)** Dinleme kurallarına uygun olarak dinler.
- c)** Dinleme esnasında konuşmaya dâhil olmak için uygun zamanda söz alır.

T.D.2. Dinledikleri/izledikleri ile ilgili anlam oluşturabilme

- a)** Sese karşılık gelen sembolü, harfi tanır.

T.D.3. Dinlediklerini/izlediklerini çözümleyebilme

- a)** Seslere karşılık gelen sembolleri/harfleri ayırt eder.

T.O.1. Okuma sürecini yönetebilme

- a)** Harfi doğru seslendirir.
- b)** Heceleri doğru seslendirir.
- c)** Sözcükleri doğru okur.
- ç)** Cümleleri doğru okur.
- d)** Telaffuza dikkat ederek okur.
- e)** Öğrendiği ses, hece, sözcük, cümleleri işitilebilir bir ses düzeyinde okur.

T.K.1. Konuşmalarını yönetebilme

- a)** Konuşma sırasında dinleyicilerle göz teması kurar.

T.Y.1. Yazılı anlatım becerilerini yönetebilme

- a)** Yazma materyalini kuralına uygun kullanır.
- b)** Hece yazar.
- c)** Sözcük yazar.
- ç)** Cümle yazar.

T.Y.2. Yazılarında içerik oluşturabilme

- a)** Görsellerle ilgili sözcük yazar.

T.Y.3. Yazma kurallarını uygulayabilme

- a)** Harfleri temel formuna ve yazım yönlerine göre yazar.
- b)** Harf, sözcük ve cümleler arasında uygun boşluk bırakır.
- c)** Harflerin büyük yazılışını yerinde kullanır.
- ç)** Büyük harfleri kuralına uygun kullanır.
- d)** Yazılarında noktayı kuralına uygun kullanır.
- e)** Yazılarında soru işaretini kuralına uygun kullanır.

4. TEMA: BENİM GÜZEL AİLEM**T.D.1.** Dinlemeyi/izlemeyi yönetebilme

- a)** Verilen görseller arasından öğrendiği sesin geçtiği görseli/görselleri seçer.
- b)** Dinleme kurallarına uygun olarak dinler.
- c)** Dinleme esnasında konuşmaya dâhil olmak için uygun zamanda söz alır.

T.D.2. Dinledikleri/izledikleri ile ilgili anlam oluşturabilme

- a)** Sese karşılık gelen sembolü, harfi tanır.

T.D.3. Dinlediklerini/izlediklerini çözümleyebilme

- a)** Sese karşılık gelen sembolleri/harfleri ayırt eder.

T.O.1. Okuma sürecini yönetebilme

- a)** Harfi doğru seslendirir.
- b)** Heceleri doğru seslendirir.
- c)** Sözcükleri doğru okur.
- ç)** Cümleleri doğru okur.
- d)** Telaffuza dikkat ederek okur.
- e)** Öğrendiği ses, hece, sözcük, cümleleri işitilebilir bir ses düzeyinde okur.

T.K.1. Konuşmalarını yönetebilme

- a)** Konuşma sırasında dinleyicilerle göz teması kurar.

T.Y.1. Yazılı anlatım becerilerini yönetebilme

- a)** Yazma materyalini kuralına uygun kullanır.
- b)** Hece yazar.
- c)** Sözcük yazar.
- ç)** Cümle yazar.

T.Y.2. Yazılarında içerik oluşturabilme

- a)** Görsellerle ilgili sözcük yazar.

T.Y.3. Yazma kurallarını uygulayabilme

- a)** Harfleri temel formuna ve yazım yönlerine göre yazar.
- b)** Harf, sözcük ve cümleler arasında uygun boşluk bırakır.
- c)** Harflerin büyük yazılışını yerinde kullanır.
- ç)** Büyük harfleri kuralına uygun kullanır.
- d)** Yazılarında noktayı kuralına uygun kullanır.
- e)** Yazılarında soru işaretini kuralına uygun kullanır.

5. TEMA: SOSYAL ÇEVREM

T.D.1. Dinlemeyi/izlemeyi yönetebilme

- a)** Verilen görseller arasından öğrendiği sesin geçtiği görseli/görselleri seçer.
- b)** Dinleme kurallarına uygun olarak dinler.
- c)** Dinleme esnasında konuşmaya dâhil olmak için uygun zamanda söz alır.

T.D.2. Dinledikleri/izledikleri ile ilgili anlam oluşturabilme

- a)** Sese karşılık gelen sembolü, harfi tanır.

T.D.3. Dinlediklerini/izlediklerini çözümleyebilme

- a)** Sese karşılık gelen sembolleri/harfleri ayırt eder.

T.O.1. Okuma sürecini yönetebilme

- a)** Harfi doğru seslendirir.
- b)** Heceleri doğru seslendirir.
- c)** Sözcükleri doğru okur.
- ç)** Cümleleri doğru okur.
- d)** Telaffuza dikkat ederek okur.
- e)** Öğrendiği ses, hece, sözcük, cümleleri işitilebilir bir ses düzeyinde okur.

T.K.1. Konuşmalarını yönetebilme

- a)** Konuşma sırasında dinleyicilerle göz teması kurar.

T.Y.1. Yazılı anlatım becerilerini yönetebilme

- a)** Yazma materyalini kuralına uygun kullanır.
- b)** Hece yazar.
- c)** Sözcük yazar.
- ç)** Cümle yazar.

T.Y.2. Yazılarında içerik oluşturabilme

- a)** Görsellerle ilgili sözcük yazar.

T.Y.3. Yazma kurallarını uygulayabilme

- a)** Harfleri temel formuna ve yazım yönlerine göre yazar.
- b)** Harf, sözcük ve cümleler arasında uygun boşluk bırakır.
- c)** Harflerin büyük yazılışını yerinde kullanır.
- ç)** Büyük harfleri kuralına uygun kullanır.
- d)** Yazılarında noktayı kuralına uygun kullanır.
- e)** Yazılarında soru işaretini kuralına uygun kullanır.

6. TEMA: ARTIK OKUYORUM

T.D.1. Dinlemeyi/izlemeyi yönetebilme

- a)** Dinleme kurallarına uygun olarak dinler.

T.D.3. Dinlediklerini izlediklerini çözümleyebilme.

T.O.1. Okuma sürecini yönetebilme

- a)** Telaffuza dikkat ederek okur.
- b)** Noktalama işaretlerine dikkat ederek okur.
- c)** Anlaşılabilir ve uygun bir hızda sesli okur.
- ç)** Kuralına uygun sesli okur.
- d)** Kuralına uygun sessiz okur.

T.O.2. Okudukları ile ilgili anlam oluşturabilme

- a)** Okuduğu metnin içeriğine uygun çıkarım yapar.

T.O.3. Okuduklarını çözümleyebilme

- a)** Okuduğu metindeki karakter, olay, bilgi veya duyguları açıklar.
- b)** Okuduğu metnin konusunu bulur.

T.K.2. Konuşmalarında içerik oluşturabilme

- a)** Dinlediği/izlediği metni anlatır.
- b)** Dinlediği/izlediği metindeki olayları oluş sırasına göre kendi ifadeleriyle anlatır.
- c)** Okuduğu metindeki olayları oluş sırasına göre kendi ifadeleriyle anlatır.

T.K.3. Konuşma kurallarını uygulayabilme

- a) Konuşmalarında konuşma hızını ayarlar.
- b) Konuşmalarında vurgu ve tonlamaya dikkat eder.
- c) Konuşmalarında sözcükleri yerinde ve anlamına uygun kullanır.

T.Y.1. Yazılı anlatım ifade becerilerini yönetebilme

- a) Metin yazar.

T.Y.2. Yazılarında içerik oluşturabilme

- a) Dinlediği/izlediği bir metindeki olayları oluş sırasına göre kendi ifadeleriyle yazar.
- b) Okuduğu bir metindeki olayları oluş sırasına göre kendi ifadeleriyle yazar.
- c) Sözcük ve cümlelerde eksik bırakılan yerleri ön bilgileri doğrultusunda yazarak tamamlar.

T.Y.3. Yazma kurallarını uygulayabilme

- a) Harflerin büyük yazılışını yerinde kullanır.
- b) Büyük harfleri kuralına uygun yazar.
- c) Yazılarında noktayı kuralına uygun kullanır.
- ç) Yazılarında soru işaretini kuralına uygun kullanır.
- d) Yazılarında virgülü kuralına uygun kullanır.
- e) Yazılarında ünlem işaretini kuralına uygun kullanır.
- f) Yazılarında kesme işaretini uygun kullanır.

İŞLEVSEL OKUMA**1. TEMA****T.İÖ.1.** Okuma sürecini yönetebilme

- Sözcüğü okur.

T.İÖ.2. Görseli verilen sözcüğü seçebilme

- Görseli verilen sözcüğü seçer.
- Yazılışı verilen sözcüğü diğer sözcükler arasından gösterir.

T.İÖ.3. Sözcük yazabilme

- Sözcük ve o sözcüğe ait görsel gösterildiğinde sözcüğü yazar.
- Öğretilen sözcük söylendiğinde yazar.

T.İÖ.4. Dinleme eylemi gösterebilme

- Konuşan kişiye yönelik dinleme eylemi gösterir.

EK 2: ÖRNEK ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME ARAÇLARI

Etkinlik: Sesi Hissedelim (Kontrol Listesi)

Yönerge: Öğrencilerin sesi hissedip hissetmediğini belirlemek ve öğrencilere dönüt sağlamak için bu kontrol listesini kullanınız. Kontrol listesi kullanırken öğrenme hedefi gerçekleşti ise 2 puan, istenen düzeyde değil ise 1 puan verilmesi uygundur. Öğrencinin aldığı toplam puanı dikkate alarak değerlendirme yapınız.

Etkinlik		Sesi Hissedelim				
Sınıf	Öğrencinin Adı Soyadı	Hikâye, tekerleme, şarkı, mânide vurgulanan sesi hisseder.	Verilen sözcüklerin içerisinde geçen sesi ayırt eder.	Verilen görsellerden öğrendiği sesin geçtiği görseli seçer.	Öğrendiği sesin geçtiği sözcüklere örnekler verir.	Toplam Puan

7p-8p: Öğrenme çıktıları kazanılmıştır.

6p: Eksikler tamamlanmalı, öğrenme hedeflerinde ihtiyaç duyulan kısımlar tekrar edilmelidir.

4p-5p: Öğrenme çıktıları tekrar edilmelidir.

Etkinlik: Harfi Yazalım (Gözlem Formu)

Yönerge: Öğrencilerin harfi doğru bir şekilde yazmalarını sağlamak ve öğrencilere dönüt sağlamak için bu gözlem formunu kullanınız. Gözlem formunu kullanırken öğrenme hedefi tam olarak gerçekleşti ise 3 puan, kısmen gerçekleşti ise gerçekleşme durumuna göre 2 puan, hiç yapılmadı ya da istenen düzeyde değil ise düzeyine göre 1 puan verilmesi uygundur. Öğrencinin aldığı toplam puanı dikkate alarak değerlendirme yapınız.

Etkinlik		Harfi Yazalım					
Sınıf	Öğrencinin Adı Soyadı	Ses harf ilişkisini kurar.	Harfi satır dizgesinde doğru yere yazar.	Harfi uygun satır aralığına taşırmadan, çizgilere değdirerek yazar.	Harfi yazım yönüne uygun olarak yazar.	Harfleri arasında uygun boşluk bırakır.	Toplam Puan

13p-15p: Öğrenme çıktıları kazanılmıştır.

9p-12p: Eksikler tamamlanmalı, öğrenme hedeflerinde ihtiyaç duyulan kısımlar tekrar edilmelidir.

5p-8p: Öğrenme çıktıları baştan tekrar edilmelidir.

Etkinlik: İşaretleyelim Çizelim (Öz Değerlendirme)

Yönerge: Öğrencilerin verilen varlıklardan istenilen sesin içinde geçtiği varlığı işaretlemesini ve sesin içinde geçtiği varlıkları boş kutucuklara çizmesini sağlamak ayrıca öğrencilerin kendini doğru bir şekilde değerlendirmesi için bu öz değerlendirme formunu kullanınız. Öz değerlendirme formunu kullanırken öğrenme hedefi tam olarak gerçekleşti ise 3 puan, kısmen gerçekleşti ise gerçekleşme durumuna göre 2 puan, hiç yapılmadı ya da istenen düzeyde değil ise düzeyine göre 1 puan verilmesi uygundur. Öğrencinin aldığı toplam puanı dikkate alarak değerlendirme yapınız.

Etkinlik		İşaretleyelim-Çizelim		
Sınıf	Öğrencinin Adı Soyadı	Sesin içinde geçen varlığı doğru işaretler.	Sesin içinde geçtiği varlığı doğru çizer.	Toplam Puan

5p-6p: Öğrenme çıktıları kazanılmıştır.

4p: Eksikler tamamlanmalı, öğrenme hedeflerinde ihtiyaç duyulan kısımlar tekrar edilmelidir.

2p-3p: Öğrenme çıktıları baştan tekrar edilmelidir

Etkinlik: Dinleme/İzleme Etkinliği (Rubrik)

Yönerge: Öğrencilerin dinleme/izleme metninde dinleme/izleme ve konuşma becerilerini doğru bir şekilde değerlendirilmesi sağlamak ve öğrencilere dönüt sağlamak için bu dereceli puanlama anahtarını (rubrik) kullanınız. Dereceli puanlama anahtarını (rubrik) kullanırken öğrenme hedefi tam olarak gerçekleşti ise 10 puan, kısmen gerçekleşti ise gerçekleşme durumuna göre 6-9 puan, hiç yapılmadı ya da istenen düzeyde değil ise düzeyine göre 0-5 puan arası verilmesi uygundur. Öğrencinin aldığı toplam puanı dikkate alarak değerlendirme yapınız.

Etkinlik		Dinleme/İzleme Etkinliği										
Sınıf	Öğrencinin Adı Soyadı	Dinleme/izleme sürecinde dikkatini konuya yoğunlaştırarak ilgisini canlı tutar.	Başkalarını rahatsız etmeden dinler/izler.	Konuşmacı ile göz teması kurar.	Verilen görsellerden metin hakkında tahminde bulunur.	Dinledikleri/ izledikleri ile ilgili görüşlerini belirtmek ya da soru sormak için uygun zamanda söz alarak konuşur	Metnin devamı veya sonucu ile ilgili tahminlerini söyler.	Dinlediği/ izlediği metnin konusunu belirler.	Dinlediği/ izlediği metni telaffuza dikkat ederek anlatır.	Dinlediği/ izlediği metni kendi cümleleri ile anlatır.	İşitilebilir bir ses tonuyla konuşur.	Toplam Puan

80p-100p: Öğrenme çıktıları kazanılmıştır.

55p-79p: Eksikler tamamlanmalı, öğrenme hedeflerinde ihtiyaç duyulan kısımlar tekrar edilmelidir.

0p-54p: Öğrenme çıktıları tekrar edilmelidir.

Etkinlik: Okuyalım, Yazalım

Yönerge: Öğrencilerin harfleri, heceleri ve sözcükleri doğru bir şekilde yazmalarını sağlamak; heceleri ve sözcükleri doğru okumak ve öğrencilere dönüt sağlamak için bu gözlem formunu kullanınız. Gözlem formunu kullanırken öğrenme hedefi tam olarak gerçekleşti ise 3 puan, kısmen gerçekleşti ise gerçekleşme durumuna göre 2 puan, hiç yapılmadı ya da istenen düzeyde değil ise düzeyine göre 1 puan verilmesi uygundur. Öğrencinin aldığı toplam puanı dikkate alarak değerlendirme yapınız.

[illegible]

24p-30p: Öğrenme çıktıları kazanılmıştır.

17p-23p: Eksikler tamamlanmalı, öğrenme hedeflerinde ihtiyaç duyulan kısımlar tekrar edilmelidir.

10p-16p: Öğrenme çıktıları tekrar edilmelidir.

Etkinlik: Konuşalım

Yönerge: Öğrencilerin metni doğru bir şekilde okumalarını sağlamak ve öğrencilere dönüt sağlamak için bu gözlem formunu kullanınız. Gözlem formunu kullanırken öğrenme hedefi tam olarak gerçekleşti ise 3 puan, kısmen gerçekleşti ise gerçekleşme durumuna göre 2 puan, hiç yapılmadı ya da istenen düzeyde değil ise düzeyine göre 1 puan verilmesi uygundur. Öğrencinin aldığı toplam puanı dikkate alarak değerlendirme yapınız.

Etkinlik		Metni Okuyalım				
Sınıf	Öğrencinin Adı Soyadı	Sesleri doğru telaffuz eder.	Dinleyiciler ile göz teması kurar.	İşitilebilir bir ses tonu ile konuşur.	Dinlediği metni anlatır.	Toplam Puan

10p-12p: Öğrenme çıktıları kazanılmıştır.

7p-9p: Eksikler tamamlanmalı, öğrenme hedeflerinde ihtiyaç duyulan kısımlar tekrar edilmelidir.

4p-6p: Öğrenme çıktıları baştan tekrar edilmelidir.

Etkinlik: İşlevsel Okuma

Yönerge: Öğrencilerin etkinlikteki harfi doğru bir şekilde bulmaları, bulduğu harfi yazım yönüne göre çizmeleri ve boyamaları ayrıca öğrencilere dönüt sağlamak için bu gözlem formunu kullanınız. Gözlem formunu kullanırken öğrenme hedefi tam olarak gerçekleşti ise 3 puan, kısmen gerçekleşti ise gerçekleşme durumuna göre 2 puan, hiç yapılmadı ya da istenen düzeyde değil ise düzeyine göre 1 puan verilmesi uygundur. Öğrencinin aldığı toplam puanı dikkate alarak değerlendirme yapınız.

Etkinlik		İşlevsel Okuma				
Sınıf	Öğrencinin Adı Soyadı	Görseli verilen sözcüğü seçer.	Sözcük ve o sözcüğe ait görsel gösterildiğinde sözcüğü yazar.	Öğretilen sözcük ile önceden verilen sözcüklerden oluşan cümleleri bakarak yazar.	Öğretilen sözcük ile önceden verilen sözcüklerden oluşan cümleleri söylendiğinde yazar.	Toplam Puan

10p-12p: Öğrenme çıktıları kazanılmıştır.

7p-9p: Eksikler tamamlanmalı, öğrenme hedeflerinde ihtiyaç duyulan kısımlar tekrar edilmelidir.

4p-6p: Öğrenme çıktıları baştan tekrar edilmelidir.

Etkinlik: Nesne Ayırt Etme

Yönerge: Öğrencilerin aynı olan ve farklı olan nesneleri seçme ve nesneleri gruplama hedeflerine dönüt sağlamak için bu gözlem formunu kullanınız. Gözlem formunu kullanırken öğrenme hedefi tam olarak gerçekleşti ise 3 puan, kısmen gerçekleşti ise gerçekleşme durumuna göre 2 puan, hiç yapılmadı ya da istenen düzeyde değil ise düzeyine göre 1 puan verilmesi uygundur. Öğrencinin aldığı toplam puanı dikkate alarak değerlendirme yapınız.

Etkinlik										
Sınıf	Öğrencinin Adı Soyadı	Aynı olan nesneleri seçer.	Aynı renk olan nesneleri seçer.	Aynı boyutta olan nesneleri seçer.	Farklı olan nesneyi seçer.	Farklı renkteki nesneyi seçer.	Farklı boyutta olan nesneyi seçer.	Nesneleri gruplar	Nesneleri ayırt eder	Toplam Puan

18p-21p: Öğrenme çıktıları kazanılmıştır.

14p-17p: Eksikler tamamlanmalı, öğrenme hedeflerinde ihtiyaç duyulan kısımlar tekrar edilmelidir.

6p-13p: Öğrenme çıktıları baştan tekrar edilmelidir.

Okumaya Hazırlık Performans

Yönerge: Öğrencilerden evlerindeki oyuncakları renk ve boyutuna göre gruplamalarını, grupladıkları bu oyuncakları fotoğraflayıp okulda sunmalarını istenebilir. Performans görevi etkinliğini değerlendirmek için bu kontrol listesi kullanılabilir. Kontrol listesi kullanırken öğrenme hedefi gerçekleşti ise “Evet” (3 puan), istenen düzeyde değil ancak yapılmışsa “Kısmen” (2 puan), öğrenme hedefi gerçekleşmedi ise hayır (1 puan) verilmesi uygundur.

Etkinlik		Gruplayalım		
Sınıf	Öğrencinin Adı Soyadı	Aynı renk olan oyuncakları gruplar.	Aynı boyutta olan oyuncakları gruplar.	Karışık renk ve boyuttaki oyuncakları rengine ve boyutuna göre gruplar.

7-9 Puan: Öğrenme çıktıları kazanılmıştır.

5-7 Puan: Eksikler tamamlanmalı, öğrenme hedeflerinde ihtiyaç duyulan kısım tekrar edilmeli.

3-5 Puan: Öğrenme çıktıları baştan tekrar edilmelidir.

Okuma Yazma Performans

Yönerge: Öğrencilerden evde geçirdiğin bir günü ya da unutamadığı güzel bir anını anlatan bir metin yazmaları ve bu metni okulda okumaları istenebilir. Performans görevi etkinliğini değerlendirmek için bu kontrol listesini kullanılabilir. Kontrol listesi kullanırken öğrenme hedefi gerçekleşti ise “Evet” (3 puan), istenen düzeyde değil ancak yapılmışsa “Kısmen” (2 puan), öğrenme hedefi gerçekleşmedi ise “Hayır” (1 puan) verilmesi uygundur.

Etkinlik		Gruplayalım			
Sınıf	Öğrencinin Adı Soyadı	Metnin düzenini (giriş, gelişme ve sonuç) doğru bir şekilde oluşturur.	Yaşadığı günü ya da anısını açık ve anlaşılır şekilde yazar.	Yazım ve noktalama kurallarına dikkat eder.	Yazdığı metni akıcı ve anlaşılır şekilde sınıfta sunar.

10-12 Puan: Öğrenme çıktıları kazanılmıştır.

7-10 Puan: Eksikler tamamlanmalı, öğrenme hedeflerinde ihtiyaç duyulan kısım tekrar edilmeli.

4-7 Puan: Öğrenme çıktıları baştan tekrar edilmelidir.

İşlevsel Okuma Performans

Yönerge: Öğrencilerden kahvaltıda yediği yiyeceklerin resimlerini bularak fon kartonuna yapıştırmaları ve bu yiyeceklerin isimlerini resimlerin altına yazmaları istenebilir. Hazırladıkları fon kartonunu sınıfta sunmaları istenebilir. Performans görevi etkinliğini değerlendirmek için bu kontrol listesini kullanılabilir. Kontrol listesi kullanırken öğrenme hedefi gerçekleşti ise "Evet" (3 puan), istenen düzeyde değil ancak yapılmışsa "Kısmen" (2 puan), öğrenme hedefi gerçekleşmedi ise "Hayır" (1 puan) verilmesi uygundur.

Etkinlik				
Sınıf	Öğrencinin Adı Soyadı	Konuya uygun görselleri seçmiştir.	Görsellerin altına yiyeceklerin adlarını doğru yazmıştır.	Yazarken harflerin yazımına dikkat etmiştir.

7-9 Puan: Öğrenme çıktıları kazanılmıştır.

5-7 Puan: Eksikler tamamlanmalı, öğrenme hedeflerinde ihtiyaç duyulan kısım tekrar edilmeli.

3-5 Puan: Öğrenme çıktıları baştan tekrar edilmelidir.

